សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Economiques

Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

ដីកាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ
របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ៖ **ក. ឈៀង វឌ្ឍច័ន្ទ**

ក. ឡេង គឹមអេង

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

លោក **ម៉ម ចាន់ណែត**

ថ្នាក់បរិញ្ញាប័ត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ជំនាន់ទី ២០

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៦

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២០

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ឲ្យឲ្យឲ្យ

នាងខ្ញុំយើងខ្ញុំទាំងពីរ **ឈ្មោះ ឈៀង វង្សច័ន្ទ** និង **ឡេង គឹមអេង** ជានិស្សិតបរិញ្ញាបត្រ ផ្នែកនីតិសាស្ត្រ ជំនាន់ទី២០ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច សូមអនុញ្ញាតលំឱនកាយសម្តែងនូវគារវកិច្ចគោរពដឹងគុណដោយស្មោះអស់ពីដួងចិត្តចំពោះ ៖

លោកឪពុក និងអ្នកម្តាយ ដែលលោកទាំងទ្វេបានផ្តល់កំណើតដល់រូបកូន ព្រមទាំងប្រឹងប្រែងយ៉ាងធ្ងន់ផ្តាច់ពេញមួយជីវិតចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាការពារអប់រំទូន្មានប្រៀនប្រដៅរូបកូនប្រកប ដោយទឹកចិត្តព្រហ្មវិហារធម៌គ្មានទីបំផុត និងជារៀងរហូតមក។

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន ដែលបានខិតខំយ៉ាងប្តូរ ផ្តាច់គ្រប់កាលៈទេសៈសង្គមទាំងអស់ក្នុងការប្រឹងប្រែងបង្រួបបង្រួមជាតិ ដោយធ្វើឱ្យមានការឯកភាពជាតិ សន្តិសុខ សន្តិភាពរក្សាបាននូវស្ថិរភាពនយោបាយជានិច្ចនិរន្តរ៍ ដែលជាកត្តាចាំបាច់ក្នុងការជម្រុញឱ្យមានការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិឱ្យបានលូតលាស់រីកចម្រើនលើគ្រប់វិស័យ ប្រកបដោយនិរន្តរ៍ភាព។

ឯកឧត្តម សាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការរង ព្រមទាំងលោក លោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ ទាំងអស់នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានខិតខំទាំងកម្លាំងកាយ និងចិត្ត ចូលរួមលើកស្ទួយដល់ការបណ្តុំបណ្តាលធនធានមនុស្សឲ្យមាននូវមូលធនបញ្ញាយ៉ាងច្បាស់លាស់ ជាពិសេសការបង្ហាត់បង្រៀនដល់យើងខ្ញុំទាំងពីរ តាំងពីថ្នាក់ឆ្នាំមូលដ្ឋាន រហូតបានបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ផ្នែកនីតិសាស្ត្រ ។

ជាពិសេសទៅទៀត យើងខ្ញុំទាំងពីរ សូមអនុញ្ញាតគោរព និងសម្តែងការដឹងគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅជាទីបំផុតអស់ពីដួងចិត្ត ជូនចំពោះ **លោក ម៉ម ចាន់ណៃត** ដែលជាសាស្ត្រចារ្យដឹកនាំ អត្ថបទរបាយការណ៍របស់យើងខ្ញុំទាំងពីរ ដោយលោកបានខិតខំអស់ទាំងកំលាំងកាយ និងចិត្ត ចំណាយទាំងពេលវេលាដ៏មានតម្លៃធ្វើការពន្យល់ ណែនាំ បង្ហាញនូវគន្លឹះសំខាន់ៗ និងលើកទឹកចិត្តដល់យើងខ្ញុំទាំងពីរ រហូតដល់សម្រេចបញ្ចប់ជាស្ថាពរនូវអត្ថបទរបាយការណ៍នេះ ប្រកបដោយ លទ្ធផល និងខ្លឹមសារជាវិជ្ជមាន។

ជាកិច្ចបញ្ចប់ យើងខ្ញុំទាំងពីរ សូមលំឱនកាយលើកដៃប្រណមបួងសួងជូនដល់ សម្តេច និងលោកជំទាវ ព្រមទាំងលោក ឪពុក និងអ្នកម្តាយ ដ៏មានគុណទាំងពីរ សូមជួបប្រទះនូវពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការ គឺ អាយុៈ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អារម្ភកថា

៙៙៙

ក្រោយពីបានសិក្សាអស់ពេល៤ឆ្នាំ នៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច កន្លងមក គឺជារយៈពេលមួយដែលយើងខ្ញុំទាំងពីរ បានខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ និងការប្រឹងប្រែងស្តាប់សាស្ត្រចារ្យពន្យល់ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ ដើម្បីជាទន់ក្នុងការសរសេរសាណាឱ្យបានល្អប្រសើរឡើង។

បន្ទាប់ពីបានសិក្សា មុខវិជ្ជាជាច្រើន នៅក្នុងសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ផ្នែកនីតិសាស្ត្រ យើងខ្ញុំទាំងពីរយល់ឃើញថា មានមុខវិជ្ជាច្រើនណាស់ដែលសុទ្ធសឹងតែមានប្រយោជន៍ និងសំខាន់សម្រាប់សិស្សានុសិស្ស។ នៅក្នុងឱកាសនេះ យើងសូមសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសប្រធានបទមួយដែលនិយាយអំពី **ដីកាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ** យកមកសរសេរសារណា បញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រដោយចង់ឱ្យដឹងច្បាស់អំពីការចេញនិងអនុវត្តដីកាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។

ស្នាដៃនេះ នឹងចូលរួមចំណែកក្នុងការពង្រឹងនីតិរដ្ឋ ដូចជាលើកស្ទួយវិស័យយុត្តិធម៌ តាមរយៈខ្លឹមសារនៃប្រធានបទ ដែលបង្ហាញជនរួមជាតិ និងសាធារណៈមតិទូទៅអំពីគោលបំណង។

ប្រធានបទរបស់យើងខ្ញុំ គឺផ្តោតទៅលើ **ដីកាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ** ក្នុងក្របខណ្ឌក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ ២០០៧ ដែលបានផ្តល់នូវសិទ្ធិស្របច្បាប់ចំពោះចៅក្រមស៊ើបសួរនៅក្នុងដីកានីមួយៗ ដើម្បីបញ្ជាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរចេញពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដែលបង្គាប់ឱ្យចាត់ការនូវអំពើណាម្យ៉ាង ជាពិសេស បញ្ជាដែលបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ជនណាម្នាក់ឬច្រើននាក់ ដែលចេញដោយតុលាការ អង្គការ ឬ មន្ត្រីផ្លូវការណាម្នាក់។

យើងខ្ញុំសូមសំណូមពរឱ្យ ជនរួមជាតិទាំងអស់ពិសេសស្ថាប័នតុលាការស្ថាប័ននគរបាលយុត្តិធម៌ និងស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់នានាផ្តល់ការគាំទ្រ ជាពិសេស ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយចូលរួមអនុវត្តយ៉ាងសកម្មនូវតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ដើម្បីឱ្យទៅជាចលនារួមដ៏ខ្លាំងក្លា សំដៅសម្រេចឱ្យបាននូវជោគជ័យជាផ្លែផ្កា សម្រាប់ជាឧត្តមប្រយោជន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជាលើវិស័យយុត្តិធម៌។

ដោយសារតែសៀវភៅនេះ គឺជាស្នាដៃដំបូងរបស់យើងខ្ញុំ ហេតុនេះយើងជឿជាក់ថា ពិតជាមានការខ្វះខាត និងមានកំហុសខ្លះៗជាក់ជាមិនខានឡើយ។ ដូច្នេះយើងខ្ញុំ រង់ចាំទទួលដោយក្តីសោមនស្ស នូវរាល់ការរិះគន់ ដើម្បីកែលំអក្នុងន័យស្ថាប័នចំពោះស្នាដៃមួយនេះគ្រប់ពេលវេលា។ យើងខ្ញុំសូមសម្តែងនូវសេចក្តីគោរព និងការដឹងគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅបំផុត ជូនជនរួមជាតិនៅគ្រប់ទិសទីដែលបានផ្តល់នូវជំនឿ និងការគាំទ្រយ៉ាងធំធេងដល់ស្នាដៃនេះ។

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្ដីផ្ដើម...១

ជំពូកទី១

ការចេញដីកាផ្សេងៗរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ផ្នែកទី១៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ...៤

កថាខណ្ឌ ១៖ ដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន..៤

១.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន..៤

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន.................................៥

១.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាសម្រេចឱ្យឃុំបណ្ដោះអាសន្ន....................................៧

១.៤. នីតិវិធីដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន..៧

១.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន..៨

១.៦. បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន.................................១០

កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន...១១

២.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន...១១

២.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន...១១

២.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន...១២

២.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន...១២

២.៥. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន...១៣

ផ្នែកទី២៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីមិនឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ..................................១៣

កថាខណ្ឌ១៖ ដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន..១៣

១.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន..១៣

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន................................១៣

១.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន............................១៤

១.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន.................................១៤

១.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន..១៥

១.៦. បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន..............................១៥

កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ...១៦

២.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ....១៦

២.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ.១៦

២.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវ

តុលាការ...១៧
២.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ
.... ១៨
២.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ...១៩
២.៦. បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវ
តុលាការ...២០
**កថាខណ្ឌ៣៖ ដីកាសម្រេចកែប្រែ ឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវ
តុលាការ**...២២
៣.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចកែប្រែ ឬ បញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ..........២២
៣.២.លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចកែប្រែឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ២២
៣.៣.អានុភាពនៃការដីកាដីកាសម្រេចកែប្រែឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូតុលាការ..២៣
ផ្នែកទី៣៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ២៤
កថាខណ្ឌ១៖ ដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន..............................២៤
១.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន.......................................២៤
១.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន.......................................២៥
១.៣. និទ្ទេសនៃដីការសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន..២៥
១.៤. នីតិវិធីនៃដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ២៦
១.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ២៨
កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន...................................២៨
២.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ២៨
២.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាបង្គាប់ដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន...២៨
២.៣. នីតិវិធីនៃដីកាបង្គាប់ដោះលែងឱ្យក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ២៩
២.៤. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ២៩
ផ្នែកទី៤៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ២៩
កថាខណ្ឌ ១៖ ដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ២៩
១.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន............................២៩
១.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន..........................២៩
១.៣. និទ្ទេសនៃដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន.............................៣០
១.៤. នីតិវិធីនៃដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ៣០
១.៥. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្នបណ្ដោះអាសន្ន ៣២
ផ្នែកទី៥៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីមានសាងតាជាតិជនត្រូវចោទ.................................៣៤
កថាខណ្ឌ១៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន...៣៤
១.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន..៣៤

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនខ្លួន ៣៤
១.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ៣៦
១.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ៣៦
១.៥. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ៣៧
កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ៣៨
២.១. អត្ថន័យដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ៣៨
២.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ៣៨
២.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ៣៩
២.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ៤០
២.៥. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ៤២
កថាខណ្ឌ៣៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ៤២
៣.១. អត្ថន័យដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ៤២
៣.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ៤២
៣.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ៤៣
៣.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ៤៣
៣.៥. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ៤៥
ផ្នែកទី៦៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីមិនមានសាវតាជាតិរបស់ជនត្រូវចោទ ៤៥
កថាខណ្ឌ១៖ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ៤៥
១.១. អត្ថន័យនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ៤៥
១.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ៤៦
១.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ៤៦
១.៤. អានុភាពនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ៤៧

ជំពូកទី២
ការចេញដីកាផ្សេងៗរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរចំពោះកិច្ចនៃនីតិវិធីដោយឡែក

ផ្នែកទី១៖ ការចេញដីកាក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរស្វែងរកការពិត ៤៩
កថាខណ្ឌ១៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យឆែកឆេរ ៤៩
១.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យឆែកឆេរ ៤៩
១.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឆែកឆេរ ៤៩
១.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យឆែកឆេរ ៤៩
១.៤. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនឆែកឆេរ ៤៩

កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ ៥៣
២.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ..៥៣
២.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យផែកឆេរ ៥៣
២.៣. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ..៥៣
កថាខណ្ឌ៣៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ និងថតសម្លេងការឆ្លើយឆ្លងតាមទូរគមនាគមន៍.... ៥៥
៣.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់និងថតសម្លេងការឆ្លើយឆ្លងតាមទូរគមនាគមន៍ ៥៥
៣.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាត់និងថតសម្លេងការឆ្លើយឆ្លងតាមទូរគមនាគមន៍.......... ៥៥
៣.៣. នីតិវិធីនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់និងថតសម្លេងការឆ្លើយឆ្លងតាមទូរគមនាគមន៍.......... ៥៥
៣.៤. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់និងថតសម្លេងការឆ្លើយឆ្លងតាមទូរគមនាគមន៍.......... ៥៦
កថាខណ្ឌ៤៖ ដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ.. ៥៦
៤.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ ៥៦
៤.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ.. ៥៦
៤.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ ៥៧
៤.៤. នីតិវិធីនៃដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ ៥៨
៤.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ ៥៨
ផ្នែកទី២៖ ការចេញដីកាក្នុងការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ
កថាខណ្ឌ១៖ ដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ.................... ៦០
១.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ.................... ៦០
១.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ.................... ៦០
១.៣. និទ្ទេសនៃដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ.................... ៦០
១.៤. នីតិវិធីការសម្រេចប្រគល់វត្ថុចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ ៦១
១.៥. អានុភាពនៃការប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ.................... ៦១
១.៦. សិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ៦១
កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាដំណោះស្រាយ ៦១
២.១. និយមន័យដីកាដំណោះស្រាយ.. ៦១
២.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាដំណោះស្រាយ ៦១
២.៣. និទ្ទេសនៃដីកាដំណោះស្រាយ ៦២
២.៤. អានុភាពនៃដីកាដំណោះស្រាយ ៦២

កថាខណ្ឌ៣៖ ដីកាបញ្ជូនលិខិត ៦៤
៣.១. អត្ថន័យនៃដីកាបញ្ជូនលិខិត ៦៤
៣.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាបញ្ជូនលិខិត ៦៥
៣.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបញ្ជូនលិខិត ៦៦
៣.៤. អានុភាពនៃដីកាបញ្ជូនលិខិត ៦៦
កថាខណ្ឌ៤៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង ៦៦
៤.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង ៦៦
៤.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង ៦៦
៤.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង ៦៧
៤.៤. នីតិវិធីនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង ៦៧
៤.៥. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង ៦៧
កថាខណ្ឌ៥៖ ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ៦៧
៥.១. អត្ថន័យនៃដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ៦៨
៥.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ៦៨
៥.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ៦៩
៥.៤. នីតិវិធីនៃដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ៦៩
៥.៥. អានុភាពនៃដីកាចាត់អ្នកជំនាញ ៦៩
កថាខណ្ឌ៦៖ ដីកាសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ ៧០
៦.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ ៧០
៦.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ ៧០
៦.៣. នីតិវិធីនៃដីកាសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ ៧១
៦.៤. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ ៧២
កថាខណ្ឌ៧៖ ដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក ៧២
៧.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក ៧២
៧.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក ៧២
៧.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក ៧២
៧.៤. នីតិវិធីនៃដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក ៧៣
៧.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក ៧៣

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន.. ៧៤
អនុសាសន៍.. ៧៥
ឯកសារយោង
ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្ដីផ្ដើម

ដោយបានឆ្លងកាត់ការសិក្សានៅ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ផ្នែកនីតិសាស្ត្រ (ច្បាប់)ឆ្នាំទី៣ ដែលបានផ្ដោតទៅលើមុខវិជ្ជានីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌតាមកម្មវិធី សិក្សារបស់សាកលវិទ្យាល័យ បានទទួលនូវចំណេះដឹង និងគំនិតបន្តិចបន្តួចទៅលើមូលដ្ឋាន នៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌសម្រាប់ធ្វើការស្រាវជ្រាវបន្ថែមក្នុងដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលបានផ្ដោតសំខាន់តែទៅលើគោលការណ៍ទូទៅ និងវិធានការស្រាវជ្រាវបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ។ ជាពិសេស ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសិទ្ធិបើកការស៊ើបសួរ និងស្រាវជ្រាវរកបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ តាមរយៈដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា រហូតដល់ការបញ្ចប់កិច្ចស្រាវជ្រាវរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរតាមរយៈដីកាដំណោះស្រាយផងដែរ។

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានកំណត់ដំណាក់កាល នៃការវិនិច្ឆ័យបទល្មើសដល់ជនល្មើសត្រូវឆ្លងកាត់នូវដំណាក់កាលរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែល កសាងសំណុំរឿងបន្តមកដល់ដំណាក់កាលរបស់អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្ត/រាជធានី ដើម្បីចំណាត់ការបន្តរហូតមកដល់ដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបសួរ និងចុងក្រោយ គឺដំណាក់កាលជំនុំជម្រះរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ។

នីតិវិធីនេះ គឺជាតួនាទីរបស់ចៅក្រមនៃដំណាក់កាលស៊ើបសួរ និងជាដំណាក់កាលមួយនៅចន្លោះដំណាក់កាលនៃការចោទប្រកាន់ដោយអយ្យការ និងដំណាក់កាលនៃការជំនុំជម្រះដោយតុលាការព្រហ្មទណ្ឌ។ ជាទូទៅ ការស៊ើបសួរនេះ ស្ថិតនៅក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់ចៅក្រមមួយរូប ដែលគេឱ្យឈ្មោះថា ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានករណីកិច្ចស៊ើបសួរទាំង ភស្ដុតាងដាក់បន្ទុក និងភស្ដុតាងដោះបន្ទុក ហើយអាចបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរទាំងអស់ ដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ សម្រាប់បង្ហាញឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ហើយនៅដំណាក់កាលស៊ើបសួរនេះ នៅក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចចៅក្រមស៊ើបសួរមានការពាក់ព័ន្ធទៅនឹងដីកាជាច្រើន ដែលមានគោលដៅស្វែងរកការពិត និងមានការបិទសិទ្ធិសេរីភាពបុគ្គលមួយចំនួន នៅក្នុងរឿងក្ដីនីមួយៗ។

ដោយសង្កេតឃើញកត្តាទាំងនេះ ទើបធ្វើឱ្យក្រុមរបស់យើងខ្ញុំសម្រេចលើកយកប្រធានបទដែលស្ដីអំពី **ដីកាក្នុងរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ** មកសរសេរក្នុងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ផ្នែកនីតិសាស្ត្រ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងនូវទិដ្ឋភាព និងការអនុវត្តជាក់ ស្ដែងរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។

ការចេញដីកាមួយៗ តម្រូវឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរមានការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើបទល្មើស ដែលសម្រេចយ៉ាងម៉ត់ចត់គប្បីត្រូវប្រើប្រាស់ដីកាប្រភេទអ្វី ដើម្បីកំណត់អោយបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះឱ្យមានសេរីភាព ឬមិនឱ្យមានសេរីភាព។ ដូចនេះហើយហេតុផលដ៏សំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ បានផ្ដោតទៅលើចំណោទបញ្ហាសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម៖

១. តើដីកាផ្សេងៗរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានអ្វីខ្លះ?

២. តើដីកាផ្សេងៗរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ចំពោះកិច្ចនីតិវិធីដោយឡែក មានអ្វីខ្លះ?

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីប្រធានបទស្តីអំពី **ដីកាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ** គឺធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងស្វែងយល់អំពីទ្រឹស្តីគតិយុត្តិដោយផ្សារភ្ជាប់ នឹងការអនុវត្តជាក់ស្តែង នឹងដីកាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរនៅក្នុងសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ម្យ៉ាងវិញទៀត អាចយល់ដឹងនូវការអនុវត្ត និងនីតិវិធីចេញដីកាផ្សេងៗរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញផងដែរ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ គឺធ្វើឡើងត្រឹមតែទ្រឹស្តីដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់ចៅក្រមនៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ តែប៉ុណ្ណោះ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ លើប្រធានបទខាងលើនេះ គឺបានប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រវិភាគគោលការណ៍ច្បាប់ និងទ្រឹស្តីតាមបែបពណ៌នា និងរិះរកវិធីពង្រឹង និងដោះស្រាយ ដើម្បីជាយុទ្ធសាស្ត្រនៅក្នុងការបង្កើនសក្តានុពលដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចអនុវត្តច្បាប់ ដើម្បីឱ្យធ្វើការកំណត់នូវបទល្មើសស្របទៅតាមច្បាប់។ បន្ថែមពីនេះទៅទៀត ដើម្បីសម្រេចបាននូវលទ្ធផលពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ទោះលើប្រធានបទ ដែលស្តីអំពី ដីកាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរឱ្យទទួលបានជោគជ័យ របាយការណ៍នេះ បានអនុវត្តទៅតាមលំនាំវិធីសាស្ត្រវិភាគបែបលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ និងមាននីតិវិធីសំខាន់ៗ មួយចំនួនទៀតដូចខាងក្រោម ៖

វិធីសាស្ត្រប្រមូលទិន្នន័យ ៖ ដោយបានស្វែងរកខ្លឹមសារៗ និងចាំបាច់នៃចំណុចគោលដែលទាក់ទងនឹងប្រធានបទ ជាពិសេសស្វែងរកឯកសារនានានៅតាមបណ្ណាល័យ និងនៅតាមស្ថាប័នមួយចំនួន។

តម្រូវការព័ត៌មាន ៖ កត្តាតម្រូវការព័ត៌មាននេះ គឺផ្អែកលើការសិក្សាស្រាវជ្រាវតាមរយៈការអាន ការវិភាគសារព័ត៌មាន ព្រឹត្តបត្រ ទស្សនាវដ្តី និង ឯកសារស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធមួយចំនួន ដែលមានទឡ្ហីករណ៍ជាក់ស្តែង និងមានលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ ដែលកើតមានឡើងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយមានការជាប់ទាក់ទងទៅនឹងការកំណត់នូវដីកា។ ដោយឡែក គឺតាមរយៈសារព័ត៌មាន(អ៊ិនធើណេត ទូរទស្សន៍ វិទ្យុ កាសែត) គ្រប់មជ្ឈដ្ឋានដែលមានការពាក់ព័ន្ធនឹងដីកា។

យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ សង្ឃឹមថាការសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលស្តីអំពី ដីកាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ នេះនឹងចូលរួមចំណែកក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌និង កំណែទម្រង់ច្បាប់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើង។

ប្រធានបទ ដីកាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវបានចែកជា ៖

- **សេចក្តីផ្តើម**
- **ជំពូកទី១ ដីកាផ្សេងៗរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ**

- **ជំពូកទី២ ដីកាផ្សេងៗរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ចំពោះកិច្ចនីតិវិធីដោយឡែក**
- **សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងអនុសាសន៍**

ជំពូកទី ១
ការចេញដីកាផ្សេងៗ
របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ជំពូកទី១

ការចេញដីកាផ្សេងៗរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្នុងករណីមានវត្តមានជនត្រូវចោទ

និយមន័យដីកា

ដីកា គឺជាបញ្ជាដែលលាយលក្ខណ៍អក្សរចេញពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដែលបង្គាប់ឱ្យចាត់ការនូវ អំពើណាម្យ៉ាងជាពិសេស បញ្ជាដែលបង្គាប់ឱ្យ ចាប់ខ្លួន ជនណាម្នាក់ ឬច្រើននាក់ ដែលចេញដោយតុលាការអង្គការ ឬមន្ត្រី ផ្លូវការណាម្នាក់។

និយមន័យ ការស៊ើបសួរ

ការស៊ើបសួរ គឺជាសិទ្ធិក្នុងការបំពេញកិច្ចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដើម្បីការស្រាវជ្រាវចំពោះ អង្គហេតុនៃបទព្រហ្មទណ្ឌ ក្រោយពីទទួលបានដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាដោយ អនុលោមតាមមាត្រា ៤៤ (ការបើកការស៊ើបសួរ) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ចំពោះកិច្ចស៊ើបសួរទាំងអស់ នេះត្រូវអនុវត្ត និងដឹកនាំផ្ទាល់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរដើម្បីប្រមូលភស្តុតាងទាំងអស់ដែលពាក់ពន្ធ័ ដែលបញ្ជាក់ពីការពិតនៃអង្គហេតុព្រហ្មទណ្ឌចាប់តាំងពីការចាប់ផ្តើមស្រាវជ្រាវរហូតដល់បញ្ចប់ការស៊ើបសួរ។ ការស៊ើបសួរត្រូវធ្វើដោយខានមិនបានចំពោះ បទឧក្រិដ្ឋ។ រីឯចំពោះបទមជ្ឈិម ការស៊ើបសួរអាចធ្វើក៏បាន ឬមិនធ្វើក៏បាន ។

រាល់ការចូលរួមស្រាវជ្រាវរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរ ត្រូវតែរក្សាការសម្ងាត់។ ជាគោលការណ៍ ដំណាក់កាលស៊ើបសួរ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែស្វែងរកភស្តុតាង ទាំងភស្តុតាងដាក់បន្ទុក និងភស្តុតាងដោះបន្ទុក ដើម្បីផ្តល់ភាពយុត្តិធម៌ជូនជនល្មើស និងជនរងគ្រោះ។ ចំពោះកិច្ចស្រាវជ្រាវនេះមានដូចជា កិច្ចស្រាវជ្រាវចំពោះអង្គហេតុ ដែលជាការស្រាវជ្រាវ ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាមានអង្គហេតុដែលបង្កជាបទល្មើស ឬគ្មានបទល្មើសដូចដែលមានកំណត់ក្នុង ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងម្យ៉ាងទៀត គឺជាកិច្ចស្រាវជ្រាវ ដែលទាក់ទងនឹងបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ជនត្រូវចោទ ថាតើជនត្រូវចោទមានសមត្ថភាពទទួលខុសត្រូវ ព្រហ្មទណ្ឌដែរ ឬ យ៉ាងណា?

ផ្នែកទី១៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ

កថាខណ្ឌ១. ដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

១.១ អត្ថន័យដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន គឺជាសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងការឃុំខ្លួន ជនត្រូវចោទបណ្តោះអាសន្ន ដើម្បីធានារក្សាកិច្ចស៊ើបសួររកការពិតនៃរឿងឱ្យបានល្អ។

ដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នអាចជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ប៉ុន្តែមិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការយកទៅអនុវត្តឃុំខ្លួនផ្ទាល់តែម្តងនោះទេ។ វាអាចអនុវត្តក្នុងការឃុំខ្លួនជនដែលជាកម្មវត្ថុនៃការសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះ

អាសន្នបាន លុះត្រាតែចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនមួយផ្សេងបន្ថែមទៀត។

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

ជាគោលការណ៍ជនត្រូវចោទត្រូវតែមានសេរីភាព។ ក្នុងករណីពិសេស ជនត្រូវចោទអាចត្រូវឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន [1]។ ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន អាចអនុវត្តបានតែក្នុងករណីចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ឬ បទមជ្ឈិម ដែលច្បាប់កំណត់ឱ្យផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារស្មើ ឬ លើសពី១ (មួយ) ឆ្នាំ [2]។ ផ្ទុយទៅវិញ ទោះបីជាបទមជ្ឈិម ក៏ដោយប៉ុន្តែ ប្រសិនបទល្មើសនោះមិនត្រូវបានកំណត់ (ទោសបញ្ញត្តិ)ឱ្យផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារស្មើ ឬ លើសពីមួយឆ្នាំ នោះទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចសម្រេចធ្វើការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបានឡើយ ។

ឧទាហរណ៍៖ បទគំរាមកំហែង (មាត្រា ២៣១) នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ២០០៩ ចែងថា អំពើគំរាមកំហែងថានឹងប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ ឬ បទមជ្ឈិម ត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី១ (មួយ)ខែទៅ៦(ប្រាំមួយ)ខែ និងពិន័យជាប្រាក់១០០.០០០(មួយសែន) រៀល ទៅ ១.០០០.០០០ (មួយលាន)រៀល។

ដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នអាចធ្វើឡើងបានដោយយោងលើមូលហេតុចាំបាច់ដូចខាងក្រោម៖[3]

ក. ដើម្បីបញ្ចប់បទល្មើស ឬ បង្ការបទល្មើសកុំឱ្យកើតជាថ្មី

នៅក្នុងករណីនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវពន្យល់ពីរបៀបនៃការឃុំខ្លួន អាចបញ្ចប់បទល្មើស ឬបង្ការបទល្មើសកុំឱ្យកើតជាថ្មី។ តើមានហេតុផលសមរម្យ ដើម្បីជឿជាក់ថាជនត្រូវចោទអាចនឹងប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលខ្លួនត្រូវចោទទេ? តើមានហេតុផលសមរម្យ ដើម្បីជឿជាក់ថា ជនត្រូវចោទអាចបន្តប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះជាថ្មីទេ?

ខ. ដើម្បីរារាំង កុំឱ្យមានការគាបសង្កត់លើសាក្សី ឬជនរងគ្រោះឬដើម្បីរារាំងកុំឱ្យមានការត្រូវរ៉ូវគ្នា រវាងជនត្រូវចោទ និងអ្នកសមគំនិត

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវពន្យល់អំពីរបៀបដែលការឃុំខ្លួនអាចរារាំង ដល់ការគាបសង្កត់សាក្សី ឬ ជនរងគ្រោះ ឬ រារាំងកុំឲ្យមានការត្រូវរ៉ូវគ្នារវាងជនត្រូវចោទ និង ជនសមគំនិត។ តើមានហេតុផលសមរម្យ ដើម្បីជឿជាក់ថាជនត្រូវចោទអាចគាបសង្កត់សាក្សី ឬ ជនរងគ្រោះដែរ ឬទេ?

គ.ដើម្បីរក្សាភស្តុតាង ឬ តម្រុយជាសម្ភារៈ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវពន្យល់អំពីរបៀបដែលការឃុំខ្លួន អាចរារាំងដល់ជនត្រូវចោទពីការធ្វើឱ្យខូចភស្តុតាង ឬតម្រុយជាសម្ភារៈ។ តើនៅតែមានភស្តុតាង ឬតម្រុយជាសម្ភារៈ ដែលនគរបាលមិនទាន់មានដែរ ឬទេ?

---

[1] មាត្រា ២០៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ។

[2] មាត្រា ២០៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ។

[3] មាត្រា ២០៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ។

តើមានហេតុផលសមរម្យដើម្បីជឿជាក់ថា ជនត្រូវចោទអាចនឹងរត់គេចខ្លួន ឬបំផ្លាញភស្តុតាង ឬ តម្រុយជាសម្ភារៈទេ?

ឃ.ដើម្បីធានារក្សាជនត្រូវចោទ ទុកជូនតុលាការចាត់ការតាមនីតិវិធី

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវពន្យល់អំពីរបៀបដែលការឃុំខ្លួន អាចធានារក្សាវត្តមានជនត្រូវចោទ ទុកជូនតុលាការតាមនីតិវិធី។ តើមានហេតុផលសម្រេចដើម្បីជឿជាក់ថាជនត្រូវចោទអាចនឹងរត់គេចខ្លួន ឬភៀសខ្លួននៅក្រៅប្រទេសដែរ ឬទេ?

ង.ដើម្បីការពារសន្តិសុខឱ្យជនត្រូវចោទ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវពន្យល់អំពីរបៀបសដែលការឃុំខ្លួន អាចការពារសន្តិសុខឱ្យជនត្រូវចោទ។ តើមានយោបល់ណាមួយដែលថាជាជនរងគ្រោះ ឬជនផ្សេងទៀតអាចបង្ករ គ្រោះថ្នាក់ដល់ជនត្រូវចោទ ឬទេ?

ច.ដើម្បីធានារក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈកុំឱ្យមានការច្របូកច្របល់ដែលបណ្តាលមកពីបទល្មើស

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវពន្យល់អំពីរបៀបដែលការឃុំខ្លួន អាចរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ កុំឱ្យមានការច្របូកច្របល់ណាមួយដែលបណ្តាលអោយមកពីបទល្មើសនេះ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មុននឹងធ្វើការសម្រេចអំពីការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ទៅលើជនត្រូវចោទ ចៅក្រមរូបនេះត្រូវតែមានមូលដ្ឋាន និងទឡ្ហីករណ៍រឹងមាំ ដើម្បីបង្ហាញឱ្យឃើញថាការដោះលែងជនត្រូវចោទពិតជាបានធ្វើឱ្យមានការរំខានយ៉ាងជាក់ស្តែងដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈជាក់ស្តែងរបស់បុគ្គលដែលរួមមានបុគ្គលលក្ខណៈស្ថានភាពផ្លូវចិត្ត របស់បុគ្គលរួមទាំងពិសោធន៍ និងចំណេះដឹងខ្ពស់របស់ចៅក្រមផងដែរ។

មូលហេតុខាងលើនេះជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ ដែលអាចឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចធ្វើការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបាន។

យ៉ាងណាមិញ មាត្រា ៣៩ កថាខណ្ឌ ចុងក្រោយនៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៩ ចែងថា "តុលាការអាចប្រកាសទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌទៅលើអនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤(ដប់បួនឆ្នាំ) ឡើងទៅប្រសិនបើកាលៈទេសៈនៃបទល្មើស ឬបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់អនីតិជនតម្រូវ។ នេះមានន័យថា ចំពោះអនីតិជនដែលអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំ មិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឡើយ។ ហេតុនេះវិធានការនៃការសម្រេចឃុំខ្លួនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរទៅលើអនីតិជនដែលមានអាយុស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌនេះ គឺមិនអាចធ្វើឡើងបានទេ។

ជាការឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ញត្តិខាងលើ មាត្រា ២១២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ក៏បានកំណត់បញ្ជាក់ផងដែល ថាអនីតិជនអាយុតិចជាង ១៤ (ដប់បួនឆ្នាំ) មិនអាចត្រូវឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទេ។ ពោលគឺ បុគ្គលដែលមានអាយុ (តិចជាង១៤ឆ្នាំ) ស្ថិតក្នុងនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចបានកំណត់ខាងលើ មិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការសម្រេច

ឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននោះទេ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចសម្រេចប្រគល់អនីតិជននេះឱ្យឪពុកម្តាយ អ្នកអាណាព្យាបាលឬ ក្នុងករណីគ្មានអ្នកអាណាព្យាបាល ត្រូវប្រគល់ទៅមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំ កែប្រែរក្សាបណ្តោះអាសន្ន ដើម្បីរង់ចាំសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ។

១.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមាននិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចខាងក្រោម [4]៖

-ឈ្មោះចៅក្រមស៊ើបសួរ

-ឈ្មោះក្រឡាបញ្ជី

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-កាលបរិច្ឆេទនៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ

-អត្តសញ្ញាណនៃជនត្រូវចោទ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ និងទីកន្លែងកំណើត លំនៅឋានរបស់ជនត្រូវចោទ ប្រសិនបើមានពិរុទ្ធកម្មប្រកាស (ធ្លាប់មានទោស ឬ អត់) ។

-លេខ និង កាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើដីកា។

និទ្ទេសខាងលើនេះជាចំនុចសំខាន់ចាំបាច់ ដែលតម្រូវឲ្យមានចុះក្នុងដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។

១.៤. នីតិវិធីនៃការចេញដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចថា និងត្រូវឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដោយគំនិតផ្តើមរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ឬតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវឱ្យ ដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ តាមរយៈការធ្វើកំណត់ហេតុ ស្តីពីការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខ និងត្រូវទទួលការកត់សម្គាល់របស់ជនត្រូវចោទនេះ។ កាលណាជនត្រូវមានមេធាវីអមផងនោះ មេធាវីត្រូវបង្ហាញមធ្យោបាយការពារខ្លួន[5]។ ពោលគឺក្នុងករណីនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរពុំចាំបាច់ ជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាទៀតនោះទេ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចថា និងឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទដោយគំនិតផ្តើមរបស់ខ្លួនគាត់ ត្រូវជូនដំណឹងអំពីការឃុំខ្លួននេះភ្លាមដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងប្រាប់ទៅជនត្រូវចោទដែលត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈកំណត់ហេតុស្តីពីការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខ។ ការជូនដំណឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើនៅក្នុងកំឡុងពេល៥ថ្ងៃយ៉ាងយូរបំផុត។ ចំពោះការជូនដំណឹង អំពីការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ គឺធ្វើឡើងភ្លាម តាមរយៈកំណត់ហេតុស្តីពីការពិភាក្សដេញដោលចំពោះមុខ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ

[4] មាត្រា ២៤៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[5] ការផ្តល់មធ្យាបាយការពារខ្លួនរបស់មេធាវីជនត្រូវចោទ អាចជាការបង្ហាញភស្តុតាង ឬការស្នើសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរកុំធ្វើការឃុំខ្លួនកូនក្តីរបស់ខ្លួន និងដោយមានដាក់ប្រាក់ធានាផ្សេងៗ។

សម្រេចឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ បណ្តោះអាសន្នតាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ នៅក្នុងដីកានេះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវយោងតាមបញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ [6]។

១.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ក. អានុភាពនៃការឃុំខ្លួនចំពោះនីតិជន

ក.១. អានុភាពនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទឧក្រិដ្ឋ

ចំពោះនីតិជន ដែលត្រូវចោទប្រកាន់ ពីបទឧក្រិដ្ឋការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន មិនអាចលើស ពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែបានទេ[7]។ ប៉ុន្តែនៅពេលផុតចិរវេលានេះចៅក្រមស៊ើបសួរអាចពន្យាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន (តាមដីកាសម្រេចពន្យារ ពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) ម្តងបាន ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដោយដីកាមានសំអាង ហេតុត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់។ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបានតែ ២ (ពីរ) ដងគត់ ។

សូមបញ្ជាក់ផងដែរថាដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងករណី នេះមានអានុភាពក្នុងការឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់បានត្រឹមតែរយៈពេល៦ (ប្រាំមួយ) ខែប៉ុណ្ណោះ។ ចំពោះការឃុំខ្លួនបន្ថែមដែលមានរយៈពេល១២ខែទៀត មិនមែនជាការឃុំខ្លួនដែលកើតចេញ ពីអានុភាពផ្ទាល់នៃដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទេ។ ប៉ុន្តែវាជាអានុភាពដែលកើតចេញពី ដីកាសម្រេចឱ្យពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទៅវិញ។

ក.២.អានុភាពនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នក្នុងបទមជ្ឈឹម

ចំពោះ នីតិជនដែលត្រូវចោទប្រកាន់ពី បទមជ្ឈឹម ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន មិនអាចលើសពី ៤ (បួន) ខែបានទេ។

ប៉ុន្តែនៅពេល ផុតចិរវេលានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចពន្យារការឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្នបានតែ ម្តងគត់ មិនឱ្យ លើសពី ២ខែ ដោយដីកាមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់។ ចិរវេលានៃការ ឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ខាងលើនេះមិនត្រូវលើស ពីពាក់កណ្តាលនៃអប្បបរមានៃទោស ដែលច្បាប់បានកំណត់ឡើយ ។

ដូចគ្នាផងដែលដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងករណីនេះមានអានុភាពក្នុងការឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់បានត្រឹមតែរយៈពេល ៤ (បួនខែ) ប៉ុណ្ណោះ។ ចំពោះការឃុំខ្លួនបន្ថែមដែលមានរយៈពេល២ (ពីរខែ) ឬមិនត្រូវលើសពីពាក់កណ្តាល នៃអប្បបរមានៃទោសទៀតនោះ មិនមែនជាការឃុំខ្លួនដែលកើតចេញពីអានុភាពផ្ទាល់នៃដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នទេ។ ប៉ុន្តែវាជាអានុភាពដែលកើតចេញ ពីដីកាសម្រេចឱ្យពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នវិញ។

[6] មាត្រា ២០៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[7] មាត្រា ២០៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ខ. អានុភាពនៃការឃុំខ្លួនក្នុងបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ និង បទឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម

ក្នុងករណីដែលមានការចោទប្រកាន់ពី បទឧក្រិដ្ឋមនុស្សជាតិ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ ឬ បទឧក្រិដ្ឋសង្គ្រាមការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន មិនអាចលើសពី ១(មួយ) ឆ្នាំ បានទេចំពោះបទល្មើសនីមួយៗ[8] ។

ប៉ុន្តែនៅពេលផុតចិរវេលានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នម្ដងបាន ១ឆ្នាំ ដោយដីកាមានសំអាងហេតុត្រឹមត្រូវនិងច្បាស់លាស់។ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យពន្យារការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ននេះបាន តែ ២(ពីរ)ដងគត់។

ដូចករណីទាំងពីរខាងលើផងដែល ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ក្នុងករណីនេះមានក្នុងការឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់បានត្រឹមតែរយៈពេល ១ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ។ ចំពោះការឃុំខ្លួនបន្ថែមដែលមានរយៈពេល ២ឆ្នាំទៀតនោះ មិនមែនជាការឃុំខ្លួនដែលកើតចេញពីអានុភាពផ្ទាល់ នៃដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ប៉ុន្តែវាជាអានុភាពដែលកើតចេញដីកាសម្រេចឱ្យពន្យារពេលឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន។

គ. អានុភាពនៃការឃុំខ្លួនចំពោះអនីតិជន

គ.១. អានុភាពនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នក្នុងបទឧក្រិដ្ឋ

ចំពោះអនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ (ដប់បួន)ឆ្នាំ ដល់ក្រោម១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ និងត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ចិរវេលាឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន មានដូចតទៅ [9]៖

ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ៤ (បួន)ខែ បានទេ កាលណាអនីតិជននោះមានអាយុចាប់ពី១៦ (ដប់ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ។

គ.២. អានុភាពនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នក្នុងបទមជ្ឈិម

ចំពោះអនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ (ដប់បួន)ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨(ដប់ប្រាំបី)ឆ្នាំ និងត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទមជ្ឈិម ចិរវេលាឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន មានដូចតទៅ [10]៖

ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ២(ពីរ)ខែ បានទេ កាលណាអនីតិជននេះមានអាយុតិចជាង ១៦ (ដប់ប្រាំមួយ)ឆ្នាំ ។

ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នមិនអាចលើសពី ៤(បួន)ខែបានទេ កាលណាអនីតិជននេះមានអាយុចាប់ពី ១៦(ដប់ប្រាំមួយ) ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី) ឆ្នាំ។

---

[8] មាត្រា ២១០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[9] មាត្រា ២១៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[10] មាត្រា២១៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ថិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នតាមចំណុចទី១ និង ចំណុចទី២ ខាងលើនេះមិនត្រូវលើសពីពាក់កណ្ដាលអប្បបរមានៃទោស ដែលច្បាប់បានកំណត់សម្រាប់អនីតិជននោះឡើយ។

១.៦. បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

ក. ភាគីដែលអាចធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍

ជាទូទៅភាគីដែលធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំង នឹងដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរទៅចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរមានជាអាទិ៍ ៖

-អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា

-ព្រះរាជអាជ្ញា ឬព្រះរាជអាជ្ញារង

-ជនត្រូវចោទផ្ទាល់

-មេធាវីដែលទទួលសិទ្ធិតំណាងដោយអាណត្តិឲ្យជនត្រូវចោទ

ខ. រយៈពេលនៃការធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍

បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំង នឹងដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ៥ថ្ងៃយ៉ាងយូរគិតពីថ្ងៃឃុំខ្លួន។ តែសម្រាប់ការប្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ១ (មួយ) ខែយ៉ាងយូរគិតពីពេលប្រកាសដីកា។

បណ្ដឹងនេះអាចធ្វើឡើងនៅចំពោះមុខ [11]៖

-ក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការជាន់ដំបូង (សាលាដំបូងសាមី)

-ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន

ក្នុងករណីទទួលបានការប្រកាសប្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនត្រូវចោទ នៅក្នុងពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌល ឃុំខ្លួន ប្រធានពន្ធនាគារឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនត្រូវប្រគល់ភ្លាមនូវលិខិត ប្ដឹងឧទ្ធរណ៍មួយច្បាប់ជូនទៅក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការជាន់ដំបូង។ ប្រសិនបើក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការជាន់ ដំបូងបានទទួលបណ្ដឹងផ្ទាល់ ខ្លួនត្រូវជូនដំណឹង ភ្លាមដល់ចៅក្រមស៊ើបសួររៀបចំ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសភាស៊ើបសួរដោយមានសេចក្ដីចម្លងនៃលិខិតប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ភ្ជាប់ជាមួយ។

សេចក្ដីចម្លងនេះត្រូវធ្វើឡើងដោយ ក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការជាន់ដំបូងក្រោយពីបានឃើញនិទ្ទេសដែលចុះបញ្ជីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍។ សំណុំរឿងនេះ ត្រូវបញ្ជូនទៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ នៅក្នុងរយៈពេល៥ (ប្រាំ)ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីមានបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ លើកលែងតែក្នុងកាលៈទេសៈ ដែលមិនអាចជំនះបាន [12]។

---

[11] មាត្រា ២៧២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[12] មាត្រា ២៧៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាណាមួយក្រៅពីដីកាដំណោះស្រាយ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបន្តការស៊ើបសួររបស់ខ្លួនបាន លែកលែងតែមានសេចក្ដីសម្រេចផ្ទុយរបស់ប្រធានសភាស៊ើបសួរ។ សេចក្តីសម្រេចនេះមិនអាចតវ៉ាបានឡើយ [13]។

គ. ការសម្រេចសេចក្តីដោយសភាស៊ើបសួរ

ក្នុងករណីនេះ សភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវចេញសេចក្តីសម្រេច (យល់ព្រមឱ្យនៅក្រៅឃុំ ឬមិនយល់ព្រមឱ្យនៅក្រៅឃុំ) តាមរយៈសាលាដីការបស់ខ្លួន ក្នុងរយៈពេល១៥ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលសំណុំរឿងនៅការិយាល័យ ក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ។ បើផុតរយៈពេលនេះជនត្រូវចោទបានដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំលើកលែងតែក្នុងករណី ដែលមានចេញបង្គាប់ឱ្យធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ ឬករណីមានកាលៈទេសៈដែលមិនអាចមើលឃើញជាមុន ឬមិនអាចជំនះបាននោះបង្កជាឧបសគ្គមិនឱ្យប្រកាសសាលាដីកាបាននៅក្នុងរយៈពេលនេះ។

កាលណាសភាស៊ើបសួរបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នសភាស៊ើបសួរត្រូវសំអាងហេតុនៅក្នុងសាលដីការបស់ខ្លួនដោយទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន) នៃក្រមនេះ។ ប្រធានសភាស៊ើបសួរ អាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបាន។ យ៉ាងណាមិញសំណុំរឿងត្រូវបង្វិលជាបន្ទាន់ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ក្រោយពីបានអនុវត្តសាលដីការួច [14]។

កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

២.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបាន[15]។ ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន គឺជាបញ្ជាដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួនឱ្យទទួល និងឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ[16]។ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាច ចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបាន លុះត្រាតែបន្ទាប់ពីចេញដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។

២.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

ចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន លុះត្រាតែជនត្រូវចោទជាកម្មវត្ថុដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន[17]។ បានន័យថាលក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន គឺអាចប្រព្រឹត្តទៅបានបន្ទាប់ពីចៅក្រមស៊ើបសួរបានសម្រេចធ្វើការឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់តាមរយៈដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបានទេ។

[13] មាត្រា ២៧៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[14] មាត្រា ២៧៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[15] មាត្រា ២១៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[16] មាត្រា ២២០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[17] មាត្រា ២២០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ផ្ទុយទៅវិញ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ មុនការសម្រេចឃុំខ្លួន (ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះ អាសន្ន) ។

និយាយជារួមមក ការចេញដីកាឱ្យឃុំខ្លួន ធ្វើឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋាន(មូលហេតុ) នៃការសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន(ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន)ទាំងស្រុង ។

២.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនមានចុះនិទ្ទេសសំខាន់ដូចតទៅ ៖

- លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង
- អត្តសញ្ញាណរបស់ជនត្រូវចោទ
- ប្រភេទបទល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់ និង អត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្កជាបទល្មើស
- ឈ្មោះ និង ឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា
- ដីកានេះត្រូវមានចុះលេខនៃការទាញដីកាត្រូវស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅ ចុះលេខដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន។

ដីកានេះបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរនិងមានបោះត្រាផង។

តាមការអនុវត្ត ជាក់ស្ដែងដីកានេះក៏ត្រូវមានចុះលេខរៀងនៃការឃុំខ្លួន តាមលំដាប់លេខរៀងនៃកាឃុំខ្លួនដូចមានក្នុងសៀវភៅចុះលេខដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន។

រាល់និទ្ទេសទាំងឡាយដែលមានចុះក្នុងដីកានេះ ត្រូវបានបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ជា ពិសេសសាវតាជាតិរបស់បុគ្គលដែលជាកម្មវត្ថុនៃការឃុំខ្លួន គឺជាជៀសវាងលើការឃុំខ្លួនច្រឡំ ដែលនាំឱ្យមានមោឃភាព និងបង្កើតជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយឡើង [18]។

២.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

ចំពោះអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន ដីកានេះត្រូវយកទៅអនុវត្តដោយ ប្រធានពន្ធនាគារមណ្ឌល ឃុំខ្លួនកន្លែងដែលបុគ្គលនោះឃុំខ្លួន។ ប៉ុន្តែក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលបុគ្គល ដែលត្រូវឃុំខ្លួនកំពុងស្ថិតនៅក្រោមការឃុំខ្លួនរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌នៅឡើយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើការបញ្ជូនជនត្រូវចោទ ឬ ជាប់ពាក់ពន្ធ័នោះទៅកាន់ពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួនដូចមានបញ្ជាក់ចង្អុលបង្ហាញតាមរយៈដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន។

---

[18] មាត្រា ២២១ និងមាត្រា ២៤៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០០៧ ។

ប្រធានពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួនត្រូវទទួល និងឃុំខ្លួនបុគ្គលដែលមានដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនរហូតទាល់តែមានការទទួលដំណឹងអំពីការដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពវិញ។ម្យ៉ាងវិញទៀតប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ត្រូវរក្សាទុក ដើម្បីការបង្គាប់អោយឃុំខ្លួន ឬ ចុងដីកានេះដែលបញ្ជាក់ថាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។

២.៥. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនមានអានុភាពផ្ទាល់ក្នុងការបញ្ជាដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួនឱ្យទទួល និងឱ្យឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ។ ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន មិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នោះទេ។

ប្រសិនបើប្រធានពន្ធនាគារក្ដី ឬប្រធានមណ្ឌលឃុំខ្លួនក្ដី បានទទួលឃុំខ្លួនជនណាម្នាក់ដោយគ្មានដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំពីសំណាក់អាជ្ញាធរតុលាការ នោះប្រធានពន្ធនាគារ ឬប្រធានមណ្ឌលឃុំខ្លួនអាចប្រឈមនឹងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ទាក់ទងនឹងការបង្ខាំងមនុស្សដោយខុសច្បាប់។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន គឺជាលិខិតឃុំខ្លួនស្របច្បាប់របស់អាជ្ញាធរតុលាការ ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់បំពេញបន្ថែមលើ ដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន។ នេះមានន័យថាកម្មវត្ថុនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន គឺឈរលើកម្មវត្ថុនៃដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន។ ហេតុនេះអានុភាពសម្រាប់ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន គឺកើតចេញផ្ទាល់ពីអានុភាពនៃដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន។

ផ្នែកទី២៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីមិនឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ

កថាខណ្ឌ១៖ ដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

១.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

ដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន គឺជាសេចក្ដីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនធ្វើការ ឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទប្រសិនបើខ្លួនយល់ឃើញថា លក្ខខណ្ឌនៃការឃុំខ្លួនមិនមែនជាវិធានការចាំបាច់។

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចមិនធ្វើការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទជាបណ្ដោះអាសន្ន តាមគំនិតផ្ដើមផ្ទាល់របស់ខ្លួន ឬតាមសេចក្ដីសន្និដ្ឋានប្ដឹងសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា [19]។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវសម្រេចចេញ ដីកានេះក្នុងរយៈពេល ៥(ប្រាំ)ថ្ងៃ។

ជាទូទៅការចេញដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នទៅលើជនត្រូវចោទណាម្នាក់ មិនចាំបាច់តម្រូវឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុ (សំអាងហេតុ) នោះទេ។ ប៉ុន្តែតាមរយៈការអនុវត្តជាក់ស្ដែង ជាធម្មតាកាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាសម្រេច មិនធ្វើការឃុំជនណាម្នាក់ គឺដោយសារតែ មិនមានមូលហេតុចាំបាច់នៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២០៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ ហេតុផលផ្សេង

[19] មាត្រា ២០៧ និងមាត្រា ២១៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ទៀត ការសម្រេចមិនឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទគឺ ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថាវិធាននៃការឃុំខ្លួនមិនស្ថិតក្នុងលក្ខខណ្ឌ នៃជម្រើសរបស់ខ្លួន[20] ឬការឃុំខ្លួនមិនមែនជាវិធានការចាំបាច់។ ផ្ទុយទៅវិញ វិធានការនៃការដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការជាវិធានការគ្រប់គ្រាន់។ ការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទជាបណ្តោះអាសន្ន តែងតែត្រូវបានបំពេញបន្ថែមដោយវិធានការផ្សេងទៀត ពោលគឺការដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ តាមរយៈដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ដែលជាវិធានការមួយមានចរិកលក្ខណៈស្រាល ជាងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ព្រោះវាគ្រាន់តែជាការរឹតបន្តឹងនូវសេរីភាពរបស់បុគ្គលត្រូវចោទប៉ុណ្ណោះ រីឯការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន វាបានដកហូតនូវសេរីភាពរបស់បុគ្គលត្រូវចោទយ៉ាងច្រើនដែលធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិសេរីភាពយ៉ាងខ្លាំង។

១.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នមានចុះនិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅ៖

- ឈ្មោះចៅក្រមស៊ើបសួរ
- ឈ្មោះក្រឡាបញ្ជី
- លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង
- អត្តសញ្ញាណរបស់ជនត្រូវចោទ
- ប្រភេទនៃបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើស
- ដីកា នេះត្រូវមានចុះលេខរៀងនៃការចេញដីកា ស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅចុះលេខដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។

ដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ ចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួររួមទាំងក្រឡាបញ្ជីនិងមានបោះត្រាផង។

១.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដីកានេះនឹងត្រូវយកទៅប្រតិបត្តិផ្ទាល់ ដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលបានធ្វើការឃាត់ខ្លួនបុគ្គលត្រូវចោទ។ នៅពេលពេល ទទួលបានដីកានេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ដែលបានធ្វើការឃាត់ខ្លួនបុគ្គលត្រូវចោទឱ្យត្រលប់ទៅលំនៅឋានវិញភ្លាម

[20] មាត្រា ២០៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ចែងថា "ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នអាចអនុវត្តបានតែក្នុងករណីចោទប្រកាន់ ពីបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមដែលច្បាប់កំណត់ផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារស្មើ ឬលើសពី១ឆ្នាំ។

ដោយមិនអាចបន្តការឃាត់ខ្លួនជនត្រូវចោទទៀតទេ ទោះបីជាមានប្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬអគ្គព្រះរាជអាជ្ញអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ទៅចំពោះមុខសភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ក៏ដោយ។

១.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន មានអានុភាពអនុវត្តភ្លាមដោយមិនចាំបាច់រង់ចាំការសម្រេចលើបណ្តឹង ឧទ្ធរណ៍ដោយស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬអគ្គព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ។ មានន័យថា បន្ទាប់ពីទទួលបានដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នពីសំណាក់ ចៅក្រមស៊ើបសួរមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវដោះលែងជនត្រូវចោទដែលត្រូវបានឃាត់ខ្លួនភ្លាម។

១.៦. បណ្តឹងចំពោះដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

ក. ភាគីដែលអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

បន្ទាប់ពីចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចមិនធ្វើការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ តាមរយៈដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងនាមខ្លួនជាម្ចាស់នៃបណ្តឹងអាជ្ញា ឬអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អាចធ្វើពាក្យប្តឹងសភាស៊ើបសួរ ដើម្បីសម្រេចលើវិធាននៃការឃុំខ្លួន ឬមិនឃុំខ្លួន [21]។ ពោលគឺ អ្នកដែលមានសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាខាងលើរួមមាន ព្រះរាជអាជ្ញា និងអគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍។ យ៉ាងណាមិញ ស្របតាមស្មារតីនៃមាត្រា ២៦៨ នៃក្រមនីតិវិធី ព្រហ្មទណ្ឌដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំង ទៅនឹងដីកានេះបានទេ។

ខ. រយៈពេលនៃការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

ចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អគ្គព្រះរាជាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ១ (មួយ) ខែ យ៉ាងយូរគិតពីពេលប្រកាសដីកា។ រីឯបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំ)ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹងអំពីដីកានេះ [22]។

សូមបញ្ជាក់ផងដែរថា ការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ធ្វើឡើងចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសដីកា គឺមានន័យថាអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចាប់ពីថ្ងៃដែលចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកា រហូតដល់អំឡុងពេល ១(មួយ)ខែ។ ចំណែកឯ ការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើឡើងចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹង គឺមានន័យថា ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើបណ្តឹងចាប់ពីថ្ងៃដែលខ្លួនបានទទួលដំណឹងអំពីដីកានេះ ពោល គឺមិនត្រូវបានចាប់រាប់ពីថ្ងៃការចេញដីកា (ប្រកាសដីកា) នោះទេ។

គ.សេចក្តីសម្រេចរបស់សភាស៊ើបសួរ

[21] មាត្រា ២៦៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[22] មាត្រា ២៧០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណុំរឿងដោយមានភ្ជាប់ជាមួយនូវសេចក្ដីតវ៉ារបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា នៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ សភាស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចអំពីករណី នៃបណ្ដឹងខាងលើក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ)ថ្ងៃ។ ប្រសិនបើ សភាស៊ើបសួរយល់ស្របលើសេចក្ដីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ សភាស៊ើបសួរត្រូវចេញ សាលដីកាទទួលយកការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនសភាស៊ើបសួរយល់ថា ការសម្រេចក្ដីរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរពុំត្រឹមត្រូវ សភាស៊ើបសួរចេញសាលាដីកា ប្រានចោលការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ហើយប្រធានសភាស៊ើបសួរ ត្រូវចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនទៅលើជនត្រូវចោទ ជំនួសឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ។ តែក្នុងករណីដែលជនត្រូវនៅក្រៅឃុំ សភាស៊ើបសួរត្រូវចេញ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនជាមុនសិន។

កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

២.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ជាវិធានការនៃសេចក្ដីសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ជំនួសឱ្យការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ក្នុងកម្មវត្ថុរឹតបន្តឹងនូវ សេរីភាពទៅលើជនត្រូវចោទ ដែលត្រូវចោទដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់អំពីបទល្មើស ដែលត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ។

២.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ តាមគំនិតផ្ដើមផ្ទាល់របស់ខ្លួន ឬតាមសេចក្ដីសន្និដ្ឋានសរុបរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា (ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ) នៅក្នុងសម្រេចរបស់ខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវបញ្ជាក់អំពីកាតព្វកិច្ចដែលតម្រូវទៅលើជនត្រូវចោទ [23]។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបានគ្រប់ពេលវេលា ប្រសិនបើជនត្រូវចោទនោះ ត្រូវបានចោទប្រកាន់អំពីបទល្មើសដែលត្រូវផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ [24]។ នេះអាចបញ្ជាក់បានប្រសិនបើជនត្រូវចោទដែលជាកម្មវត្ថុនៃបណ្ដឹងអាជ្ញាមិនត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលត្រូវកំណត់ ផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារនោះទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចជ្រើសរើសយកវិធានការនៃការដាក់ស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបាននោះទេ។ ពោលគឺចំពោះបទល្មើសលហុ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិន

[23] មាត្រា ២២៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[24] មាត្រា ២២៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

អាចយកយន្តការនៃការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមកា រពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការនេះទៅអនុវត្តលើបុគ្គលត្រូវចោទឡើយ ករណីមួយផ្សេងៗទៀត ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មិនបានអនុញ្ញាតឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរយកវិធានការណ៍ខាងលើនេះ មកអនុវត្តចំពោះអនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម ១៤ (ដប់បួន) ឆ្នាំ នោះទេ [25]។ ប៉ុន្តែក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌក៏ពុំបាន ដាក់ជារបាំងក្នុងហាមឃាត់ដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើម្បីយកវិធានការនេះទៅអនុវត្តលើអនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៤(ដប់បួន)ឆ្នាំ ទៅក្រោម១៨ (ដប់ប្រាំបី)ឆ្នាំនោះដែរ។ ហេតុនេះអនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី១៤ (ដប់បួន)ឆ្នាំ ទៅក្រោម ១៨ (ដប់ប្រាំបី)ឆ្នាំ និងដោយរាប់បញ្ចូនទាំងនីតិជនផង ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចយកវិធានការនេះទៅ អនុវត្តលើជនទាំងនោះបាន ពោលគឺ ច្បាប់មិនបានហាមឃាត់នោះទេ។

២.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

នៅក្នុងដីកានេះត្រូវតែមានចុះនិទ្ទេសឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងបញ្ជាក់អំពីកាតព្វកិច្ចជាចាំបាច់ដែលត្រូវឱ្យជនត្រូវចោទយកទៅប្រតិបត្តិ។

- **ដីកានេះមានចុះនិទ្ទេសសំខាន់ៗដូចតទៅៈ**
    - ឈ្មោះចៅក្រមស៊ើបសួរ
    - ឈ្មោះក្រឡាបញ្ជី
    - លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ
    - លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន
    - អត្តសញ្ញាណរបស់ជនត្រូវចោទ
    - សំអាងហេតុ [26]

ប្រភេទនៃបទល្មើស ដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្កបទល្មើសៈ

-ផ្នែកនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់ដីកា ត្រូវមានបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់នូវកាតព្វកិច្ចដែលតម្រូវឱ្យជនត្រូវចោទអនុវត្ត។

- ដីកានេះត្រូវមានចុះលេខរៀងនៃការចេញដីកា ស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅចុះលេខដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទ ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ។

---

[25] មាត្រា ២២៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[26] ក្នុងសំអាងហេតុចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវបញ្ជាក់អំពីហេតុផលដែលខ្លួនសម្រេចយកវិធានការនៃជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ដោយឈរលើមូលដ្ឋានច្បាប់ និងហេតុផលផលមួយចំនួនដែលខ្លួនយល់ឃើញ។

- ត្រូវមានបញ្ជាក់អំពីចំណាត់ការបន្តលើការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទបានគេចវេះ មិនគោរពកាតព្វកិច្ចដែលត្រូវបានកំណត់ក្នុងផ្នែកសេចក្តីសម្រេចនៃដីកា។

ដីកានេះត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួររួមទាំងក្រឡាបញ្ជី និងមានបោះត្រាផង ។

ការមិនបានបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់នៃនិទ្ទេសខាងលើ អាចនាំឱ្យដីកានេះពុំមានអានុភាព ឬ គ្មានតម្លៃជាកម្មវត្ថុសម្រាប់យកទៅអនុវត្តបានឡើយ។

២.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាសម្រេចដាក់ត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ជាធម្មតានៅពេលជនត្រូវចោទត្រូវបានមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ធ្វើការបញ្ជូនខ្លួនមកចំពោះខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរ ហើយបន្ទាប់ពីត្រូវបានចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើនីតិវិធីនៃការសួរយកចម្លើយ ឬស្តាប់ចម្លើយរួចរាល់ហើយ ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចសម្រេចធ្វើការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទជាបណ្តោះអាសន្ន ឬ សម្រេចមិនធ្វើការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ។ ក្នុងករណីមិនឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដែលជាវិធានការជំនួសឱ្យការឃុំបណ្តោះអាសន្ន។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរ ចេញដីកាសម្រេចដាក់សម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរ បានទទួលបណ្តឹងតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានពីព្រះរាជអាជ្ញាសុំឱ្យដាក់ខ្លួនជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅ ក្រោមការត្រួតតាមផ្លូវតុលាការ តែខ្លួនបដិសេធមិនព្រមសម្រេចតាមការសុំទេ គាត់ត្រូវចេញដីកាបដិសេធការសុំនេះក្នុងរយៈពេល ៥(ប្រាំ) ថ្ងៃ។ ដីកាសម្រេច នេះត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ថ្ងៃ ទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើពាក្យប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរ ដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ [27]។

នៅពេលចេញដីកានេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យជនត្រូវចោទដាក់ប្រាក់ធានា ហើយត្រូវបង្គាប់ឱ្យជនត្រូវចោទដាក់តម្កល់នូវសំណុំឯកសារមួយចំនួន (អត្តសញ្ញាណបណ្ណ សៀវភៅគ្រួសារ កាតបំរើការងារ....) ដែលបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណរបស់ជនត្រូវចោទ និងក៏ដូចជាត្រូវដកហូតរក្សាទុកសម្ភារៈ មួយចំនួន (អាវុធ) ផងដែរ។ ក្រឡាបញ្ជី ត្រូវសរសេរបង្កាន់ដៃទទួលសំណុំឯកសារទាំងនោះ ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ចំពោះបង្កាន់ដៃប្រគល់ប្រាក់ធានា ឬ អាវុធ ត្រូវចុះហត្ថលេខា រួមដោយប្រធានតុលាការ ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រឡាបញ្ជី។ ប្រាក់ធានា ត្រូវតម្កល់ទុកនៅគណនីពិសេសដែលបើកនៅធនាគារ ឬ ត្រូវរក្សាទុកនៅទីកន្លែងមួយ

[27] មាត្រា ២២៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ដែលមានការធានាសន្តិសុខរឹងមាំ។ ទីកន្លែងនេះ ត្រូវជ្រើសរើសតាមការឯកភាពគ្នាដោយប្រធានតុលាការ និង ព្រះរាជអាជ្ញា។ អាវុធ ត្រូវរក្សាទុកនៅទីកន្លែងដូចពោលខាងលើ [28]។

ក្នុងករណីជនត្រូវចោទគេចវេះពីកាតព្វកិច្ចនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាច សម្រេចធ្វើការកែប្រែវិធានការខាងលើ មកជំនួសដោយវិធានការនៃការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបណ្តោះអាសន្នវិញ។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចថានឹងឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ដោយមូលហេតុខាងលើនេះ ចៅក្រម ស៊ើបសួរ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ជនត្រូវចោទ និងទទួលការកត់សម្គាល់របស់ជននេះ។ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទ មាន មេធាវីអម នោះមេធាវី ត្រូវជូនមធ្យោបាយការពារកូនក្ដីរបស់ខ្លួន។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចការឃុំខ្លួន ជនត្រូវ ចោទតាមដីកា ដែលមានសំអាងហេតុ។ ដីកាសម្រេចនេះ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ [29]។

ការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ គាត់អាចសម្រេចកែប្រែខ្លឹមសារនៃកាតព្វកិច្ចអាចលុបចោល ឬ បញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មី បានគ្រប់ពេលវេលា។ ជាងនេះទៅទៀតចៅក្រមស៊ើបសួរ ក៏អាចបញ្ចប់ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវ តុលាការបានផងដែរ ប្រសិនខ្លួនយល់ឃើញថាជាការគួរ។

២.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចដាក់ ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមផ្លូវតុលាការ

ដីកានេះមានអានុភាពក្នុងការរឹតត្បិតនូវសេរីភាពមួយចំនួនរបស់ជនត្រូវចោទ។

ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ (ដីកា) មានអានុភាពបង្គាប់ឱ្យជនត្រូវចោទដែលនៅក្រៅឃុំឱ្យគោរព កាតព្វកិច្ចមួយឬ ច្រើនដូចតទៅ [30]៖

១. មិនត្រូវចេញពីក្រៅព្រំប្រទល់ដែនដីកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ

២. មិនត្រូវផ្លាស់ប្តូរលំនៅឋានដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៣. មិនត្រូវទៅកាន់ទីកន្លែងខ្លះដែលកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៤. ត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួនតាមការកំណត់នៅអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថដែល ចាត់តាំងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៥. ត្រូវឆ្លើយតបនឹងការកោះហៅពីគ្រប់បុគ្គលដែលចាត់តាំងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៦. ប្រគល់ជូនការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីគ្រប់ឯកសារបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណ។

៧. មិនត្រូវបើកបររថយន្ត។

[28] មាត្រា ២២៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[29] មាត្រា ២៣០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧

[30] មាត្រា ២២៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

៨. មិនត្រូវទទួល ឬ ជួបបុគ្គលមួយចំនួន ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៩.ដាក់ប្រាក់ធានាដែលចំនួនប្រាក់ធានា និងចិរវេលាបង់ប្រាក់នេះត្រូវបានកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយផ្អែកទៅលើធនធានរបស់ជនត្រូវចោទ។

១០. មិនត្រូវកាន់កាប់ឬ យកតាមខ្លួននូវអាវុធ។ ត្រូវប្រគល់ជូនការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនូវអាវុធដែលជនត្រូវចោទកាន់កាប់។

១១.ត្រូវប្រគល់ខ្លួនឱ្យពេទ្យពិនិត្យព្យាបាល និង ជាយថាហេតុដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមរបស់ព្យាបាលរោគក្នុងមន្ទីរពេទ្យ។

១២. មិនត្រូវធ្វើសកម្មភាពខាងវិជ្ជាជីវៈខ្លះ។

ប៉ុន្តែក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃការអនុវត្តចំពោះចំណុចទី១២ ខាងលើចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនអាចហាមឃាត់ការអនុវត្តនូវអាណត្តិបោះឆ្នោត ឬសកម្មភាពខាងលើសហជីពបានទេ។

មួយវិញទៀត ប្រសិនបើជនត្រូវចោទ គេចវេសដោយចេតនាពីកាតព្វកិច្ចត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ចៅក្រម ស៊ើបសួរអាចសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបណ្ដោះអាសន្នបាន ទោះបីទោសជាប់ពន្ធនាគារ ដែលត្រូវរងនោះមានចិរវេលាប៉ុន្មានក៏ដោយ ហើយទោះជាជនត្រូវចោទត្រូវឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន អស់រយៈពេលអតិបរមាដែលមានចែងដោយមាត្រា ២០៨ មាត្រា ២១៣ និងមាត្រា ២១៤ នៃក្រមនេះក៏ដោយ។ ប៉ុន្តែរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនក្នុងករណីនេះ មិនអាចឱ្យលើសពី ៤ (បួន) ខែ ចំពោះនីតិជន និង ២ (ពីរ) ខែ ចំពោះអនីតិជន [31]។

២.៦. បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចជ្រើសយកវិធាននៃដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ តាមរយៈដីកាសម្រេចដីកានេះ នឹងអាចក្លាយជាកម្មវត្ថុនៃការកធ្វើបណ្ដឹង ប្រសិនភាគីដែលពាក់ពន្ធ័ (អគ្គព្រះព្រះរាជអាជ្ញា ព្រះរាជអាជ្ញា ឬជនត្រូវចោទ) មិនសុខចិត្ត ទៅនឹងការសម្រេចនោះ។

ក. ភាគីនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍

ជាទូទៅភាគីដែលធ្វើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងទៅនឹងដីកានេះមានជាអាទិ៍ ៖

- អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍ (មាត្រា ២៦៦)
- ព្រះរាជអាជ្ញា (មាត្រា ២២៨)
- ជនត្រូវចោទ (មាត្រា ២២៩)
- មេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទ

[31] មាត្រា ២២៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

គួរកត់សម្គាល់ ផងដែរថាស្របតាមស្មារតីមាត្រា ២៦៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ យើងឃើញថាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងទៅដីកានេះបានទេ។ អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា ឬ ព្រះរាជអាជ្ញាក្តី ទោះបីជាខ្លួនជាអ្នកដែលបានធ្វើការប្រកាន់ទៅលើជនត្រូវចោទ ក្នុងគោលដៅដើម្បីទាមទារ ឱ្យមានចំណាត់ការទណ្ឌកម្ម ទៅលើជននោះក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែខ្លួនក៏អាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាខាងលើបានផងដែរ ប្រសិនបើខ្លួនយល់ឃើញថាវិធានការទណ្ឌកម្មជាកាតព្វកិច្ច ដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តទៅលើ ជនត្រូវចោទនេះមានលក្ខណៈ ធ្ងន់ធ្ងរហួសហេតុ មិនសមស្របតាមលក្ខណៈណាមួយ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិសេរីភាពធ្ងន់ធ្ងរ។

ដូចគ្នានេះដែរ ជនត្រូវចោទដែលជាកម្មវត្ថុនៃការដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការផ្ទាល់ ក៏អាចធ្វើការប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរសុំឱ្យលើកលែង ឬកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការនេះបានគ្រប់ពេលប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរ បដិសេធលើសំណើសុំរបស់ខ្លួន។

ខ. រយៈពេលនៃការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

ទោះបីជាក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានផ្តល់នូវបុព្វសិទ្ធិដូចគ្នា ទៅដល់បុគ្គលមួយចំនួន ក្នុងការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងទៅនឹងដីកាខាងលើក៏ពិតមែន។ ប៉ុន្តែការកំណត់ថិរវេលា នៃការធ្វើបណ្តឹងមានភាពខុសប្លែកគ្នាទៅតាមស្ថានភាពនៃបុគ្គលដែលធ្វើបណ្តឹង។

អនុលោមតាមមាត្រា ២៧០ អំពីការកំណត់លើវិធានថិរវេលា នៃការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បានកំណត់ដូចតទៅ៖

-បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អគ្គព្រះរាជអាជ្ញា អមសាលាឧទ្ធរណ៍ ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ១(មួយ) ខែ យ៉ាងយូរគិតពីពេលប្រកាសដីកា។

- បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ០៥ (ប្រាំ)ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹងអំពីដីកានេះ ប្រសិនសបើការជូនដំណឹងធ្វើឡើងដោយការប្រគល់ សេចក្តីចម្លងនៃដីកា ដោយមានចំណារទទួលនោះ រយៈពេលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ផ្តើមគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃចំណារទទួលនោះ។ នេះជាលក្ខខណ្ឌដាច់ខាតនៃថិរវេលាក្នុងការធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំង ទៅនឹងដីកាខាងលើ ការខកខាន មិនបានធ្វើបណ្តឹងក្នុងកំឡុង ពេលនេះ នឹងនាំឱ្យបានបង់នូវសិទ្ធិនៃការប្តឹង។

គ. ការសម្រេចសេចក្តីលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយសភាស៊ើបសួរ

ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមិនបានកំណត់ ថិរវេលាជាក់លាក់ណាមួយ ក្នុងការសម្រេចលើបណ្តឹង ឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំង ទៅនឹងដីកាខាងលើដល់សភាស៊ើបសួរនោះទេ។ ប៉ុន្តែ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី សភាស៊ើបសួរត្រូវមានចំណាត់ការក្នុងការចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនឱ្យបានឆាប់រហ័សបំផុត តាមការធ្វើទៅបានបន្ទាប់ពីខ្លួនទទួលបណ្តឹង (សំណុំរឿង) ។

ជាកិច្ចនៃការសម្រេចរបស់សភាស៊ើបសួរ ប្រសិនបើខ្លួនយល់ឃើញថា បណ្តឹងដែលបានប្តឹង មកនេះមានហេតុផលត្រឹមត្រូវអាចទទួលយកបានសភាស៊ើបសួរ សម្រេចទៅតាមពាក្យសុំនោះទាំងស្រុង ឬច្រានចោលនូវផ្នែកណាមួយដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មិនអាចទទួលយកបាន។ ផ្ទុយទៅវិញប្រសិនបើសភាស៊ើបសួរ យល់ស្របទៅនឹងសេចក្តីសម្រេច (កាតព្វកិច្ចដែលមានកំណត់ក្នុងដីកា) របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ សភាស៊ើបសួរសម្រេចតម្កល់ពាក្យបណ្តឹងនោះ ហើយត្រូវជូនដំណឹងដល់ភាគីអ្នកប្តឹង។ រាល់ការសម្រេចរបស់សភាស៊ើបសួរត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈសាលដីកា។

កថាខណ្ឌទី៣៖ ដីកាសម្រេចកែប្រែ ឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

៣.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចកែប្រែ ឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ដីកាសម្រេចកែប្រែ ឬ បញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ជាវិធានការនៃសេចក្តី សម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ក្នុងកែប្រែ ឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីចៅក្រមស៊ើបសួរស្វែងរក ក្នុងកម្មវត្ថុរឹតបន្តឹងឬផ្តល់ សេរីភាពទៅលើជនត្រូវចោទ ។ ជាពិសេសចៅក្រម ស៊ើបសួរសម្រេចតាមដីកា ដែលត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទផងដែរ [32]។

៣.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចកែប្រែ ឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

បណ្តឹងសុំកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយតុលាការដោយព្រះរាជអាជ្ញា

ដីកាសម្រេចកែប្រែ ឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ អាចធ្វើឡើងតាមបណ្តឹងសុំកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ដោយព្រះរាជអាជ្ញា។ ព្រះរាជអាជ្ញា អាចសុំឱ្យលើកលែង ឬ កែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបានគ្រប់ពេលវេលា។ ប៉ុន្តែចៅក្រមស៊ើបសួរ មានសិទ្ធិក្នុងការសម្រេចចិត្តក្នុងរយៈពេល ៥ (ប្រាំថ្ងៃ)។ ដីកាសម្រេចកែប្រែ ឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ នេះត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេលនេះទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើពាក្យសុំ ដើម្បីបញ្ជូនទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ដីកានេះសម្រេចមិនព្រមធ្វើតាមបណ្តឹងសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវតែមានសំអាងហេតុ [33]។

បណ្តឹងសុំកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការដោយតុលាការដោយជនត្រូវចោទ

[32] មាត្រា ២២៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[33] មាត្រា២២៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ជនត្រូវចោទអាចធ្វើពាក្យសុំឱ្យលើកលែងឬកែប្រែការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបានគ្រប់ពេលវេលា តែចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនពាក្យសុំនេះភ្លាមទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីសុំយោបល់និងជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីពិនិត្យ។ ក្នុងករណីនេះចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល ៥(ប្រាំ)ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា។ ដីកាសម្រេចនេះត្រូវជូនដំណឹងក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុតដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ។

៣.៣. និទ្ទេសដែលចុះក្នុងដីកាសម្រេចកែប្រែ ឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

- ឈ្មោះចៅក្រមស៊ើបសួរ
- ឈ្មោះក្រឡាបញ្ជី
- លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ
- លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន
- អត្តសញ្ញាណរបស់ជនត្រូវចោទ
- សំអាងហេតុ

៣.៤. អានុភាពនៃការដីកាសម្រេចកែប្រែ ឬបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចថ្មីការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ដីកានេះចៅក្រមស៊ើបសួរអាចកែខ្លឹមសារនៃកាតព្វកិច្ច មានអានុភាពក្នុងការរឹតត្បិតនូវសេរីភាពមួយចំនួនរបស់ជនត្រូវចោទ។

ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ(ដីកា)មានអានុភាពបង្គាប់ឱ្យជនត្រូវចោទដែលនៅក្រៅឃុំឱ្យគោរពកាតព្វកិច្ចមួយឬ ច្រើនដូចតទៅះ

១. មិនត្រូវចេញពីក្រៅព្រំប្រទល់ដែនដីកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ

២. មិនត្រូវផ្លាស់ប្ដូរលំនៅឋានដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៣.មិនត្រូវទៅកាន់ទីកន្លែងខ្លះដែលកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៤.ត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួនតាមការកំណត់នៅអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថដែលចាត់តាំងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៥.ត្រូវឆ្លើយតបនឹងការកោះហៅពីគ្រប់បុគ្គលដែលចាត់តាំងដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៦.ប្រគល់ជូនការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីគ្រប់ឯកសារបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណ។

៧.មិនត្រូវបើកបររថយន្ត។

៨.មិនត្រូវទទួល ឬ ជួបបុគ្គលមួយចំនួន ដែលចង្អុលបង្ហាញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៩.ដាក់ប្រាក់ធានាដែលចំនួនប្រាក់ធានា និងចិរវេលាបង់ប្រាក់នេះត្រូវបានកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ ដោយផ្អែកទៅលើធនធានរបស់ជនត្រូវចោទ។

១០.មិនត្រូវកាន់កាប់ឬ យកតាមខ្លួននូវអាវុធ។ ត្រូវប្រគល់ជូនការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនូវអាវុធដែលជនត្រូវចោទកាន់កាប់។

១១.ត្រូវប្រគល់ខ្លួនឱ្យពេទ្យពិនិត្យព្យាបាល និងជាយថាហេតុដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមរបបព្យាបាលរោគក្នុងមន្ទីរពេទ្យ។

១២. មិនត្រូវធ្វើសកម្មភាពខាងវិជ្ជាជីវៈខ្លះ។

ប៉ុន្តែក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃការអនុវត្តចំពោះចំណុចទី១២ ខាងលើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចហាមឃាត់ការ អនុវត្តនូវអាណត្តិបោះឆ្នោត ឬសកម្មភាពខាងលើសហជីពបានទេ។

មួយវិញទៀត ប្រសិនបើជនត្រូវចោទគេចវេសដោយចេតនាពី កាតព្វកិច្ចត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ចៅក្រម ស៊ើបសួរអាចសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបណ្តោះអាសន្នបាន ទោះបីជាទោសជាប់ពន្ធនាគារដែលត្រូវរងនោះមានចិរវេលាប៉ុន្មានក៏ដោយ ហើយទោះជាជនត្រូវចោទត្រូវ ឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នអស់រយៈពេលអតិបរមាដែលមានចែងដោយមាត្រា ២០៨ មាត្រា២១៣ និងមាត្រា២១៤ នៃក្រមនេះក៏ដោយ។ ប៉ុន្តែរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនក្នុង ករណីនេះមិនអាចឱ្យលើសពី ៤(បួន) ខែ ចំពោះនីតិជន និង ២ (ពីរ)ខែ ចំពោះអនីតិជន។

ផ្នែកទី៣៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ

កថាខណ្ឌ១៖ ដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ

១.១. និយមន័យនៃដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ

ដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន គឺជាចំណាត់មួយក្នុងនីតិវិធីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរមានសិទ្ធិក្នុងការសម្រេចក្នុងការឱ្យក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន ឬនៅក្នុងឃុំបណ្តោះអាសន្ន។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលបុគ្គលនោះបានបង្ការជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ដែលប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គមនោះ អាជ្ញាធរតុលាការអាចធ្វើសម្រេចអំពីការឃុំខ្លួនបានប៉ុណ្ណោះអាសន្នបាន។ ដោយឡែកនៅក្នុងចំណាត់ការនេះដោយយោងតាមគោលការណ៍នៃសិទ្ធិសេរីភាពរបស់មនុស្សដែលមានចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ដែលបុគ្គលគ្រប់រូបមានសេរីភាពពេញលេញក្នុងការដើរហើរគ្រប់ទីកន្លែងបាន ក៏ដូចជាការពិនិត្យទៅគោលការណ៍ទាំងឡាយដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ បានបើកសិទ្ធិឱ្យភាគី (ចៅក្រមស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទ) មានសិទ្ធិឱ្យជនដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្នបាន [34]។

[34] មាត្រា២១៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

នៅក្នុងការចេញដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្នអ្នកស្នើសុំ ឬការសម្រេចអំពីករណីនេះត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

- ❖ ជនត្រូវចោទបានសន្យាថាខ្លួននឹងបញ្ឈប់បទល្មើស ឬ ខ្លួនមិនទៅប្រព្រឹត្តបទល្មើសមិនឱ្យកើតឡើងជាថ្មីឡើយ។
- ❖ ជនត្រូវចោទសន្យាខ្លួននឹងមិនទៅជួប ឬ ទៅរារាំង ឬ ទៅគាបសង្កត់លើសាក្សី ឬ ជនរងគ្រោះ ឬ ទៅជួបជនត្រូវចោទផ្សេងទៀត នាំឱ្យមានការត្រូវរ៉ូវគ្នារវាងជនត្រូវចោទ និងអ្នកសមគំនិត។
- ❖ ជនត្រូវចោទសន្យាថា នឹងមិនទៅទីតាំងដែលជាទីកន្លែងខ្លួនប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬ ទៅដើម្បីបំផ្លាញចោលភស្តុតាងដែលបង្ហាញខ្លួនជាគ្មានពិរុទ្ធភាព។
- ❖ ជនត្រូវចោទបានសន្យាថា នឹងគោរពតាមការចំណាត់ការនីតិវិធីរបស់តុលាការ និងមកតាមការកោះហៅរបស់តុលាការគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់។
- ❖ ជនត្រូវចោទ ប្រាកដខ្លួនគ្មាននរណាតាមសម្លាប់ ឬតាមគំរាមកំហែងណាមួយពីដំណាក់ភាគីដែលកំពុងតាមស៊ើបពីសំណាក់តុលាការឡើយ។
- ❖ ជនត្រូវចោទបានសន្យាថាខ្លួន នឹងមិនទៅបង្ករគ្រោះថ្នាក់ដល់សណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងមិនឱ្យមានការច្របូកច្របល់ដែលបណ្ដាលមកពីបទល្មើសរបស់ខ្លួនតទៅទៀតឡើយ។
- ❖ ការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែមានមូលហេតុក្នុងដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន។

១.៣. និទ្ទេសនៃដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

ដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្នមានចុះនិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅៈ

-ឈ្មោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរ

-ឈ្មោះក្រឡាបញ្ជី

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញាណរបស់ជនត្រូវចោទ

-ប្រភេទនៃបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើស

-ដីកានេះត្រូវមានចុះលេខរៀងនៃការចេញដីកា ស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅ ចុះលេខដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន។ ដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យ នៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្នត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ ចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ រួមទាំងក្រឡាបញ្ជីនិងមានបោះត្រាផង។

១.៤. នីតិវិធីនៃដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រៅឃុំគ្រប់ពេលវេលា។ ហើយការដោះលែងក៏អាចធ្វើឡើង តាមបណ្ដឹងសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬបណ្ដឹងសុំរបស់ជនត្រូវចោទផងដែរ។

ក. ការដោះលែងជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រៅឃុំដោយឆន្ទានុសិទ្ធិ

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរមានបំណងដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីសុំយោបល់ដោយបញ្ជូនសំណុំរឿងឱ្យព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យហើយ ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវផ្ដល់យោបល់របស់ខ្លួនក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត (មិនលើសពី ៥ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃទទួលសំណុំរឿងមកពិនិត្យ) ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល ៥ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា។ ក្នុងករណីនេះព្រះរាជអាជ្ញាមិនបានផ្ដល់យោបល់ក្នុងអំឡុងពេល ៥ ថ្ងៃ ហើយចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ននោះ។ តាមដីកាសម្រេចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាមានសិទ្ធិប្ដឹងទៅសភាស៊ើបសួរ ដើម្បីសម្រេចជំនួសបាន។

ក្នុងករណីបន្ទាន់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចបង្គាប់ឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទភ្លាមដោយមិនរង់ចាំយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវចង្អុលប្រាប់មូលហេតុនៃការបន្ទាន់នេះ នៅក្នុងដីកាសម្រេចរបស់ខ្លួន[35]។

ខ. ការដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំតាមបណ្ដឹងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំបានគ្រប់ពេលវេលា។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចក្នុង រយៈពេល ៥ ថ្ងៃ។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្ដឹងសុំតាមរយៈពាក្យសុំទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។ដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងត្រូវមានសំអាងហេតុ។

ករណីនេះខុសពីករណីដែលមានកំណត់ខាងលើ ដោយសារក្នុងករណីបន្ទាន់ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចមានមូលហេតុផ្ទាល់ខ្លួនដោយការសម្រេចនេះ គឺធ្វើឡើងក្នុងនាមជាចៅក្រម ឯករាជ្យដូច្នេះមិនចាំបាច់គោរពតាមយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ តែព្រះរាជាជ្ញាមានសិទ្ធិដូចគ្នា ដោយកំណត់រយៈពេលឱ្យការសម្រេចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើប្ដឹងបាន។ ប៉ុន្តែសម្រាប់ការ មិនសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំតាមបណ្ដឹងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវមានសំអាងនេះ ដោយករណីនេះចៅក្រមស៊ើបសួរ មានករណីយកិច្ចមិនយល់ស្របជាមួយព្រះ

[35] មាត្រា២១៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

រាជអាជ្ញា ដូច្នេះច្បាប់ មិនបានឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើឆ្លើយដោយផ្ទាល់ជាមួយព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ ហេតុការសម្រេចដោយមានសំអាងហេតុ គឺជាសមហេតុផល [36]។

គ. ការដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំតាមបណ្តឹងរបស់ជនត្រូវចោទ

ជនត្រូវចោទអាចដាក់ពាក្យសុំឱ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំបានគ្រប់ពេលវេលា។ ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនពាក្យនោះភ្លាមទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីផ្តល់យោបល់ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីពិនិត្យ។ ព្រះរាជអាជ្ញាផ្តល់យោបល់ក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុត។ ចៅក្រមស៊ើបសួសម្រេចយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីពេលបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះអាជ្ញា។

ជនត្រូវចោទអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងសុំនៅក្រៅឃុំសារជាថ្មីម្តងទៀត ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬ ទៅសភាស៊ើបសួរក្នុងរយៈពេល ១ខែ បន្ទាប់ពីមានសេចក្តីសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំលើកមុន។ មានន័យថាការស្នើសុំនៅក្រៅឃុំរបស់ជនត្រូវចោទ អាចស្នើសុំម្តងហើយម្តងទៀត ប៉ុន្តែមានរយៈពេលកំណត់ត្រឹម ១ខែ/ម្តង។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬ សភាស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចលើពាក្យសុំនេះក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យសុំ។ ដីកាដែលមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំត្រូវតែមានសំអាងហេតុ។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃទេ ជនត្រូវចោទ អាចធ្វើពាក្យប្តឹងផ្ទាល់ទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។ មានន័យថា ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែសម្រេចលើពាក្យសុំនេះក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីទទួលពាក្យបណ្តឹងរបស់ជនត្រូវចោទ ដូច្នេះក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមសម្រេច ឬ មិនឆ្លើយតបទៅលើពាក្យសុំនេះ ជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិធ្វើពាក្យសុំនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ននេះទៅសភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ដើម្បីសម្រេចជំនួសពាក្យសុំលើករណីឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននេះ។ ហើយពាក្យសុំប្តឹងនេះ កាលណាបានទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ (ស្តីពីការមិនសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ) ក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការជាន់ដំបូងជូនដំណឹងភ្លាមដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវរៀបចំ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសភាស៊ើបសួរ ដោយមានសេចក្តីចម្លងនៃលិខិតប្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្ជាប់ជាមួយផង ដោយត្រូវចុះនិទ្ទេសដោយក្រឡាបញ្ជីទទួលបណ្តឹងនោះ។ ហើយក្រោយពីបញ្ជូនទៅដល់ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរហើយ សភាស៊ើបសួរត្រូវតែឆាប់បើកសវនាការដើម្បីសម្រេច (ករណីពាក្យសុំនៅក្រៅឃុំ) ឱ្យបានឆាប់រហ័សបំផុត (១៥ ថ្ងៃ) យ៉ាងយូរបំផុត [37]។

[36] មាត្រា២១៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[37] មាត្រា២១៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

១.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

ដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ត្រូវតែជូនដំណឹងភ្លាមដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួន។ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រៅឃុំ ចៅក្រមនេះ អាចដាក់ជននោះឱ្យនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបាន។

កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

២.១.អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

ដីកាបង្គាប់ដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន គឺជាចំណាត់ការមួយក្នុងនីតិវិធីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរមានសិទ្ធិក្នុងការបង្គាប់ក្នុងការឱ្យជនត្រូវចោទនៅ ក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ។

២.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាបង្គាប់ដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

នៅក្នុងការចេញដីកាបង្គាប់ដោះលែងឱ្យ នៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្នហើយមានសេរីភាព អ្នកស្នើសុំ ឬ ការសម្រេចអំពីករណីនេះត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌ ដែលបានកំណត់ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

- ជនត្រូវចោទបានសន្យាថាខ្លួននឹងបញ្ឈប់បទល្មើស ឬ ខ្លួនមិនទៅប្រព្រឹត្តបទល្មើសមិនឱ្យកើតឡើងជាថ្មីឡើយ។
- ជនត្រូវចោទសន្យាខ្លួននឹងមិនទៅជួប ឬ ទៅរារាំង ឬ ទៅគាប់សង្កត់លើសាក្សី ឬ ជនរងគ្រោះ ឬ ទៅជួបជនត្រូវចោទផ្សេងទៀត នាំឱ្យមានការត្រូវរ៉ូវគ្នារវាងជនត្រូវចោទ និងអ្នកសមគំនិត។
- ជនត្រូវចោទសន្យាថា នឹងមិនទៅទីតាំងដែលជាទីកន្លែងខ្លួនប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬ ទៅដើម្បីបំផ្លាញចោលភស្តុតាងដែលបង្ហាញខ្លួនជាគ្មានពិរុទ្ធភាព។
- ជនត្រូវចោទបានសន្យាថា នឹងគោរពតាមការចំណាត់ការនីតិវិធីរបស់តុលាការ និងមកតាមការកោះហៅរបស់តុលាការគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់។
- ជនត្រូវចោទ ប្រាកដខ្លួនគ្មាននរណាតាមសម្លាប់ ឬតាមគំរាមកំហែងណាមួយពីដំណាក់ភាគីដែលកំពុងតាមស៊ើបពីសំណាក់តុលាការឡើយ។
- ជនត្រូវចោទបានសន្យាថាខ្លួន នឹងមិនទៅបង្ករគ្រោះថ្នាក់ដល់សណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងមិនឱ្យមានការច្របូកច្របល់ដែលបណ្ដាលមកពីបទល្មើសរបស់ខ្លួនតទៅទៀតឡើយ។
- ការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែមានមូលហេតុក្នុងដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន។

២.៣. នីតិវិធីនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ត្រូវតែជូនដំណឹងភ្លាមដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួននិង ត្រូវបំពេញបែបបទនៃនីតិវិធិរដ្ឋបាលទៅតាមសាលាជម្រះក្តី [38]។

២.៤. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

ក្នុងករណីមានបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ របស់ព្រះរាជអាជ្ញា អំពីដីកោះដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ ឬលើកលែងចោទប្រកាន់នោះជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំ ឬលើកលែងចោទប្រកាន់នោះជនត្រូវដែលជាប់ឃុំ ត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងពន្ធនាគារ រហូតទាល់តែសភាស៊ើបសួរបានសម្រេចអំពីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍។ សភាស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចចេញនៅក្នុងរយៈពេល១៥ (ដប់ប្រាំ)ថ្ងៃបន្ទាប់ពីបានទទួលសំណុំរឿងនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ។ បើផុតរយៈពេលនោះជនត្រូវចោទត្រូវបានដោះលែង ឱ្យនៅក្រៅឃុំលើកលែងតែក្នុងករណីដែលមានចេញបង្គាប់ឱ្យធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ឬក្នុងករណីមានកាលៈទេសៈដែលមិនអាចមើលឃើញជាមុន ឬមិនអាចជំនះបាននោះបង្កជាឧបសគ្គមិនឲ្យប្រកាសសាលដីកាបាននៅក្នុងរយៈពេលនោះ។ កាលណាសភាស៊ើបសួរ បង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន សភាស៊ើបសួរត្រូវសំអាងហេតុនៅក្នុងសាលដីការបស់ខ្លួនដោយយោងទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន)នៃក្រមនេះ។ ប្រធានសភាស៊ើបសួរចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យបណ្ដោះឃុំខ្លួន។

សំណុំរឿងត្រូវបង្វិលជាបន្ទាន់ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ក្រោយពីបានអនុវត្តសាលដីការួច [39]។

ផ្នែកទី៤៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

កថាខណ្ឌ៣៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

១.១.អត្ថន័យនៃការចេញដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

ដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន គឺជាសេចក្ដីសម្រេចដែលចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ជនត្រូវចោទទៅតាមការស្នើសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថាមិនមានហេតុផលចាំបាច់ក្នុងការដោះលែងនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន។

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន

នៅក្នុងការចេញដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្នអ្នកស្នើសុំ ឬការសម្រេចអំពីករណីនេះត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

- ជនត្រូវចោទមិនបានសន្យាថា ខ្លួននឹងបញ្ចប់បទល្មើស

[38] មាត្រា២៧៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[39] មាត្រា២៧៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

- ជនត្រូវចោទមិនបានសន្យា និងមិនគោរព រារាំងសាក្សី ឬ ជនរងគ្រោះ ឬ ទៅជួបជនត្រូវចោទផ្សេងទៀត ដែល មានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នា ។
- ជនត្រូវចោទមិនបានសន្យាថា នឹងមិនទៅទីតាំងដែលជាទីកន្លែងខ្លួនប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬ ទៅដើម្បី បំផ្លាញចោលភស្តុតាងដែលបង្ហាញខ្លួនពិរុទ្ធភាព។
- ជនត្រូវចោទមិនបានសន្យាថា គោរពតាមការចំណាត់ការនីតិវិធីរបស់តុលាការ និងមកតាមការកោះ ហៅរបស់តុលាការគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់។
- ជនត្រូវចោទមិនប្រាកដខ្លួនគ្មាននរណាតាមសម្លាប់ ឬតាមគំរាមកំហែងណាមួយពីសំណាក់ភាគីដែល កំពុងតាមស៊ើបពីសំណាក់តុលាការឡើយ។
- ជនត្រូវចោទមិនបានសន្យាថាខ្លួន មិនទៅបង្ករគ្រោះថ្នាក់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងមិនឱ្យមាន ការច្របូកច្របល់ដែលបណ្តាលមកពីបទល្មើសរបស់ខ្លួនតទៅទៀតឡើយ។
- ការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែមានមូលហេតុក្នុងដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យជនត្រូវចោទនៅ ក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន។

១.៣.និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន

ដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន មានចុះនិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅ៖

-ឈ្មោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរ

-ឈ្មោះ ក្រឡាបញ្ជី

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញាណរបស់ជនត្រូវចោទ

-ប្រភេទនៃបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើស

-ដីកានេះត្រូវមានចុះលេខរៀងនៃការចេញដីកា ស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅ ចុះ លេខដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។

ដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ ចុះហត្ថលេខា ដោយចៅក្រមស៊ើបសួររួមទាំងក្រឡាបញ្ជីនិងមានបោះត្រាផង។

១.៤.នីតិវិធីនៃដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន

ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសិទ្ធិ សម្រេចឱ្យជនត្រូវស្ថិតនៅក្រៅឃុំ ឬនៅក្រៅឃុំតាមឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់គាត់ ។ បើក្នុងករណីនេះចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចមិនដោះលែងជនត្រូវឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ។

ក. ការដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំតាមបណ្តឹងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំបានគ្រប់ពេលវេលា។ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចក្នុង រយៈពេល ៥ ថ្ងៃការសម្រេចឱ្យជនត្រូវនោះ នៅក្រៅឃុំ ឬនៅក្នុងក្រៅ ។ បើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងសុំតាមរយៈពាក្យសុំទៅសភាស៊ើបសួរ លើដីកាការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវមានសំអាងហេតុ។

ករណីនេះខុសពីករណីដែលមានកំណត់ខាងលើបន្តិច ដោយសារក្នុងករណីបន្ទាន់ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចមានមូលហេតុផ្ទាល់ខ្លួនដោយការសម្រេចនេះ គឺធ្វើឡើង ក្នុងនាមជាចៅក្រម ឯករាជ្យដូច្នេះមិនចាំបាច់គោរពតាមយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ តែព្រះរាជាជ្ញាមានសិទ្ធិដូចគ្នា ដោយកំណត់រយៈពេលឱ្យការសម្រេចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើប្តឹងបាន។ ប៉ុន្តែសម្រាប់ការមិនសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅ ក្រៅឃុំតាមបណ្តឹងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវមានសំអាងនេះ ដោយករណីនេះចៅក្រមស៊ើបសួរ មានករណីយកិច្ចមិនយល់ស្របជាមួយព្រះរាជអាជ្ញា ដូច្នេះច្បាប់មិនបានឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើឆ្លើយដោយផ្ទាល់ជាមួយព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ ហេតុការសម្រេចដោយមានសំអាងហេតុ គឺជាសមហេតុផល។

ខ. ការដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ តាមបណ្តឹងរបស់ជនត្រូវចោទ

ជនត្រូវចោទអាចដាក់ពាក្យសុំឱ្យដោះលែងនៅក្រៅឃុំបានគ្រប់ពេលវេលា។ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនពាក្យនោះភ្លាមទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីផ្តល់យោបល់ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីពិនិត្យ។ ព្រះរាជអាជ្ញាផ្តល់យោបល់ក្នុងរយៈពេលខ្លីបំផុត។ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចយ៉ាងយូរបំផុតក្នុងរយៈពេល ៥ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីពេលបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះអាជ្ញា។

ជនត្រូវចោទអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងសុំនៅក្រៅឃុំសាជាថ្មីម្តងទៀត ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬ ទៅសភាស៊ើបសួរក្នុងរយៈពេល ១ខែ បន្ទាប់ពីមានសេចក្តីសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំលើកមុន។ មានន័យថាការស្នើសុំនៅក្រៅឃុំរបស់ជនត្រូវចោទ អាចស្នើសុំម្តងហើយម្តងទៀត ប៉ុន្តែមានរយៈពេលកំណត់ត្រឹម ១ខែ/ម្តង។

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬ សភាស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចលើពាក្យសុំនេះក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យសុំ។ ដីកាដែលមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំត្រូវតែមានសំអាងហេតុ។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃទេ ជនត្រូវចោទ អាចធ្វើពាក្យប្តឹងផ្ទាល់ទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។ មានន័យថា ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែសម្រេចលើពាក្យសុំនេះក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីទទួលពាក្យបណ្តឹងរបស់ជនត្រូវចោទ ដូច្នេះក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមសម្រេច ឬ មិនឆ្លើយតបទៅលើពាក្យសុំនេះ ជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិធ្វើពាក្យសុំនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ននេះទៅសភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ដើម្បីសម្រេចជំនួសពាក្យសុំលើករណីឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននេះ។ ហើយពាក្យសុំប្តឹងនេះ

កាលណាបានទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ (ស្តីពីការមិនសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ) ក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការជាន់ដំបូងត្រូវជូនដំណឹងភ្លាមដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវរៀបចំ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសភាស៊ើបសួរ ដោយមាន សេចក្តីចម្លងនៃលិខិតប្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្ជាប់ជាមួយផង ដោយត្រូវចុះ និទ្ទេសដោយក្រឡាបញ្ជីទទួលបណ្តឹងនោះ។ ហើយក្រោយពីបញ្ជូនទៅដល់ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរហើយ សភាស៊ើបសួរត្រូវតែឆាប់បើកសវនាការដើម្បីសម្រេច (ករណីពាក្យសុំនៅក្រៅឃុំ) ឱ្យបានឆាប់រហ័សបំផុត (១៥ ថ្ងៃ) យ៉ាងយូរបំផុត

១.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន

ដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះ ជាគោលការណ៍ត្រូវតែជូនដំណឹងភ្លាមដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួន ជនត្រូវចោទ បានដាក់ពាក្យសុំ។ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្រៅឃុំ ចៅក្រមនេះ អាចដាក់ជននោះ ឱ្យនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការបាន។

ក. បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅនឹងដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន

ក្នុងករណីដែលព្រះរាជអាជ្ញាអ្នកស្នើសុំឱ្យជនត្រូវ ឱ្យនៅក្រៅឃុំ ប៉ុន្មានចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងសុំតាមរយៈពាក្យសុំទៅសភាស៊ើបសួរលើដីកាការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវមានសំអាងហេតុ។

បណ្តឹងរបស់ជនត្រូវចោទ ដូច្នេះក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមសម្រេច ឬ មិនឆ្លើយតបទៅលើពាក្យសុំនេះជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិធ្វើពាក្យសុំនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ននេះ ទៅសភាស៊ើបសួរនៃសាលាឧទ្ធរណ៍ ដើម្បីសម្រេចជំនួសពាក្យសុំលើករណីឃុំខ្លួបណ្តោះអាសន្ននេះ។ ហើយពាក្យសុំប្តឹងនេះ កាលណាបានទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ (ស្តីពីការមិនសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ) ក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការជាន់ដំបូងជូនដំណឹងភ្លាមដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ក្រឡាបញ្ជីត្រូវរៀបចំ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសភាស៊ើបសួរ ដោយមាន សេចក្តីចម្លងនៃលិខិតប្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្ជាប់ជាមួយផង ដោយត្រូវចុះនិទ្ទេសដោយក្រឡាបញ្ជីទទួលបណ្តឹងនោះ។ ហើយក្រោយពីបញ្ជូនទៅដល់ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរហើយ សភាស៊ើបសួរត្រូវតែឆាប់បើកសវនាការដើម្បីសម្រេច (ករណីពាក្យសុំនៅក្រៅឃុំ) ឱ្យបានឆាប់រហ័សបំផុត (១៥ ថ្ងៃ) យ៉ាងយូរបំផុត ។

ផ្នែកទី៥៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីមានសាវតាជាតិជនត្រូវចោទ

កថាខណ្ឌ១៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន

១.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន គឺជាបញ្ជាដល់បុគ្គលណាម្នាក់ឱ្យចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ។[40]

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន

ស្ថិតនៅក្នុងចំណាត់ការនៃវិធាននិរន្តរាយ ដើម្បីឱ្យការស៊ើបសួរស្វែងរកពិតនៃរឿងប្រព្រឹត្តទៅបានដោយរលូន ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ទៅលើជនត្រូវចោទឬបុគ្គលណា ម្នាក់ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាព [41]។

ជាទូទៅការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន គឺធ្វើឡើងនៅពេលដែលចៅក្រមស៊ើបសួរទទួលបាន សំណុំរឿងតាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរពីសំណាក់ព្រះរាជអាជ្ញា។ កម្មវត្ថុនៃការចេញដីកានេះ គឺដើម្បីបញ្ជាឱ្យ បុគ្គលត្រូវចោទ[42] ចូលមកបង្ហាញខ្លួន នៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើម្បីឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការសាកសួរព័ត៌មាន សួរយកចម្លើយអំពីរឿងហេតុពាក់ពន្ធ័ និងបទចោទប្រកាន់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា។

ដោយឡែកដីកានេះ និងមិនត្រូវចេញភ្លាមដោយចៅក្រមស៊ើបសួរទៅលើបុគ្គលត្រូវចោទ ឡើយបើទោះបីជាមានដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាក៏ដោយ។ នេះដោយហេតុថា នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា បានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានចោទ ប្រកាន់ទៅលើបុគ្គលដែលគ្មានសាវតាជាតិគ្រប់គ្រាន់ ឬ ជាបុគ្គលដែលមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណ។ ហេតុនេះជាបឋម កម្មវត្ថុនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួននឹងមិនអាចធ្វើបានឡើយ។ ជាចំណាត់ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងករណីនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរជាដំបូងត្រូវធ្វើការស្រាវជ្រាវរកសាវតាជាតិ របស់បុគ្គលនោះជាមុនសិនតាមរយៈ ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស មុននឹងឈានទៅធ្វើការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន។

យ៉ាងណាមិញ ជាករណីពិសេសដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ផងដែរ។ ពេលខ្លះដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនមិនត្រូវបានយក ទៅប្រើប្រាស់នៅក្នុងចំណាត់ការរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរឡើយ។ ករណីនេះយោងលើស្ថានភាពចាំបាច់នៃវិធានការនិរន្តរាយ [43]។ នោះគឺថា បន្ទាប់ពីសំណុំរឿង ត្រូវបានកសាងឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

[40] មាត្រា១៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[41] មាត្រា១៨៦ កថាខណ្ឌទី៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[42] ជនដែលត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យតាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ។

[43] វិធានការនិរន្តរាយជាវិធានដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងក្របខណ្ឌនៃការស៊ើបសួរ ដើម្បីសំដៅធានាដល់ការស៊ើបសួរស្វែងរកការពិតនៃរឿងឱ្យប្រព្រឹត្ត ទៅបានល្អ និងមានប្រសិទ្ធិភាព។

ហើយត្រូវបានបញ្ជូន មកចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ តាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់អយ្យការ ជាការឆ្លើយតបទៅនឹង ស្ថានភាពចាំបាច់នៃការស្នើសុំរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ក្នុងការឃាត់ខ្លួនបុគ្គលត្រូវចោទ និងដើម្បីធានានីតិវិធីនៃការស៊ើបសួរឱ្យបានល្អ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចនឹងចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ជាការជំនួសឱ្យការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនក្នុងករណីដែលមានការស្នើសុំដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។

ឧទាហរណ៍៖ បន្ទាប់ពីមានករណីចោរកម្មកើតឡើងក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន តាមរយៈការស៊ើបសួរអង្កេតបឋម មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បានកំណត់មុខសញ្ញាណច្បាប់លាស់ថា ជនល្មើសជាមនុស្សដែលកំពុងរស់នៅក្នុងមូលដ្ឋាន ហើយពុំទាន់ធ្វើការគេចខ្លួននោះទេ។ យោងលើស្ថានភាពនេះ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌កសាងសំណុំរឿង និងធ្វើលិខិតស្នើសុំមកចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរឱ្យមានចំណាត់ការជាចាំបាច់(ធ្វើការចាប់ខ្លួន)ចំពោះជនល្មើស។

ក្នុងករណីនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចនឹងចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនបុគ្គលនោះ ជំនួសឱ្យការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន។ នេះស្ថានភាពនៃការឆ្លើយតបដើម្បីជៀសវាងការរត់គេចខ្លួនរបស់ជនត្រូវចោទ ដែលនាំឱ្យជួបនូវការលំបាកក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរ។

យ៉ាងណាមិញ បង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនអាចនឹងចេញច្រើនដងទៅលើបុគ្គលត្រូវចោទម្នាក់ ក្នុងករណីដែលបុគ្គលនោះ បានធ្វើការបដិសេធចំពោះការចូលមកបង្ហាញខ្លួន តាមរយៈដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនដោយមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវអាចឱ្យ ចៅក្រមស៊ើបសួរទទួលយកបាន។ ជាអាទិ៍មូលហេតុទាំងនេះជាករណី ជនត្រូវជាប់រវល់ក្នុងបេសកម្មការងារ កំពុងធ្វើការព្យាបាលជម្ងឺ ឬសុំពន្យាពេលចូលខ្លួនដើម្បីស្វែងរកមេធាវីការពារខ្លួនជាដើម។ ដោយយោងលើស្ថានភាពនេះចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចអនុញ្ញាតឲ្យបុគ្គលនោះ ចូលមកបង្ហាញខ្លួននាពេលកំណត់ផ្សេងទៀត តាមរយៈដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន។

ឧទាហរណ៍៖ បុរស **ក** ត្រូវបានតំណាងអយ្យការធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទះហិង្សាដោយចេតនាតាមរយៈដីកាសន្និបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរមកចំពោះចៅក្រមស៊ើបសួរ។ បន្ទាប់ពីទទួលបានសំណុំរឿងចៅក្រមស៊ើបសួរបានផ្តើមចំណាត់ការទៅលើបុរស **ក** ដោយធ្វើការកោះហៅ (ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន) មកធ្វើការសួរចម្លើយ ឬស្តាប់ចម្លើយពាក់ពន្ធ័បទចោទប្រកាន់ខាងលើ។ ប៉ុន្តែដោយហេតុថា ខ្លួនមានជម្ងឺកំពុងសម្រាកព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យ បុរស **ក** អាចធ្វើការ ស្នើសុំមកចៅក្រមស៊ើបសួរ ឱ្យធ្វើការកោះហៅខ្លួន (បង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន)ជាថ្មី ដើម្បីឱ្យចូលទៅបង្ហាញខ្លួននៅពេលក្រោយ។

១.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនត្រូវមានចុះនិទ្ទេសជាអាទិ៍ដូចតទៅ [44]៖

[44] មាត្រា១៨៧ និងមាត្រា ២៤៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័

-បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់និង អត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសនេះ

-ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ម៉ោង និងទីកន្លែងដែលត្រូវចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ

-ឈ្មោះ និង ឋានៈ របស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា

-ដីកានេះ ត្រូវមានចុះលេខរៀងនៃការចេញដីកា សប្រតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅចុះលេខដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន។

-ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងមានបោះត្រាផង

កំណត់សម្គាល់ ៖

ត្រូវមានចុះបញ្ជាក់អំពីចំណាត់បន្តរបស់ម្ចាស់ដីកាប្រាប់ទៅ ជនត្រូវចោទថាប្រសិនបើមិនព្រមចូលខ្លួនតាម កាលកំណត់ខាងលើដីកានេះទេ ម្ចាស់ដីកានឹងចេញ **ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន** ។

១.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន

បន្ទាប់ពីដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនត្រូវបានដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ រួចហើយដីកានេះនឹងត្រូវបញ្ជូនភ្លាមទៅឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ភ្នាក់ងារនគរបាលយុត្តិធម៌ ឬមន្ត្រីអាជ្ញាសាលា ដោយក្រឡាបញ្ជី ដើម្បីឱ្យមន្ត្រីដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងលើនេះ យកដីកានោះទៅប្រគល់ដល់បុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័។ ជាទូទៅនៅពេលមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចប្រគល់ដីកានេះ ដល់បុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័គាត់ត្រូវ បញ្ជាក់ប្រាប់ទៅបុគ្គលដែលជាកម្មវត្ថុនៃដីកានេះឱ្យទទួលយកចុងដីកាហើយត្រូវចុះ ហត្ថលេខា ឬ ផ្តិតស្រាម ដៃនៅលើដើមដីកានោះផងដែរ។ ប្រសិនបើបុគ្គលដែលជាកម្មវត្ថុនៃការចេញដីកានោះពុំព្រមទទួលយកដីកានេះ មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចត្រូវចារលើដីកានោះដោយបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុនៃការពុំព្រមទទួលយកដីកានោះ។ ជាចំណាត់ការបន្ត មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចត្រូវបង្វិលភ្លាមនៅដីកានោះមកជូនចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ តាមកាលវេលា ដ៏ឆាប់រហ័សដែលអាចធ្វើទៅបាន។ប្រសិនបើអ្នកទទួលបន្ទុក (មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច) ក្នុងការជូនដំណឹង (ប្រគល់ដីកា) អំពីការបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន នេះដល់បុគ្គលពាក់ពន្ធ័ ជួបនៅការលំបាកក្នុងការអនុវត្ត បេសកម្មរបស់ខ្លួន ត្រូវជូនដំណឹងអំពីការលំបាកនោះភ្លាមដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ [45]។

ឧទាហរណ៍ ៖ លោក សុខ ជាមន្ត្រីអាជ្ញាសាលាដែលទទួលបន្ទុកក្នុងការជូនដំណឹងអំពីដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ទៅដល់វាសនា ដែលជាជនត្រូវចោទ នៅឯលំនៅឋានរបស់វាសនា ប៉ុន្តែនៅពេលយកដីកានេះ ទៅប្រគល់ឱ្យ **វាសនា** ស្រាប់តែមិនជួបអ្នកណា ម្នាក់សោះនៅក្នុងលំនៅឋានរបស់ **វាសនា** ជាច្រើន

[45] មាត្រា ១៨៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

លើកច្រើនសារ។ កត្តានេះជាមូលហេតុនៃការលំបាកក្នុងការអនុវត្តបេសកកម្មរបស់ខ្លួន។ ហេតុនេះគាត់ត្រូវជូនដំណឹងដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឱ្យបានដឹងអំពីបញ្ហាលំបាកនេះភ្លាម។

សូមបញ្ជាក់ផងដែរថា ក្នុងក្របខណ្ឌនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មានភារកិច្ចត្រឹមតែយកដីកានេះទៅប្រគល់ឱ្យជនដែលត្រូវបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ដោយមិនមាន អំណាចចាប់បង្ខំ នាំខ្លួន ឬ ចាប់ខ្លួន បុគ្គលនោះ បញ្ជូនម្ចាស់ដីកា (ចៅក្រមស៊ើបសួរ)ឡើយ [46]។

១.៥. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនមិនមានអានុភាពចាប់បង្ខំតាមរយៈ ការនាំខ្លួន ឬ ចាប់ខ្លួនដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ទៅលើបុគ្គលដែលជាកម្មវត្ថុនៃការចេញដីកា (ជនត្រូវចោទ) មកចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរឡើយ។ បុគ្គលនោះ នៅពេលដែលខ្លួនទទួលបានដីកានេះរួចហើយ ខ្លួនអាចចូល ឬមិនចូលមកបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរដោយសេរី ពោលគឺ ដីកានេះគ្មានអានុភាពបង្ខំឡើយ។

ថ្វីត្បិតតែដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនមិនមានអានុភាពដោយផ្ទាល់ ក្នុងការចាប់បង្ខំបុគ្គលនោះឱ្យត្រូវតែចូលមកបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរក៏ពិតមែន តែវានឹងមានតម្លៃជាការជម្រុញទៅលើយន្តការនៃនីតិវិធីបន្ត ក្នុងករណីដែលបុគ្គលនោះបដិសេធក្នុងការចូលខ្លួនដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ។ ចំណាត់ការបន្តបន្ទាប់ពីបុគ្គលត្រូវចោទបដិសេធមិនព្រមចូលខ្លួនតាមការបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនជាធម្មតា នេះនាំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន បន្ថែមលើយន្តការចាស់នៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន។

ប៉ុន្តែការបដិសេធពុំព្រមចូលខ្លួនរបស់បុគ្គលត្រូវចោទដោយមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវឆ្លើយតបមកចំពោះចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចឱ្យពន្យារពេលនៃការចូលខ្លួនដល់បុគ្គលនោះបានផងដែរ។ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន មិនមានអានុភាពធំធេងដូចដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ឬដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួននោះទេ។ គួរឱ្យកត់សម្គាល់ផងដែរ តាមរយៈក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួននេះ មិនមានអានុភាពជាកម្មនៃការយកទៅផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈដើម្បីដាក់ឱ្យអនុភាពដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌លើវិសាលភាពដែនដីជាតិ ឬអន្តរជាតិនេះទេ។ នេះដោយហេតុថា ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួននេះ មិនមានអានុភាពជាការចាប់បង្ខំនោះទេ។

កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

២.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន (មាត្រា ១៨៩) ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន គឺជាបញ្ជាដល់កងកម្លាំងសាធារណៈឱ្យចាប់និង នាំខ្លួនបុគ្គលណាម្នាក់ទៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ [47]។

[46] សៀវភៅក្បួននីតិវិធីតុលាការព្រហ្មទណ្ឌរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ បោះពុម្ពខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៦ ត្រង់ទំព័រទី ១៩ ។

[47] មាត្រា ១៨៩កថាខណ្ឌទី១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

២.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនអាចត្រូវ ចេញទៅលើជនត្រូវចោទ ឬទៅលើបុគ្គលណា ម្នាក់ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាព [48]។ ជាទូទៅការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន គឺធ្វើឡើងបន្ទាប់ពីចំណាត់ការនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលទៅលើបុគ្គលត្រូវចោទលែងមានប្រសិទ្ធភាពតទៅទៀត ឬលក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ក្នុងដើរតួនាទីជំនួសឱ្យដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន។ នេះមានន័យថាជាធម្មតាដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនតែងតែដើរតួនាទីតាមក្រោយបន្ទាប់ពីដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន។ តែវាក៏មានករណីពិសេសធ្វើឱ្យដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនបានដើរតួនាទីចម្បងជំនួសឱ្យដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនផងដែរ។

ឧទាហរណ៍៖ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បានកសាងសំណុំរឿងបញ្ជូនមកអយ្យការ ហើយបានធ្វើលិខិតមួយស្នើសុំមកចំពោះអាជ្ញាធរតុលាការ(ចៅក្រមស៊ើបសួរ) ដោយបញ្ជាក់ពីការស្នើសុំឱ្យមាន ចំណាត់ការជាបន្ទាន់ចំពោះជនល្មើសដែលកំពុងគេចខ្លួននៅក្នុងមូលដ្ឋាន ទាក់ទងទៅនឹងបទល្មើសដូចដែលព្រះរាជអាជ្ញាបានចោទប្រកាន់នៅក្នុងសំណុំរឿង។

ហេតុនេះដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងស្ថានភាពចំបាច់ខាងលើ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនទៅលើបុគ្គលត្រូវចោទជំនួសឲ្យការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន។ ការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនអាចនឹងធ្វើឡើងជំនួសឱ្យការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនបាន។

យ៉ាងណាមិញចំណុចនៃនីតិវិធីដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ផងដែរថា ពេលខ្លះដីការបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួននឹងមិនត្រូវបានចេញដោយចៅក្រមស៊ើបសួរឡើយ។ នេះមិនគិតបញ្ជូនអំពីការចូលខ្លួនជាធម្មតាតាមរយៈដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនឡើយ។ ចំណុចពិសេសនេះគឺថា ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរបានចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនហើយស្រាប់តែជនត្រូវចោទបានគេចខ្លួនបាត់ពុំព្រមចូលមកបង្ហាញខ្លួននិងដោយមានចំណារពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌បញ្ជាក់ថាបុគ្គលដែលជាកម្មវត្ថុនៃការបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួននោះបានរត់គេចខ្លួនបាត់ បន្ទាប់ពីនៅពេលដែលបុគ្គលនោះបានទទួលដំណឹងអំពីការបង្គាប់ឲ្យចូលខ្លួន។ ហេតុនេះចៅក្រមស៊ើបសួរដោយយោងលើស្ថានភាពខាងលើគាត់អាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនជំនួសឱ្យការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន។

ឧទាហរណ៍៖ ចៅក្រមស៊ើបសួរបានចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនទៅលើបុគ្គល **ក** ដែលត្រូវបានអយ្យការធ្វើការចោទប្រកាន់ពីបទ អំពើលួច។ ស្រាប់តែនៅពេលបុគ្គល **ក** បានទទួលដំណឹងអំពីការបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនតាមរយៈមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ បុគ្គលនោះបានធ្វើការគេចខ្លួនចេញពីមូលដ្ឋានខាងលើបាត់តែម្តង។

ស្ថានភាពនៃការគេចវេសខាងលើ អាចឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនតែម្តងជំនួសឱ្យការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន។

---

[48] មាត្រា ១៨៩កថាខណ្ឌទី១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

សូមបញ្ជាក់ថាដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនមិនអាចចេញបានទៅ លើសាក្សីឬដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីនោះទេ។

ស្របតាមស្មារតីនៃមាត្រា ១៩០ កថាខណ្ឌទី១ និងមាត្រា ១៩៦ កថាខណ្ឌទី៣ ទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌប្រតិបត្តិ តាមរយៈ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួននិងបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនឃើញថាលក្ខខណ្ឌប្រតិបត្តិតាម រយៈដីកាទាំងពីរនេះបានអនុញ្ញាត ឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ អាចធ្វើការនាំខ្លួន ឬចាប់ខ្លួនជនត្រូវបានត្រូវបានដូចគ្នា។ ចំណោទសួរនោះគឺថា ប្រសិនបើដីកាទាំងពីរនេះ មានលក្ខខណ្ឌប្រតិបត្តិ (អានុភាព) ដូចគ្នា តើចាំបាច់អ្វីឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរចេញ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន បន្ថែមលើការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន។

ជាសញ្ញាណនៃចម្លើយខាងលើនេះ យើងត្រឡប់មកពិចារណាទៅលើឃ្លាមួយនៅក្នុងក្របខណ្ឌប្រតិបត្តិនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនដែលកំណត់ថា"ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន គឺជាបញ្ជាះដល់កម្លាំងសាធារណៈឱ្យ **ស្រាវជ្រាវ** រកចាប់និងខ្លួនបុគ្គលនោះ"។ ឃ្លានេះមិនត្រូវបានចែងបញ្ជាក់នៅ ក្នុងក្របខណ្ឌនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួននោះទេ។

ដូច្នេះ យើងអាចធ្វើការវិភាគបានថា លក្ខខណ្ឌខុសគ្នារវាងដីកាទាំងពីរនេះគឺថា ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ត្រូវបានយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងស្ថានភាពដែលយើងបានដឹងយ៉ាងច្បាស់ពីកន្លែង ដែលជនត្រូវចោទកំពុងស្នាក់នៅ ចំណែកឯដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន គឺត្រូវបានយកទៅប្រើប្រាស់លើស្ថានភាពដែលជនត្រូវចោទកំពុងស្នាក់នៅ ចំណែកឯដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន គឺត្រូវបានយកទៅប្រើប្រាស់លើស្ថានភាពដែលជនត្រូវចោទរត់គេចខ្លួន ឬក្នុងស្ថានភាពដែលយើងពុំដឹងច្បាស់ពីទីកន្លែងពិតប្រាកដដែលជនត្រូវចោទកំពុងស្នាក់នៅ។ មួយវិញទៀត ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន គឺអាចជាកម្មវត្ថុនៃការយកទៅផ្សព្វផ្សាយជាអន្តរជាតិ ដើម្បីដាក់ឱ្យអនុវត្តបានផងដែរ ផ្ទុយទៅវិញ លក្ខខណ្ឌដូចគ្នានេះ មិនអាចយកទៅប្រតិបត្តិបានឡើយចំពោះការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន។

២.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនមាននិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅ [49]៖

- លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង
- អត្តសញ្ញានៃបុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័
- បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់និង អត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់និង បង្ក្រាបបទល្មើសនេះ
- ឈ្មោះនិងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា

ដីកាត្រូវចុះលេខរៀងនៃការចេញដីកា ស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅចុះលេខដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ។

[49] មាត្រា ១៩១ និងមាត្រា ២៤៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទនិងចុះហត្ថលេខដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងមានបោះត្រាផង។ ការមិនគោរពនូវវិធានទម្រង់ការ និងទិន្នេសដូចបានបង្ហុលបង្ហាញខាងលើ នាំឲ្យដីកានេះនឹងមិនអាចមានតម្លៃជាកម្មវត្ថុក្នុងការយកទៅអនុវត្តបានឡើយ ។

២.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនត្រូវប្រគល់ដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ជាអ្នកទទួល បន្ទុកក្នុងការអនុវត្ត។ ក្នុងករណីបន្ទាន់ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនត្រូវផ្សព្វផ្សាយទៅដល់គ្រប់អង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថតាមគ្រប់មធ្យាយ។ នេះមានន័យដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនអាចជាកម្មវត្ថុក្នុងការធ្វើកាផ្សព្វផ្សាយលើវិសាលភាពដែនដីនៃព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជា ទាំងមូល។ ចំពោះភាពបន្ទាន់នៃការអនុវត្តដីកានេះអាចមកពីមូលហេតុ ដែលជនត្រូវចោទព្យាយាមរត់គេចខ្លួនចេញពីដែនដីនៃព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជា។ យ៉ាងណាមិញនីតិវិធីនៃការផ្សព្វផ្សាយដីកានេះអាចធ្វើឡើងតាមគ្រប់មធ្យាបាយជាអាទិ៍តាមរយៈទំព័រមានកាសែត ទូរទស្សន៍ វិទ្យុ ប្រពន្ធ័អ៊ិនធឺណេតជាដើម។ ក្នុងការទទួលបន្ទុក អនុវត្តដីកានេះ ដើមដីកា (សន្លឹកដីកាដែលមានបោះត្រាក្រហមដែលមិនថតចម្លង) ត្រូវប្រគល់ជូនបន្ទាន់ដល់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ តាមរយៈក្រឡាបញ្ជី។

ទោះបីជាស្ថិតនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌបន្ទាន់ក្នុងការអនុវត្តដីកានេះយ៉ាងណាក៏ដោយសិទ្ធិនៃលំនៅឋានត្រូវតែគោរព។ នេះមានន័យថា មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចមិនអាចចូល ទៅក្នុងលំនៅឋានរបស់បុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័មុនម៉ោង ៦ ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨(ដប់ប្រាំបី) ល្ងាចបានទេ។

មួយវិញទៀតប្រសិនបើស្ថិតនៅក្នុងបេសកកម្មនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជួបនូវការលំបាកមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវជូនដំណឹងអំពីការលំបាកនោះទៅដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ [50]។

បន្ទាប់ពីធ្វើការនាំ ឬចាប់ខ្លួនជនដែលពាក់ពន្ធ័បានហើយ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែនាំជននោះទៅបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ គឺដើម្បីឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការយកចម្លើយ ឬស្តាប់ចម្លើយពាក់ពន្ធ័នឹងបទចោទប្រកាន់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា។ ដោយស្ថិតនៅក្នុងជម្រើសរបស់ខ្លួន ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចធ្វើការឃុំខ្លួន ឬ មិនឃុំខ្លួន (ដាក់ស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ) បុគ្គលនោះ។ ជាការគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៅក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែងលក្ខខណ្ឌនៃការឃុំខ្លួនអាចជាជម្រើសច្រើនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងករណីបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ទៅលើបុគ្គលនោះជាប្រភេទបទល្មើសធ្ងន់ធ្ងរ (បទឧក្រិដ្ឋ) ឬអាស្រ័យលើបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃបុគ្គលនោះផ្ទាល់តែម្តង។

[50] មាត្រា ១៩២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ឧទាហរណ៍៖ បុរស **ក** ត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទ **ឃាតកម្មគិតទុកជាមុន។** នៅក្នុងរង្វង់ប្រតិបត្តិការណ៍នៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន បុរសនោះបានព្យាយាមគេចវេស និងបានសម្តែងអត្តចរិកច្រឡោតដាក់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ទៀតផង។

ដោយយោងលើស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចធ្វើការឃុំខ្លួនជននោះ។ ជាគោលការណ៍មន្ត្រីនគបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវតែនាំខ្លួនបុគ្គលដែលជាកម្មវត្ថុនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ទៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើមានមូលហេតុនៃកាលៈទេសៈដែលមិនអាចធ្វើការនាំខ្លួនបុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័ ទៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរបានភ្លាម ក្រោយពេលឃាត់ខ្លួននោះទេ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើការនាំ ខ្លួនបុគ្គលនោះទៅរក្សាទុកនៅក្នុងអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ ក្នុងមណ្ឌលឃុំខ្លួនឬទៅក្នុងពន្ធនាគារ។ បន្ទាប់មកជាដាច់ខាតមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែនាំបុគ្គលនោះ ទៅបង្ហាញខ្លួនយ៉ាងយូរបំផុតថ្ងៃបន្ទាប់នៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរឬ ដល់អ្នកជំនួស។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើការបង្ហាញខ្លួនមិនបានប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃបន្ទាប់ទេ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែដោះលែងជននោះឱ្យមានសេរីភាពវិញ [51]។ កាលណាបុគ្គលណាម្នាក់ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនដោយអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនត្រូវ បានឃុំខ្លួននោះចិរវេលានៃការឃុំខ្លួននោះត្រូវរាប់បញ្ចូលទៅក្នុងចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នប្រសិនបើមាន [52]។

ឧទាហរណ៍៖ បុរស ក ជាប់ចោទពីបទ៖ អំពើលួច ដែលជាបទល្មើសមជ្ឈឹម។ ចិរវេលានៃកាឃុំខ្លួនក្នុងបទល្មើសមជ្ឈឹមមិនអាចលើសពី ៤(បួន) ខែបានទេ។ ប៉ុន្តែអាចពន្យារបាន២ខែ (ពីរ)ខែទៀត។ ពោលគឺចិរវេលានៃការឃុំខ្លួនសរុបនៃបទល្មើសមជ្ឈឹមទៅលើបុរស ក មិនអាចលើសពី៦ (ប្រាំមួយ)ខែ បានឡើយ។ ហេតុនេះ ចិរវេលានៃការឃាត់ខ្លួនដែលធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវគិតបញ្ចូលក្នុងរយៈពេល០៦ខែ នៃការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នផងដែរ។

គួរកត់សម្គាល់ផងដែរថាពេលខ្លះលក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនមិនត្រូវបានធ្វើឡើងឡើយ។ ករណីនេះដោយមូលហេតុថា ឆ្លើយតបទៅនឹងដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន ជនត្រូវបានបានរត់គេចខ្លួនបាត់ ដែលធ្វើឱ្យនីតិវិធីនៃការនាំខ្លួនជននោះជួបនៅការលំបាក។ ហេតុនេះ ជាការជំនួសឱ្យដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនដែលមានលក្ខខណ្ឌអនុវត្តបានតែក្នុងដែនដីកម្ពុជា ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនជននោះបានតែម្តងដោយមិនចាំបាច់ចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនទៀតនោះទេ។

[51] មាត្រា ១៩៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[52] មាត្រា ១៩៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

២.៥. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនមានអានុភាពបញ្ជាដល់កម្លាំងសាធារណៈឱ្យចាប់និងនាំខ្លួនបុគ្គលណាម្នាក់ទៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ពោលដីកានេះគឺជាប្រភេទ ដីកាដែលអានុភាពបង្ខំ។ មាត្រា១៩៣ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ប្រសិនបើមានមូលហេតុនៃកាលៈទេសៈ បន្ទាប់ពីធ្វើការឃាត់ខ្លួនមិនអាចបញ្ជូនខ្លួនទាន់ពេលវេលា មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មានសិទ្ធិរក្សាទុកជនត្រូវចោទ ប៉ុន្តែមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ នៅថ្ងៃបន្ទាប់ក្រោយពេលឃាត់ខ្លួន។ ប្រសិនបើមិនអាចនាំខ្លួនជននោះទៅបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះចៅក្រមស៊ើបសួរនាថ្ងៃបន្ទាប់នោះទេ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវដោះលែងជននោះឱ្យមានសេរីភាពវិញ។ នេះមានន័យថា ថិរវេលានៃការឃាត់ខ្លួនតាមរយៈអានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធមនិងមិនអាចធ្វើការឃាត់ខ្លួន (ឃុំខ្លួន) ជនណាម្នាក់លើសពីរយៈពេល៤៨ម៉ោងនោះទេ។

ក្នុងកិច្ចអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ដីកានេះអាចមានអានុភាពជាកម្មវត្ថុក្នុងការយកទៅផ្សព្វផ្សាយតាមគ្រប់មធ្យោបាយលើដែនដីវិសាលភាពនៃព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជាទាំងមូល។ ប៉ុន្តែដីកានេះមិនអាចមានអានុភាពទូលំទូលាយជាកម្មវត្ថុក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ ជាអន្តរជាតិដូចដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់នោះទេ។

កថាខណ្ឌ៣៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

៣.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន (មាត្រា ១៩៥) ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនជាបញ្ជារបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរបង្គាប់ឱ្យកម្លាំងសាធារណៈទាំងអស់ស្រាវជ្រាវរកចាប់ខ្លួនជនត្រូវចោទ ឬ បុគ្គលណាម្នាក់ ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាពមកចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរដើម្បីធ្វើការសួរយកចម្លើយ ពាក់ពន្ធ័ទៅនឹងបទចោទប្រកាន់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា [53]។

៣.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

មាត្រា ១៩៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានកំណត់សិទ្ធិឲ្យ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន។

លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនអាចត្រូវចេញទៅលើជនត្រូវចោទ ឬ បុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាព។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ នឹងអាចចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនលុះត្រាតែ៖

១. បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈឹម ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ។

២. បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធបានគេចខ្លួនមិនដឹងជាស្ថិតនៅទីកន្លែងណា ឬ ស្ថិតនៅក្រៅដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

---

[53] មាត្រា ១៩៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

លក្ខខណ្ឌពីរយ៉ាងដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រា ១៩៦ ខាងលើនេះជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ដែលត្រូវតែគោរព។ ការមិនគោរពនូវវិធានខាងលើអាចនាំឱ្យមានមោឃភាពនៃនីតិវិធី។

ទោះបីជាបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌខាងលើហើយក៏ដោយ ដីកានេះមិនអាចធ្វើការចេញភ្លាមដោយចៅក្រមស៊ើបសួរដោយមិនបានជូនដំណឹង (សុំយោបល់) ព្រោះដោយយោងលើហេតុផល ក្នុងនាមព្រះរាជអាជ្ញាជាម្ចាស់នៃបណ្ដឹងអាជ្ញាហើយគាត់ជាអ្នកទទួលបន្ទុកអនុវត្តនិងផ្សព្វផ្សាយដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនផ្ទាល់តែម្ដង[54] ការជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាអំពីការស្នើសុំចាប់ខ្លួន របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈដីកាបញ្ជូនឱ្យឆ្លើយ។ ចំពោះយោបល់នៃការឆ្លើយតបលើការចាប់ខ្លួនរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាមិនចងកាតព្វកិច្ចដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែធ្វើតាមនោះទេ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនទៅលើជនត្រូវចោទបានដោយមូលហេតុ (សំអាងហេតុ និង សំអាងច្បាប់) ត្រឹមត្រូវ។

៣.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនមានទិន្នេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅ [55]**៖**

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័

-បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និង អត្ថបទច្បាប់ដែលសកំណត់បង្កជាបទល្មើសនេះ

-ឈ្មោះ និងឋានៈចៅក្រមដែលចេញដីកា។

-ដីកានេះត្រូវមានចុះលេខរៀលនៃការចេញដីកាស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅចុះលេខដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន។

-ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និង ចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងត្រូវមានបោះត្រាផង។ ការមិនបានបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់នៃនិទ្ទេសសំខាន់ខាងលើនៅក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួននោះដីកានេះ នឹងពុំមានអានុភាព ឬតម្លៃគតិយុត្តដែលមានអាចឱ្យទទួលយកបានទៅអនុវត្តនោះទេ។

៣.៤. នីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

ការមិនអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនត្រូវប្រគល់ឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ ក្នុងករណីបន្ទាន់ដីកាបង្គាប់អស់ឱ្យចាប់ខ្លួនត្រូវផ្សព្វផ្សាយទៅតាមអង្គភាពនរគបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ តាមគ្រប់មធ្យាបាយ (ការសែតទូរទស្សន៍ វិទ្យុ ឬ ប្រពន្ធ័អ៊ិនធឺណេត) ជាដើម។ ដើមដីកាត្រូវប្រគល់ក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុតឱ្យដល់មន្ត្រី

[54] មាត្រា កថាខណ្ឌចុងក្រោយ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[55] មាត្រា ១៩៨ និងមាត្រា ២៤៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

នគរបាលយុត្តិធម៌ដែលទទួលបន្ទុកអនុវត្តដីកានោះ។ ទោះបីជាដីកានេះមានអានុភាពយ៉ាងណាក៏ដោយ ប៉ុន្តែអភ័យឯកសិទ្ធិនៃលំនៅឋានត្រូវតែគោរព។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចចូលទៅក្នុងលំនៅឋានត្រូវតែគោរព។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌មិនអាចចូលទៅក្នុងលំនៅឋានរបស់បុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័មុនម៉ោង៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨(ដប់ប្រាំបី) ល្ងាចបានទេ។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវឱ្យដំណឹងចៅក្រមស៊ើបសួរ អំពីការលំបាកទាំងអស់ ក្នុងពេលអនុវត្តបេសកម្មរបស់ខ្លួន [56]។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនមិនត្រឹមតែអាចជា កម្មវត្ថុនៃការផ្សព្វផ្សាយជាសាធាណៈ ក្នុង ដែនដីនៃព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជានោះទេ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីចាំបាច់ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនអាចផ្សព្វផ្សាយជាអន្តរជាតិតាមរយៈក្រសួងយុត្តិធម៌ ដោយប្រើយន្តការនានាដែលមានប្រសិទ្ធភាព [57]។ នេះសបញ្ជាក់បានថា ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ ខ្លួនអាចធ្វើឡើងលើដែនវិសាលភាពជាអន្តរជាតិបាន។ ការអនុវត្តដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនជាអន្តរជាតិ គឺតម្រូវឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ នៃព្រះរាជណាចក្រម្ពុជា ចូលរួមសហការជាមួយប៉ូលីសអន្តរជាតិ (Police Interpol) ដែលមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីស្រាវជ្រាវស្វែងចាប់ខ្លួនជនត្រូវចោទដែលបានរត់គេចខ្លួនឆ្លងប្រទេស។

ក្នុងករណីដែលបុគ្គលជាកម្មវត្ថុនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនត្រូវបានចាប់ខ្លួន មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវតែនាំខ្លួនជននោះទៅបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរឬអ្នកជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងរយៈពេលយ៉ាងខ្លីបំផុត ប្រសិនបើស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរនៅឡើយ [58]។ យ៉ាងណាមិញ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ក៏ជាលិខិត បញ្ជាក់ឱ្យឃុំខ្លួនស្របច្បាប់របស់អាជ្ញាធរតុលាការផងដែរ [59]។ ហេតុនេះប្រសិនបើជនដែលជាកម្មវត្ថុនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន មិនត្រូវបានបញ្ជូនខ្លួនភ្លាមតាមការកំណត់នោះទេ ប្រធានពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួនត្រូវតែទទួល និងឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទជាបណ្តោះអាសន្នសិន។

ប្រសិនបើបុគ្គលពាក់ពន្ធ័មិនត្រូវបានគេនាំខ្លួនទៅបង្ហាញដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬ អ្នកជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ នៅថ្ងៃបន្ទាប់ពីការចាប់ខ្លួន ព្រះរាជអាជ្ញានាទីកន្លែងឃុំខ្លួនត្រូវទទួលភារកិច្ច ស្តាប់ចម្លើយឬសួរយកចម្លើយបុគ្គលនោះ។ ព្រះរាជអាជ្ញានោះ ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយបញ្ជូនទៅចៅក្រមស៊ើបសួរដែលទទួលបន្ទុកស៊ើបសួរលើសំណុំរឿងនោះ [60]។ ជាកាតព្វកិច្ចរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ប្រសិនបើការនាំខ្លួនទៅបង្ហាញនេះតម្រូវឱ្យមានការផ្ទេរបុគ្គលពាក់ពន្ធ័ទៅពន្ធនាគារឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនមួយផ្សេងទៀតការផ្ទេរនេះត្រូវចាត់ចែងដោយព្រះរាជអាជ្ញា ។

[56] មាត្រា ១៩៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[57] មាត្រា ២០០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[58] មាត្រា ២០១ កថាខណ្ឌ២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[59] មាត្រា ១៩៦ កថាខណ្ឌចុងក្រោយ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[60] មាត្រា ២០១ កថាខណ្ឌចុងក្រោយ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ជានីតិវិធីដែលត្រូវកត់សម្គាល់ផងដែរថា ពេលខ្លះជនត្រូវចោទដែលជាកម្មវត្ថុនៃការដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួននោះ នឹងមិនត្រូវបានបញ្ជូនទៅបង្ហាញខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរនោះទេ។ នេះដោយហេតុថា នៅពេលដែលចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនហើយ គាត់បានសម្រេចបិទបញ្ចប់ការស៊ើបសួររបស់គាត់ដោយបញ្ជូនសំណុំរឿងនោះមកជំនុំជម្រះ ដែលស្ថិតនៅក្រោយសមត្ថកិច្ចរបស់យុត្តាធិកាជំនុំជម្រះ (ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ឬ ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ)។ ក្នុងករណីនេះ បុគ្គលនោះត្រូវតែបញ្ជូនខ្លួននៅចំពោះមុខចៅក្រមជំនុំជម្រះ ដើម្បីបើកសវនាមុខអង្គសេចក្តីជំនុំជម្រះសម្រេចអំពី ឬមិនឃុំខ្លួ ជននោះ ប្រសិនបើទាន់ដល់កាលកំណត់នៃសវនាអង្គសេចក្តី។

៣.៥. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរមានអានុភាពបញ្ជាដល់កងកម្លាំងសាធារណៈឱ្យស្រាវជ្រាវរកចាប់និងឲ្យនាំខ្លួនបុគ្គលត្រូវចោទ ឬបុគ្គលដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាព មកចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ។ យ៉ាងណាមិញ ដីកានេះក៏មានអានុភាពជាលិខិតបញ្ជា (លិខិតឃុំខ្លួនស្របច្បាប់)ដល់ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនឱ្យទទួលនិងឃុំខ្លួនបុគ្គលនោះបានផងដែរ។

ជាទូទៅ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចចេញបានតែទៅលើត្រូវចោទ ឬ បុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានតម្រុយពិរុទ្ធភាពប៉ុណ្ណោះ។ ជនទាំងនោះ គឺសំដៅលើបុគ្គលទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានព្រះរាជអាជ្ញាផ្ដើមចោទប្រកាន់តាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរមកចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរតែប៉ុណ្ណោះ។ នេះមានន័យថា ដីកានេះមិនមានអានុភាពក្នុងការចេញទៅលើបុគ្គលផ្សេងទៀត (សាក្សី ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជនរងគ្រោះ) ក្រៅពីការចោទប្រកាន់របស់ព្រះរាជអាជ្ញាដូចមានឈ្មោះដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរនោះទេ។ ជាអានុភាពនៃការអនុវត្តដីកានេះអាចជាកម្មវត្ថុនៃការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈលើដែនដីជាត(ក្នុងប្រទេស) និងជាអន្តរជាតិផងដែរ។ ទោះបីជាបន្ទាប់ពីចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនហើយ ចៅក្រមស៊ើបសួរបានសម្រេចបិទបញ្ចប់ការស៊ើបសួររបស់ខ្លួនដោយដីកាដំណោះស្រាយ ដែលដីកាដំណោះស្រាយនេះមានអានុភាពបិទបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួននៅតែមានអានុភាពដដែល ដរាបណាបណ្ដឹងអាជ្ញាមិនទាន់រលត់។ ដីកាដំណោះស្រាយ មិនអាចលុបលាងអានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួននោះទេ។

ផ្នែកទី៦៖ ការចេញដីកាក្នុងករណីមិនមានសាងតាជាតិរបស់ជនត្រូវចោទ

កថាខណ្ឌ១៖ ដីកាសម្រេចចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

១.១. អត្ថន័យនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ដែលកំពុងតែបំពេញការស្រាវជ្រាវសំណុំរឿងក្តីដែលមាននៅក្នុងដៃខ្លួនហើយ យល់ឃើញថាមានភាពចាំបាច់សំរាប់ធ្វើកិច្ចអ្វីមួយ ដើម្បីបំភ្លឺដល់អង្គហេតុ ឬភាពសង្ស័យរបស់ខ្លួនដែលខ្លួនមិនអាច

ចុះទៅបំពេញ កិច្ចនោះបានទេដោយសារតែស្ថានភាព និងកាលៈទេសៈពិសេសដែលធ្វើឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរពិបាកក្នុងការធ្វើដំណើរនិង ត្រូវចំណាយច្រើនក្នុងការចុះទៅកន្លែងឆ្ងាយៗ ពីទីកន្លែងប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬមានឧបសគ្គចំពោះការធ្វើដំណើរទៅមកនោះ ចៅក្រមចៅក្រមស៊ើបសួរអាចពឹងពាក់បុគ្គល ដែលច្បាប់បានផ្តល់នូវសម្បទាក្នុងការធ្វើកិច្ចការនេះ មកជំនួសខ្លួនដែលមានបញ្ញត្តិក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌដែលអាចជាចៅក្រមសាលាដំបូង ឬ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ [61]។

ដូចក្នុងករណី៖ បទល្មើសចរាចរណ៍កើតឡើងនៅ **ខេត្តរតនៈគីរី** តែក្រោយមកជនត្រូវចោទបានរត់មករស់នៅ ខេត្តកណ្តាល ចៅក្រមស៊ើបសួរនៅ**ខេត្តរតនៈគីរី** អាចធ្វើការចាត់តាំងចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ឱ្យស៊ើបសួរ ជំនួស និង**បញ្ជូនកំណត់ហេតុទៅសាលាដំបូងខេត្តរតនៈគីរីវិញតែម្តង**។

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

ចំពោះការអនុវត្តដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវបំពេញកិច្ចដែលមានចែងក្នុងដីកាចាត់ចែងស៊ើបឱ្យជំនួស នៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន លើកលែងតែមានបញ្ញាត្តិនៃមាត្រា ៦៨ (ការពន្លាតសមត្ថកិច្ចដែនដី) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ ២០០៧ [62]។ ការបំពេញកិច្ចនេះមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌គឺស្ថិតនៅក្រោមអំណាច របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ហើយត្រូវរាយការណ៍ជូន ចៅក្រមស៊ើបសួរអំពីការស្រាវជ្រាវនិងការពិនិត្យរបស់ខ្លួន។ មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុស្ដីអំពីការស្រាវជ្រាវ និងការពិនិត្យនោះ [63] នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

១.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសមានទិន្នេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅ៖

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញាណនៃបុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័

-បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និង អត្ថបទច្បាប់ដែលសកំណត់ជាបទល្មើសនេះ

-ឈ្មោះ និងឋានៈចៅក្រមដែលចេញដីកា។

-ដីកានេះត្រូវមានចុះលេខរៀលនៃការចេញដីកាស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅ

ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស ត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និង ចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ និងត្រូវមានបោះត្រាផង។

---

[61] មាត្រា ១៧៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[62] មាត្រា ១៧៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[63] មាត្រា ១៧៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

១.៤. អានុភាពនៃដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

ក. ការចាត់តាំងចៅក្រមផ្សេងៗឱ្យស្រាវជ្រាវជំនួស

ចៅក្រមស៊ើបសួរក្រោយពីសិក្សាពីសំណុំរឿង និង បានស្រាវជ្រាវតាមស្វែងរកតម្រុយដំណើររឿងក្ដីកន្លងមក ហើយមានចំណុចណាមួយដែលគិតថាសង្ស័យថា និងអាចនាំទៅរកនូវការពិតរឿងហេតុបានក្រោយពីមានបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌបានកើតឡើង។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចចាត់ចៅក្រមសាលាដំបូងណាម្នាក់ឱ្យបំពេញកិច្ចការណាមួយជំនួស ខ្លួនក្នុងលក្ខខណ្ឌៈ ជាការសម្ងាត់ ដើម្បីអាចបង្ហាញនូវភាពត្រឹមត្រូវដែលកើតចេញពីបទល្មើសនោះ។ ក្នុងករណីពិសេសដែលចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថាមានភាពបន្ទាន់ អាចធ្វើការចាត់តាំងចៅក្រមស៊ើបសួរជំនួសដែលមាន សមត្ថកិច្ចកំពុងស្ថិតនៅទីតាំង ឬទីកន្លែងដែលត្រូវចុះទៅបំពេញនោះ ឱ្យធ្វើកិច្ចការស្រាវជ្រាវនោះតាមរយៈ ដីកាសម្រេចចាត់តាំងឱ្យស៊ើបសួរជំនួសត្រូវចេញឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរជំនួស ដោយប្រើប្រាស់វិធានគ្រប់បែបយ៉ាងដែលមានចែងក្នុងដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរជំនួស ដោយប្រើប្រាស់វិធានគ្រប់បែបយ៉ាងដែលមានចែងក្នុងដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដើម្បីសម្រេចនូវគោលបំណងដែលចៅក្រមស៊ើបសួរចង់បានក្រោយពីការប្រតិបត្តិការណ៍ក្នុងដស្រាវជ្រាវជំនួស ប៉ុន្តែលើកលែងចំពោះករណីពិសេសដែលចៅក្រមស៊ើបសួរជំនួសមិនអាចធ្វើបានឡើយ(ចេញដីកាសម្រេចផ្សេងៗ ដែលទាក់ទង និង សមត្ថកិច្ចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ) ដោយសារតែការស៊ើបសួរជំនួស មានគោលបំណងផ្ដល់អំណាចនៃការស្រាវជ្រាវបទល្មើសតាមការណែនាំដោយ ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ដូចជាករណី ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល បានចេញដីកាចាត់តាំងចៅក្រមសាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ឱ្យស៊ើបសួរជំនួសក្នុងបទល្មើស "ហិង្សាដោយចេតនា" ប្រព្រឹត្តដោយជនត្រូវចោទ ត ដែលកំពុងរស់នៅខេត្តខាងលើ ដោយណែនាំឲ្យចៅក្រមសាលាដំបូងចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួនធ្វើកំណត់ហេតុសួរចម្លើយ និង បញ្ជូនសំណុំឯកសាររបស់ជនត្រូវចោទមកសាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាលយ៉ាងឆាប់តាមការដែលអាចធ្វើបាន។

ខ. ចៅក្រមសាលាដំបូងក្នុងសមត្ថកិច្ច

គេអាចចាត់តាំងចៅក្រមសាលាដំបូង ដែលខ្លួនកំពុងស្ថិតតែនៅជាមួយគ្នា អាចធ្វើទៅបានដោយសារតែមានភាពចាំបាច់ ក្នុងករណីដែលខ្លួនមិនអាចបំពេញកិច្ចការស្រាវជ្រាវទីនោះច្រើនដែលមិនអាចចាត់តាំងដោយមានការចង្អុលឈ្មោះ ចៅក្រមដោយផ្ទាល់នោះឡើយ ច្រើនតែបញ្ជូនទៅប្រធានសាលាដំបូងតាមបែបបទរដ្ឋបាលដោយប្រធានអាចធ្វើការចាត់តាំងបន្ត ចូលមកដល់ចៅក្រមណាមួយដែលទទួលបន្ទុកក្នុងការចំណាត់ការទៅលើដីកាសម្រេចតាំងឱ្យស៊ើបសួរជំនួសនោះតែម្ដង។

គ. ចៅក្រមសាលាដំបូងផ្សេងទៀត

ដោយសារតែ កាលៈទេសៈដែលតម្រូវក្នុងការស្រាវជ្រាវនូវតម្រុយ ឬស្វែងរកនូវចំណុចសំខាន់ណាមួយ ដែលចាំបាច់ធ្វើការស្រាវជ្រាវជំនួសដោយចៅក្រមស៊ើបផ្សេងទៀត ក្រៅសមត្ថកិច្ចដែនដីផ្សេងគ្នាឲ្យបំពេញកិច្ចស្រាវជ្រាវជំនួសខ្លួនប្រសិនជាយល់ឃើញថាមានភាពចាំបាច់សំរាប់បង្ហាញនូវពិរុទ្ធភាពនៃជនត្រូវចោទនោះ អាចធ្វើការចាត់តាំងបានទៅកាន់ចៅក្រមសាលាដំបូងដែលខ្លួនចង់ឱ្យបំពេញកិច្ចស្រាវជ្រាវនោះក្នុងនាមខ្លួនបាន។

ឃ. ការចាត់តាំងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ស្រាវជ្រាវជំនួស

តាមត្រូវការជាក់ស្តែង ដើម្បីភាពងាយស្រួលក្នុងការស្រាវជ្រាវបទល្មើសមួយផ្នែកនោះចៅក្រមស៊ើបសួរច្រើនតែចាត់តាំងមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ឱ្យបំពេញកិច្ចស្រាវជ្រាវណាមួយដែលមានលក្ខណៈ មិនសូវមានភាពស្មុគស្មាញ និងបច្ចេកទេសខ្លាំងក្នុងការស្វែងរកតម្រុយមានសមត្ថភាពល្មមដែលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើបានហើយមិនមានភាពចាំបាច់ណាស់ណាទេត្រូវតែធ្វើនោះឡើយនិងត្រូវបានកម្រិតភារកិច្ចឲ្យបំពេញកិច្ចស្រាវជ្រាវទៅលើផ្នែកណាមួយដោយកំណត់ច្បាស់លាស់ ក្នុងខ្លឹមសារ នៃដីកាសម្រេច ចាត់តាំងឱ្យស៊ើបសួរជំនួសដោយមន្ត្រីនគរបាលមិនអនុវត្តផ្ទុយពីខ្លឹមសារទេ [64]។

ខ.មន្ត្រីរាជការសាធារណៈដែលមានគុណសម្បត្តិជាមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

មន្ត្រីដែលមិនមែនជានគរបាលជាតិ ឬកងរាជអាវុធហត្ថដែលច្បាប់ដោយឡែកបានផ្តល់នីតិសម្បទាឱ្យក្លាយជា មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌អាចធ្វើអាចធ្វើការបំពេញកិច្ចស្រាវជ្រាវនោះ ណាមួយដែលមាន លក្ខខណ្ឌៈ បច្ចេកទេសពិសេសទៅលើបទល្មើសនោះ [65]។ ចៅក្រមស៊ើបសួរដែលយល់ឃើញថាមានភាពចាំបាច់ ដើម្បីបំពេញកិច្ចស្រាវជ្រាវអាចធ្វើការចាត់តាំងមន្ត្រីដែលមានសមត្ថកិច្ចខាងបទល្មើសនោះឱ្យជួញស្រាវជ្រាវ និងតាមដានទៅលើផ្នែកណាមួយមានប្រយោជន៍បង្ហាញនូវការពិត ឬស្វែងរកភស្តុតាងមកបញ្ជាក់អំពីរបស់ជនត្រូវចោទដែលមបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះ។

ដូចករណី៖ បទល្មើសនេសាទបទល្មើសពុករលួយ បទល្មើសគេចពន្ធបទល្មើសព្រៃឈើ.ល.។

[64] មាត្រា ១៧៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[65] មាត្រា ៥៧ កថាខណ្ឌទី៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ជំពូកទី ២

ការចេញដីកាផ្សេងៗរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ចំពោះកិច្ចនៃនីតិវិធីដោយឡែក

ជំពូកទី២

ការចេញដីកាផ្សេងៗរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ចំពោះកិច្ចនៃនីតិវិធីដោយឡែក

ផ្នែកទី១៖ ការចេញដីកាក្នុងកិច្ចស៊ើបសួរស្រាវជ្រាវស្វែងរកការពិត

កថាខណ្ឌ១. ដីកាបង្គាប់ឱ្យឆែកឆេរ

១.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យឆែកឆេរ

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឆែកឆេរ មានន័យថាជាដីកាដែលធ្វើការឆែកឆេរ ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាង ដែលចៅក្រមស៊ើបសួរអាចធ្វើការឆែកឆេរបាន។

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យឆែកឆេរ

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវឆែកឆេរនៅចំពោះមុខ អ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬបើគ្មានអ្នកកាន់កាប់ទេ ត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខសាក្សី២(ពីរ)នាក់ ដែលខ្លួនចាត់តាំង។ សាក្សីមិនអាចជានគរបាល ឬ ជាកងរាជអាវុធហត្ថដែលជាកងកំលាំងរួមប្រតិបត្តិការឆែកឆេរនោះបានឡើយ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនអាចចាប់ផ្តើមឆែកឆេរមុនម៉ោង៦ (ប្រាំមួយ) ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង១៨ (ដប់ប្រាំបី) ល្ងាចបានទេលើកលែងតែ [66]៖

-ក្នុងករណីឆែកឆេរនៅទីកន្លែងដែលបើកចំហដល់សាធារណជន

-ក្នុងករណីឆែកឆេរនៅគ្រប់ទីកន្លែងដែលផលិត រក្សាទុក ជួញដូរចែកចាយ ឬប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន

១.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យឆែកឆេរ

ដីកានេះមាននិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅ ៖

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញានៃបុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័

-បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់និង អត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសនេះ

-ឈ្មោះនិងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា

-ដីកាត្រូវចុះលេខរៀងនៃការចេញដីកា ស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅចុះលេខដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ។

១.៤. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យឆែកឆេរ

ក. ការឆែកឆេរ លំនៅឋាន ឬទីសំណាក់

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចធ្វើការឆែកឆេរនៅគ្រប់ទីកន្លែងនៅគ្រប់ទីកន្លែងដែលមានការពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសដែលបានកើតឡើង និងទីកន្លែងដែលមានការសង្ស័យថា អាចមានវត្ថុតាងលាក់បាំងមើលមិនឃើញ

[66] មាត្រា ១៥៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

តែជាករណីលើកលែង ចំពោះទីកន្លែងពិសេសមួយចំនួនដូចជា (ស្ថានទូត ឬស្ថានអគ្គកុងស៊ុល) ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចចូលទៅធ្វើការឆែកឆេរបានឡើយ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចចូលទៅធ្វើការឆែកឆេរនៅទីតាំងដែលបិទជិតគួរអោយសង្ស័យថាមានអ្វីមួយដែលមិនអាចមើលឃើញថា ប្រសិនជា មិនចូលទៅរុករកនៅក្នុងទីកន្លែងនោះ ដោយមានអមជាមួយកម្លាំងសាធារណៈ [67]។ វិធានការអនុវត្តចំពោះការឆែកឆេរនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ជាគោលការណ៍ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែធ្វើការឆែកឆេរនៅតែចំពោះមុខអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង (ទាំងកម្មសិទ្ធិ និងអ្នកកាន់កាប់ផ្ទាល់) ប៉ុន្តែចំពោះទីកន្លែង ឬទីសំណាក់គ្មានអ្នកកាន់កាប់ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែធ្វើការចាត់តាំងដោយដីកាសម្រេចចំពោះពីររូប ដែលមិនមែនជាអ្នករួមប្រតិបត្តិការណ៍ជាមួយខ្លួនទេ។ សាក្សីអាចជាប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅជិតខាង ឬជ្រើសរើសដូចជា មេភូមិ និងមេឃុំ / ចៅសង្កាត់ តែម្តងដើម្បីធ្វើជាសាក្សីដឹងឮ និងធានានូវភាពត្រឹមត្រូវក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ ដោយមិនអោយមានការបាត់បង់នូវទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន។ ជាគោលការណ៍ម៉ោងពេលវេលានៃការឆែកឆេរជារឿងចាំបាច់ ដែលច្បាប់កំណត់អំពីសិទ្ធិអំណាចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងពេលប្រតិបត្តិការណ៍ឆែកឆេរ មិនអាចធ្វើឡើង មុនម៉ោង ៦ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង១៨ល្ងាចបានឡើយ។ ធានានូវការមិនរំខានការសម្រាករបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិស្របតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញក្នុងការរក្សានូវសិទ្ធិមិនឱ្យមានការរំលោភលំនៅឋាន និងការឆែកឆេរលំនៅឋានសម្ភារៈវត្ថុទៅលើរូបបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយស្របតាមបញ្ញត្តិច្បាប់។ មាត្រា ៤០ កថាខណ្ឌទី៣ និងទី៤ អំពីសិទ្ធិ និងករណីកិច្ចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៣ ដូចជាករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ បានចូលធ្វើការឆែកឆេរផ្ទះរបស់ **ក** និង **ខ** ត្រូវជាឪពុកម្តាយរបស់ជនត្រូវចោទ គ នៅពេលវេលាម៉ោង ១៨ និង ៤០នាទី ល្ងាច ដើម្បីស្វែងរកវត្ថុតាងដែល គ បានលាក់ទុក ក្រោយពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ***"ហិង្សា ដោយប្រើអាវុធ"*** នៅទីកន្លែងរោងការមិត្តភក្តិ។ ប៉ុន្តែចំពោះការឆែកឆេរ គឺគោរពតែពេលវេលានៃការចូលឆែកឆេរប៉ុណ្ណោះ មិនបានកំណត់នូវរយៈពេលនៃកិច្ចឆែកឆេរត្រូវបញ្ចប់ពេលណាមួយឡើយ។ យើងអាចបកស្រាយថា ទោះបីជាការឆែកឆេរនេះ បានហួសម៉ោងដែលច្បាប់កំណត់ក៏អាចបន្តនូវកិច្ចការរបស់ខ្លួនបានដដែលគឺ នៅតែអាចបន្តការស្រាវជ្រាវ និងស្វែងរកភស្តុតាង។ លើកលែងតែមានករណីផ្ទុយពីនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបញ្ជាឱ្យកងកម្លាំងសាធារណៈធ្វើការហ៊ុំព័ទ្ធទីកន្លែងនោះ រហូតដល់ពេលដែលច្បាប់ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការឆែកឆេរបាន។ ដូចជាករណីម៉ោង ១៧ ល្ងាច ចៅក្រមស៊ើបសួរបាននាំកម្លាំង ចូលឆែកឆេរក្នុងលំនៅឋានរបស់ជនត្រូវចោទ ក្រោយមួយម៉ោងគឺដល់ម៉ោង ១៨ ល្ងាច នោះកិច្ចនៅតែបន្តរហូតដល់ចប់កិច្ចនៃការឆែកឆេររបស់ខ្លួន ដែលបានសង្ស័យនូវវត្ថុតាងណាមួយ និងអាចដកហូតបាន។

[67] មាត្រា ១៥៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ជាអញ្ញត្រកម្មចំពោះករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនចាំបាច់គោរពថេរវេលាមុនម៉ោង ៦ ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ ល្ងាច បានក្នុងករណីដែលមាន៖

- ទីកន្លែងដែលបើកចំហរដល់សាធារណៈជន គឺជាកន្លែងដែលអាចបើកទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ឬបើកតែពេលយប់ ចៅក្រមស៊ើបសួរ គឺអាចចូលឆែកឆេរដោយមិនចាំបាច់គោរពនូវពេលវេលាដែលច្បាប់បានហាមឃាត់ឡើយដោយសារតែទីកន្លែងឯកជន និងសាធារណៈជនចេញចូលបាន។ ដែលមានករណីដូចជា កាស៊ីណូ ភោជនីយដ្ឋាន ក្លឹបកំសាន្ត .ល.។
- ទីកន្លែងមានការផលិត រក្សាទុក ជួញដូរ ចែកចាយ និងការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន គឺជាករណីពិសេស ដែលមិនអាចគោរពថេរវេលាដោយសារតែវត្ថុតាងងាយនឹងត្រូវបំផ្លាញ និងងាយស្រួលក្នុងការលាក់បាំងដែលមិនអាចរងចាំរយៈពេលត្រឹមត្រូវក្នុងការឆែកឆេរទេ គឺកិច្ចនេះត្រូវតែធ្វើជាការប្រញាប់បំផុត និងមិនអោយជនត្រូវចោទ ឬជនពាក់ព័ន្ធដឹងខ្លួនជាមុនទេ។

ដូចជាករណី ៖ ធ្វើការឆែកឆេរនៅទីតាំងផលិតគ្រឿងញៀន ក្នុងផ្ទះរបស់ជនត្រូវចោទ រួមទាំងលើខ្លួនជនត្រូវចោទដែលរត់គេចខ្លួនទើបចាប់បានរថយន្តរបស់ជនត្រូវចោទ រួមទាំងលើខ្លួនជនត្រូវចោទដែលជនត្រូវចោទលាក់ទុក ឬបន្ទប់សម្ងាត់ក្រោមដីរបស់ជនត្រូវចោទ។

ខ. ការឆែកឆេរការិយាល័យ ឬក្រុមហ៊ុនមេធាវី

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចចូលទៅឆែកឆេរក្នុងការិយាល័យមេធាវី ឬ ក្រុមហ៊ុនមេធាវី ក្រោយពីមានបទល្មើស បានកើតឡើងរួចមកហើយ ចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការពិនិត្យនូវស្នាកស្នាមបន្ថែម ដើម្បីជាក់លាក់ និងស្វែងរកតម្រុយនៃពិរុទ្ធភាពរបស់ជនត្រូវចោទ។ ការឆែកឆេរក្នុងការិយាល័យមេធាវី ឬ ក្រុមហ៊ុនមេធាវី មិនអាចធ្វើឡើងដោយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ឡើយ។ មានតែចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រលាបញ្ជី ទើបអាច ចូលទៅឆែកឆេរបាន និងរុករកនូវភស្តុតាងដែលបានបន្សល់ទុកក្រោយពីបទល្មើស កើតឡើងនៅក្នុងការិយាល័យមេធាវី ឬ ក្រុមហ៊ុនមេធាវី ដោយមានការចូលរួមពីប្រធាន គណៈមេធាវី ឬប្រតិភូរបស់ ប្រធានគណៈមេធាវីតាមការចាត់តាំងជំនួស។ ដោយសារតែក្នុងការិយាល័យមេធាវី ឬ ក្រុមហ៊ុនមេធាវី ជាកន្លែងទុកនូវឯកសារនានារវាងអតិថិជន និងមេធាវីដែលត្រូវបានច្បាប់ការពារមិនឱ្យមានការយល់ឯកសាររបស់មេធាវីមកធ្វើជាភស្តុតាងឡើយ [68]។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនអាចយកឯកសារណាមួយដែលមិនមានការពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចស្រាវជ្រាវរបស់ខ្លួនមកប្តឹងបរិហារបានឡើយ។ ដោយសារតែមេធាវីជាវិជ្ជាជីវៈសេរី និងរក្សាការសម្ងាត់ជូនអតិថិជនដូចមាននៅក្នុងក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈមេធាវី ទើបមិនអនុញ្ញាតឱ្យមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ចូលទៅធ្វើការឆែកឆេរខ្លាច បារម្ភមានការ

[68] មាត្រា១៥៩ កថាខណ្ឌ ទី ៤ ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាងនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ។

លេចឡើងនូវឯកសារ ណាមួយ ដែលជាបទល្មើសក្នុងការស៊ើបអង្កេតបឋមរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងបារម្ភអំពីការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនូវរាល់ពត៌មានរបស់អតិថិជន។ មិនតែប៉ុណ្ណោះច្បាប់ ក៏បានទាមទារជាដាច់ខាតចំពោះចៅក្រមស៊ើបសួរអាចធ្វើការឆែកឆេរបាន លុះត្រាតែមានការចូលរួមពីប្រធានគណៈមេធាវី ឬប្រតិភូរបស់ប្រធានគណៈមេធាវី (យោងតាមសៀវភៅមេរៀនព្រហ្មទណ្ឌ រ.ប.រ.ត, ចំណុច ខ កថាខណ្ឌទី៣ ការឆែកឆេរ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៦។

ដូចជាករណី ក ជាមេធាវីដែលការពារក្តីឱ្យជនត្រូវចោទ ខ និងកូនក្តីរបស់ខ្លួនបានមកពិភាក្សាផ្លូវច្បាប់ក្នុងការិយាល័យមេធាវីរបស់ ក ស្រាប់តែពេលនោះ មានការទាស់សម្តីគ្នាយ៉ាងខ្លាំង ឈានដល់មេធាវី ក បានដកកាំភ្លើងរបស់ខ្លួនបាញ់សម្លាប់ ខ តែម្តង។

- ជាបទពិសោធអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅសាលាដំបូងផ្ទាល់៖

មិនសូវមានចៅក្រមស៊ើបសួរ រូបណាដែលបានចុះទៅធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងឆែកឆេរផ្ទាល់នោះទេ លុះត្រាតែជារឿងសំខាន់ នឹងមានភាពចាំបាច់ខ្លាំងដែលមិនអាចរំលងបានទើបចុះទៅផ្ទាល់។ ប្រសិនជាមិនសូវមានភាពចាំបាច់ទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរច្រើនតែធ្វើការចាត់តាំងឱ្យស៊ើបសួរជំនួសដែលអាចប្រគល់ទៅឱ្យសមត្ថកិច្ចមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ ក្រមស៊ើបសួរ ក្រោយពីបានធ្វើការស៊ើបសួរសិក្សាទៅលើសំណុំរឿង និងចំណាត់ការកន្លងមកដោយយល់ឃើញថាមានភាពសង្ស័យនៅត្រង់ចំណុចណាមួយ ឬវត្ថុតាង និងស្លាកស្នាមដែលជារបស់ជនត្រូវចោទបានបន្សល់ទុកឬជនត្រូវចោទបានឆ្លើយចង្អុលបង្ហាញ ឬដើមបណ្តឹងបានឆ្លើយប្រាប់នូវវត្ថុតាងសំខាន់ៗ ដែលអាចបង្ហាញពីពិរុទ្ធភាពរបស់ជនត្រូវចោទ ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចចុះទៅធ្វើការឆែកឆេរនៅទីកន្លែងនោះតែម្តង ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងឱ្យប្រាកដថាពិតមែន ដូចជាជនត្រូវចោទបានឆ្លើយប្រាប់សម្រាប់ដោះបន្ទុក ឬដើមបណ្តឹងសម្រាប់ភស្តុតាងដាក់បន្ទុក ក្នុងការបង្ហាញនូវភាពត្រឹមត្រូវនៃអង្គហេតុដែលបាន កើតឡើងថា តើវាយ៉ាងណាឲ្យពិតប្រាកដចំពោះអង្គហេតុដែលខ្លួនបានស្រាវជ្រាវ ។

គ. ការឆែកឆេរ និងការចាប់យកវត្ថុតាង

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវកំណត់ទីតាំងត្រូវឆែកឆេរ និងម៉ោងត្រូវចាប់ផ្តើម និងទីកន្លែងចាប់ផ្តើមមកជួបជុំសមាសភាពដែលត្រូវចូលរួមក្នុងការឆែកឆេរ មានករណីកិច្ចមកបង្ហាញខ្លួនតាមពេលវេលា និងទីកន្លែងដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ បានបញ្ជាក់នៅក្នុងលិខិតដែលបានធ្វើចេញទៅបុគ្គលពាក់ព័ន្ធ។

ពេលចូលដល់ទីកន្លែងដែលត្រូវឆែកឆេរ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវបង្ហាញប្រាប់កម្មសិទ្ធិករ ឬអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងអំពីការបំពេញកិច្ចឆែកឆេរ ដើម្បីធ្វើការឆែកឆេរក្នុងករណីកម្មសិទ្ធិករ ឬអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង មិនយល់ព្រម ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសិទ្ធិអំណាចពេញលេញក្នុងការបញ្ជាឲ្យកងកម្លាំងសាធារណៈ បង្ខំឲ្យធ្វើការឆែកឆេរចំពោះមុខកម្មសិទ្ធិករ ឬអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែងនោះតែម្តង។ ចំពោះករណីដែលគ្មានកម្មសិទ្ធិករ ឬអ្នកកាន់កាប់

ទីកន្លែង ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចធ្វើការចាត់តាំងសាក្សីចំនួនពីររូប ដែលមានសមត្ថភាពផ្លូវច្បាប់ (អាចជាអ្នកជិតខាង ឬមេភូមិ មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់) និងអាចបញ្ជាដោយផ្ទាល់ឱ្យកងកម្លាំងធ្វើការរុសរើសម្ភារៈដែលបិទបាំង ឬមិនអាចបើកបានក្នុងកម្រិតនៃការខូចខាតអប្បរមាដោយមានការសង្ស័យថា មានការលាក់ទុកនូវវត្ថុតាង។ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចធ្វើការដកហូតនូវវត្ថុតាងណាមួយត្រូវតែមានការធ្វើកំណត់ហេតុដោយក្រឡាបញ្ជី ដោយមានការបញ្ជាក់នូវអត្តសញ្ញាណនឹងបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ នៃវត្ថុដែលចាប់យក។ កំណត់ហេតុនេះត្រូវមានចុះហត្ថលេខារបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជី រួមជាមួយអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សីចំនួនពីរនាក់។ ម្យ៉ាងទៀតកំណត់ហេតុនេះត្រូវមានចុះនិទ្ទេសអំពីអត្តសញ្ញាណនៃអ្នកកាន់កាប់ទីកន្លែង ឬសាក្សីនីមួយៗ។ នៅពេលដែលមិនទាន់ចេញដីកាដំណោះស្រាយរឿងនៅឡើយទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានសមត្ថកិច្ចប្រគល់សងទៅម្ចាស់ដើមវិញ នូវវត្ថុដែលចាប់បាន កាលណា កម្មសិទ្ធគ្មានជំទាស់អ្វីប្រាកដប្រជាទេ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចតាមដីកាដែលមានសំអាងហេតុ ក្រោយពីបានទទួលមតិពីព្រះរាជអាជ្ញា។ ដីកាសម្រេច ត្រូវឱ្យដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់អ្នកប្តឹង និងមេធាវីនៃអ្នកប្តឹងប្រសិនបើមាន។ តែមិនត្រូវប្រគល់សងទៅឱ្យអ្នកប្តឹងសុំទេ កាលណាវិធានការនេះ អាចបង្កជាឧបសគ្គដល់ការសម្តែងឲ្យឃើញការពិត។ ចំពោះវត្ថុដែលមានគ្រោះថ្នាក់ដល់បុគ្គល ឬទ្រព្យសម្បត្តិដូចជាអាវុធ ឬ ជាតិផ្ទុះ ព្រមទាំងវត្ថុដែលការកាន់កាប់មិនស្របច្បាប់ មិនអាចត្រូវប្រគល់សងទៅឱ្យសាមីខ្លួនបានទេ។ ហើយវត្ថុទាំងអស់នេះ ត្រូវធ្វើការរឹបអូសដើម្បីជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ។

កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ

២.១. និយមន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ

ដីកាបង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ គឺជាដីកាដែលនៅក្នុងករណី ដែលមានបញ្ហាបច្ចេកទេសចោទឡើង ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចបង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យដោយឯកឯង ឬតាមពាក្យសុំរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា របស់ជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

២.២. លក្ខខណ្ឌនៃការចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ

បញ្ជីថ្នាក់ជាតិនៃអ្នកជំនាញ ត្រូវបានបង្កើតឱ្យមាន។ បញ្ជីនេះត្រូវរៀបចំឡើងដោយ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ បែបបទនៃការចុះឈ្មោះ ឬលុបឈ្មោះចេញពីបញ្ជីដែលត្រូវបានកំណត់ដោយប្រកាស។ អ្នកជំនាញដែលត្រូវបានចុះឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជីថ្នាក់ជាតិ ត្រូវស្បថនៅមុខនៅសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ ស្របតាមសាសនា ឬជំនឿរបស់ខ្លួនថា នឹងផ្តល់ជំនួយដោយស្មោះត្រង់ ដល់ការស្វែងរកយុត្តិធម៌។ អ្នកជំនាញដែលត្រូវបានចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីមិនចាំបាច់ស្បថសាជាថ្មីទៀតទេ នៅពេលណាខ្លួនត្រូវបានគេចាត់តាំងឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ(មាត្រា ១៦៣)។

២.៣. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ

ក. ការអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកជំនាញធ្វើការពន្យារពេលធ្វើកោសលវិច័យ

អ្នកជំនាញត្រូវបានចាត់តាំងតាមដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ដីកាត្រូវបញ្ជាក់អំពីបេសកកម្មរបស់អ្នកជំនាញព្រមទាំងរយៈពេលដែលត្រូវបំពេញបេសកកម្មនេះ។ បេសកកម្មអាចទាក់ទងទៅ នឹងបញ្ហាដែលមានលក្ខណៈបច្ចេកទេសប៉ុណ្ណោះ។ ប្រសិនបើ ជាការចៅក្រមស៊ើបសួរ ប្រគល់វត្ថុដែលចាប់បាន។ អ្នកជំនាញអាចបំបែកស្លាកដែលបិទ ដើម្បីធ្វើកោសលវិច័យបាន។ ប្រសិនបើកោសលវិច័យនេះ អាចធ្វើឱ្យខូចខាត ឬវិនាសដល់វត្ថុដែលចាប់បាននោះ អ្នកជំនាញត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងសុំការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមនេះ មុននឹងចាប់ផ្តើមប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន [69] ។

អ្នកជំនាញបំពេញបេសកកម្ម របស់ខ្លួនក្រោមការពិនិត្យរបស់ ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ អ្នកជំនាញត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អំពីការប្រព្រឹត្តិទៅនៃបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ការលំបាកដែលខ្លួនអាចជួបប្រទះ។ ប្រសិនបើអ្នកជំនាញមិនគោរពរយៈពេលដែលកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរចាត់តាំងអ្នកជំនាញនោះ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើកាលៈទេសៈតម្រូវនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចអនុញ្ញាតតាមដីកាសម្រេចឱ្យធ្វើការពន្យារពេលបាន [70]។

ដើម្បីបំពេញបេសកកម្មរបស់ខ្លួន អ្នកជំនាញអាចស្តាប់ចម្លើយបុគ្គលគ្រប់រូបក្រៅពីជនត្រូវចោទ។ ចម្លើយដែលអ្នកជំនាញត្រូវទទួលនោះ មានតម្លៃត្រឹមតែជាព័ត៌មានធម្មតា។ បុគ្គលដែលអ្នកជំនាញស្តាប់ចម្លើយនោះ មិនចាំបាច់ស្បថទេ។ ប្រសិនបើ ខ្លួនឯងយល់ថា ចាំបាច់ត្រូវស្តាប់ចម្លើយជនត្រូវចោទ អ្នកជំនាញត្រូវសុំការអនុញ្ញាតពីចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ជនត្រូវចោទអាចសុំឱ្យ អ្នកជំនាញស្តាប់ចម្លើយរបស់ខ្លួននៅចំពោះមុខមេធាវី។ ប៉ុន្តែ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរ ចាត់តាំងគ្រូពេទ្យ ឬអ្នកចិត្តសាស្ត្រ ដើម្បីពិនិត្យជនត្រូវចោទនោះ ការពិនិត្យវេជ្ជសាស្ត្រ ត្រូវធ្វើឡើងដោយគ្មានមេធាវី[71]

ខ. ការសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកោសលវិច័យ

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរបដិសេធមិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំធ្វើកោសលវិច័យទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវសម្រេចតាមដីកាដោយមានសំអាងហេតុ។ ដីកាត្រូវសម្រេចក្នុងរយៈពេល ៥ ថ្ងៃ ប្រសិនបើពាក្យសុំនោះចេញមកពីព្រះរាជអាជ្ញា និង១ខែ ប្រសិនបើពាក្យនោះចេញមកពីជនត្រូវចោទ ឬដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ដីកាសម្រេចនេះត្រូវជូនដំណឹងឱ្យដល់អ្នកប្តឹងសុំជាបន្ទាន់ [72]។

[69] មាត្រា ១៦៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។
[70] មាត្រា ១៦៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[71] មាត្រា ១៦៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។
[72] មាត្រា ១៦២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

កថាខណ្ឌ៣៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ និងថតសម្លេងការឆ្លើយឆ្លងតាមទូរគមនាគមន៍

៣.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ និងថតសម្លេងការឆ្លើយឆ្លងតាមទូរគមនាគមន៍

តាមតម្រូវការចាំបាច់ដើម្បីសំដែងឲ្យឃើញនូវការពិត ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចបង្គាប់ឱ្យស្តាប់ និងថតការសន្ទនាតាមទូរស័ព្ទ។ ការស្តាប់ទូរសព្ទ័ គឺជាវិធានការមួយដែលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់សិទ្ធិបុគ្គលឯកជនដែលធានាដោយ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ទាក់ទិននឹងការសម្ងាត់នៃការឆ្លើយឆ្លងគ្នា។ហេតុនេះហើយ ទើបក្រមនីតិវិធី ព្រហ្មទណ្ឌ អនុញ្ញាតឱ្យតែចៅក្រមស៊ើបសួរប៉ុណ្ណោះ ចៅក្រមស៊ើដែលមានសិទ្ធិអំណាច បង្គាប់ឱ្យស្តាប់ទូរសព្ទ័។ ចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចបង្គាប់ឱ្យចាប់ និងថតគ្រប់ការឆ្លើយឆ្លងគ្នា តាមមធ្យាបាយ ទូរគមនាគមន៍ផងដែរ ដូចជាសារតាមទូរសារ ឬសារតាមអិនធើណេត[73]។

៣.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាត់ និងថតសម្លេងការឆ្លើយឆ្លងតាមទូរគមនាគមន៍

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចសុំឱ្យអង្គភាពសាធារណៈ ឬគ្រប់មន្ត្រីរាជការជំនាញតាំងឧបករណ៍ បច្ចេកទេស និងធ្វើការថត។ ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជាក់នៅក្នុងដីកាសម្រេចរបស់ខ្លួនអំពីប្រភេទនៃទំនាក់ទំនដែលត្រូវចាប់ព្រមទាំងអំពីរយៈពេលនៃបេសកកម្ម។ ក្រោយពេលបំពេញបេសកកម្មនេះរួចហើយ អង្គភាពសាធារណ ឬ មន្ត្រីរាជការ ត្រូវចម្លងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនូវសម្លងដែលថតបាន ហើយប្រគល់ឯកសារនេះ និងសម្លេងថតបានឱ្យទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៣.៣. នីតិវិធីនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ និងថតសម្លេងការឆ្លើយឆ្លងតាមទូរគមនាគមន៍

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសុំអាចសុំឱ្យ គ្រប់អង្គភាពសាធាណៈទាំងអស់ ឬគ្រប់មន្ត្រីរាជការជំនាញតាំងឧបករណ៍បច្ចេកទេសនិងធ្វើការថត ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាង បន្ថែមដើម្បីជាចំណែកមួយនៃការសម្រេចចិត្តរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ បញ្ជាក់ពីប្រភេទនៃទំនាក់ទំនងដែលចាប់ថត និងរយៈពេលនៃបេសកម្មនេះផង។ ក្រោយពេលបំពេញបេសកម្មនេះរួចហើយ អង្គភាពសាធារណៈ ឬមន្ត្រីរាជការ ត្រូវចម្លងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនូវសម្លងដែលថតបាន ហើយប្រគល់ឯកសារនេះ និងសម្លេងថតបានឱ្យទៅក្រមស៊ើបសួរ។

[73] មាត្រា ១៧២ កថាខណ្ឌ១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

៣.៤. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ និងថតសម្លេងការឆ្លើយឆ្លងតាមទូរគមនាគមន៍

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចប្រគល់សិទ្ធិឱ្យចៅក្រមនៃតុលាការរបស់ខ្លួន ឬ តុលាការផ្សេងទៀត មន្ត្រីនគរបាល យុត្តិធម៌ ឬដល់អង្គភាពនគរបាលយុត្តិធម៌ ដើម្បីបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ។

កថាខណ្ឌ៤៖ ដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ

៤.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ

ការស៊ើបសួរ គឺដើម្បីស្រាវជ្រាវរកភស្តុតាងឱ្យ បានគ្រប់គ្រាន់តាមរយៈការស៊ើបសួរ។ ជាធម្មតានៅក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ការស៊ើបអង្កេតរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌និងការសាកសួរនៅក្នុងដំណាក់កាលអយ្យការពុំទាន់អាចប្រមូលបានអង្គហេតុ និងភស្តុតាងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយដែលអាច បញ្ជូនជនសង្ស័យនោះទៅជំនុំជម្រះបានឡើយ ពីព្រោះគេចាត់ទុកថាដំណាក់កាលចោទនេះជាដំណាក់កាលបឋម។ ហេតុនេះ ទើបនីតិវិធីច្បាប់តម្រូវឱ្យមានការបើកការស៊ើបសួរនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាស្វែងរកការពិតចាំបាច់សម្រាប់ធានាដល់ការចោទប្រកាន់ និងធានានូវនិរន្តភាព សម្រាប់ដំណើរការកាត់សេចក្តី។

ជាទូទៅសំនួរជាច្រើនបានលេចឡើងក្នុងដំណាក់កាលមួយនេះ ហើយក៏ត្រូវបានយកមកស៊ើបសួរជនត្រូវចោទ និងជនដែលមានការជាប់ពាក់ពន្ធ័ដោយការចោទសួរនោះគឺដើម្បីចង់ដឹងថា តើជនសង្ស័យពិតជាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសមែន ឬមិនមែន។

៤.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ

ក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ការស៊ើបអង្កេតរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ និងការសាកសួរនៅក្នុងដំណាក់កាលអយ្យការពុំទាន់អាចប្រមូលបានអង្គហេតុ និងភស្តុតាងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយដែលអាចបញ្ជូនជនសង្ស័យ នោះទៅជំនុំជម្រះបានឡើយ ពីព្រោះគេចាត់ទុកថាដំណាក់កាលចោទនេះជាដំណាក់កាលបឋម។ ហេតុដូចនេះ ទើបនីតិវិធីច្បាប់តម្រូវមានការបើកការស៊ើបសួរនៅចំពោះមុខចៅក្រមស៊ើបសួរ ដើម្បីធ្វើយ៉ាងណា ស្វែងរកការពិតចាំបាច់សម្រាប់ធានាដល់ការចោទប្រកាន់ និងធានានូវនិរន្តភាពសម្រាប់ដំណើរការកាត់សេចក្តី។ ជាទូទៅសំណួរជាច្រើន បានលេចឡើងនៅក្នុងដំណាក់កាលមួយនេះ ហើយក៏ត្រូវបានយកមកស៊ើបសួរជនត្រូវចោទ និងជនដែលមានការ ជាប់ពាក់ព័ន្ធដោយការចោទសួរនោះគឺដើម្បីចង់ដឹងថា តើជនសង្ស័យពិតជាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសមែន ឬមិនមែន។

ក. ការស្រាវជ្រាវចំពោះបុគ្គលិក លក្ខណៈរបស់ជនត្រូវចោទ

ក្នុងកិច្ចស្រាវជ្រាវរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ គឺមិនត្រឹមតែស៊ើបសួរឱ្យដាក់ច្បាស់នូវអង្គហេតុ ក៏ដូចជាការប្រមូល ភស្តុតាងតែប៉ុណ្ណោះទេ គឺចៅក្រមស៊ើបសួរ ក៏អាចស្រាវជ្រាវអំពីបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ជនត្រូវចោទ។ ការស្រាវជ្រាវ នេះ គឺមានសារៈប្រយោជន៍ដើម្បីបង្ហាញឲ្យឃើញការពិតនៃសកម្មភាពប្រព្រឹត្ត និងចារិតរបស់ជន

ត្រូវចោទ សមត្ថភាពទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ក៏ដូចជាសតិអារម្មណ៍របស់ជនត្រូវចោទពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ **ឧទាហរណ៍៖** ជនត្រូវចោទប្រព្រឹត្តបទល្មើសក្នុងពេលប្រើប្រាស់ជាតស្រវឹង បានប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ពេលមានសតិវិប្លាសស្មារតី ឬស្ថានភាពផ្សេងៗ ។ ការស្រាវជ្រាវនេះ គឺបង្ហាញពីភាពចេតនា ឬអចេតនានៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើសដោយជនត្រូវចោទ។

លើសពីនេះទៅទៀតការស្រាវជ្រាវ អំពីបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ជនត្រូវចោទ គឺដើម្បីទទួលបាននូវព័ត៌មាន ផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងទៅនឹងអត្តចារិករបស់ជនត្រូវចោទ ក៏ដូចជាឲ្យបានដឹងនូវរាល់សកម្មភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ ជនត្រូវចោទដើម្បីរកមូលហេតុផ្សេងៗ ដែលបណ្តាលឲ្យមានការប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការស្រាវជ្រាវនេះក៏អាចបញ្ជាក់បានផងដែរអំពីភាពសុចរិតរបស់ជនត្រូវចោទពីព្រោះថាការចោទប្រកាន់មួយចំនួនអាច មានការភណ្ឌច្រឡំទៅលើបុគ្គលណាមួយ ឬដោយមានការទម្លាក់កំហុស។

ខ. សមត្ថកិច្ចដែនដី របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ក្នុងនីតិវិធីនៃការស៊ើបសួរ ចៅក្រមស៊ើបសួរដែលមានសមត្ថកិច្ចដែនដីដើម្បីបំពេញតួនាទីរបស់ ខ្លួនជាទូទៅ គេកំណត់តាមវិធីដូចខាងក្រោម៖

- សមត្ថកិច្ចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរនាទីកន្លែងប្រព្រឹត្តបទល្មើស
- សមត្ថកិច្ចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរនា ទីលំនៅឋាន ឬទីសំណាក់របស់បុគ្គលដែលសង្ស័យ ថាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស
- ចៅក្រមស៊ើបសួរនា ទីកន្លែងចាប់ខ្លួនបុគ្គលដែលសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ ក្នុងករណីដែលមានទំនាស់រវាងចៅក្រមស៊ើបសួរច្រើនរូប នៅសាលាដំបូងខុសៗគ្នា ហើយប្រធានសភាស៊ើបសួរដើម្បីសម្រេច។

វិវាទសមត្ថកិច្ចដែនដី រវាងសភាស៊ើបសួរច្រើន ត្រូវសម្រេចដោយប្រធានតុលាការកំពូលដោយការសម្រេចនេះបិទផ្លូវតវ៉ា។

៤.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ

ដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរមាននិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅ ៖

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញានៃបុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័

-បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់និង អត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់និង បង្ក្រាបបទល្មើសនេះ

-ឈ្មោះនិងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា សម្រេចបើកការស៊ើបសួរ

-ដីកាត្រូវចុះលេខរៀងនៃការចេញ ដីកាស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅចុះលេខ ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ

៤.៤. នីតិវិធីនៃដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ

ក. សមត្ថកិច្ចដែនដី

ចៅក្រមស៊ើបសួរស្ថិតនៅជាមួយសាលាដំបូង ដូច្នេះគាត់មានសមត្ថកិច្ចក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការនេះ នូវចំពោះគ្រប់បទល្មើសដែលបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចនោះ និងចំពោះបទល្មើសដែលកើតឡើងនៅក្រៅដែនសមត្ថកិច្ច ប្រសិនបើជនសង្ស័យម្នាក់ថាបានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើសទាំងអស់ រស់នៅ ឬត្រូវបានចាប់ក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់គាត់ទោះជាត្រូវចាប់មូលហេតុផ្សេងក៏ដោយ។

សមត្ថភាពរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរមាន ៖

- ចៅក្រមស៊ើបសួរនាទីកន្លែងបទល្មើស
- ចៅក្រមស៊ើបសួរនៅទីលំនៅឋាន ឬទីសំណាក់របស់បុគ្គលដែលសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្ត បទល្មើស ។
- ចៅក្រមស៊ើបសួរនៅទីកន្លែងចាប់ខ្លួន បុគ្គលដែលសង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស។

ប្រសិនមានទំនាស់សមត្ថកិច្ចរវាងកិច្ចរវាងចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខុសគ្នា ដែលទទួលបណ្តឹងទាំងអស់ គ្មាអំពើរឿងព្រហ្មទណ្ឌតែមួយដូចគ្នា។ ដូចនេះប្រធានសភាស៊ើបសួរ ជាអ្នកធ្វើការសម្រេចបិទផ្លូវតវ៉ា។

ខ.សមត្ថកិច្ចសាច់រឿង

ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចធ្វើការស៊ើបសួរទៅបានក៏ត្រូវតែមានដែនកំណត់ក៏ដូចជាទៅ តាមប្រភេទនៃរឿងផងដែរ។ ករណីមានបណ្តឹងពីព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោយជនរងគ្រោះតាមរយៈបណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណី ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែធ្វើការស៊ើបសួរ ជាដាច់ខាតទៅតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងចំពោះការស៊ើបសួរក្នុងបទមជ្ឈិមវិញអាចត្រូវធ្វើ ឬមិនត្រូវធ្វើក៏បាន [74]។ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនអាចបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរណា មួយបាន ដោយគ្មានដីកាបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញាបានទេ។ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរ ទទួលពាក្យប្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើតាមនីតិវីធីដូចដែលមានចែងនៅមាត្រា ១៣៩ (ការបញ្ជូនបណ្តឹងទៅព្រះរាជអាជ្ញា) និងមាត្រា ១៤០ (ការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។ កាលណាទទួលពាក្យបណ្តឹងសាមញ្ញចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែបញ្ជូនបណ្តឹងនោះទៅព្រះរាជអាជ្ញា។

៤.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចបើកការស៊ើបសួរ

[74] មាត្រា ១២២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវធ្វើការបើកការស៊ើបសួរតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា និងការទទួលពាក្យបណ្តឹង ដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែធ្វើការកត់សំគាល់នូវដាក់ពាក្យប្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែធ្វើការកត់សំគាល់នូវការដាក់ពាក្យប្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើម្បីបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាមដីកា។

ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ គឺជាបើកការស៊ើបសួរដោយព្រះរាជអាជ្ញា ការស៊ើបសួរនេះផងដែរអាចបើកប្រឆាំងទៅនឹងបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ដោយចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះ នៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ឬប្រឆាំងនិង អញ្ញាតជន (ជនដែលមិនមានឈ្មោះ ឬភិនភាគ)។ ក្រោយពេលដែលចៅក្រមស៊ើបសួរទទួល បានបណ្តឹងរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា តាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរមក ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវធ្វើការស៊ើបសួរ ទៅតាមការចង្អុលបង្ហាញរបស់ព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដីកា។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនអាចបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយ ដោយគ្មានដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរពីព្រះរាជអាជ្ញាបានឡើយ [75]។

ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ៖ បណ្តឹងរបស់ជនរងគ្រោះ គឺជាបណ្តឹងដែលជនរងគ្រោះធ្វើឡើង

ដើម្បីទទួលបានការជួសជុលព្យសនកម្មផ្ទាល់ខ្លួននៅនាពេលបច្ចុប្បន្ន។ ព្យសនកម្ម អាចជាព្យសនកម្មខាងសំភារៈរូបរាងកាយ និងផ្លូវចិត្ត។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ តាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលធ្វើឡើងដោយខ្លួនឯង ផ្ទាល់ ឬក៏មានអ្នកតំណាង។ ទោះបីជាចៅក្រមស៊ើបសួរទទួលពាក្យប្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក៏ ដោយ ក៏ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែទទួលបាននូវដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរពី អយ្យការជាមុខសិន ទើបអាចធ្វើការស៊ើបសួរបាន។ ក្នុងន័យនេះដែរក្រោយពីបានទទួលពាក្យប្តឹង ដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការកត់សម្គាល់ការដាក់ពាក្យបណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតាម ដីកាហើយបញ្ជូនបណ្តឹងនេះទៅព្រះរាជអាជ្ញា។ មាត្រា១៣៩ ពេលដែលទទួលបានការបញ្ជូននេះ ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវប្តឹងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរតាមដីកាសន្និដ្ឋានរឿងក្តីឱ្យស៊ើបសួរ ប៉ុន្តែព្រះរាជអាជ្ញា ក៏សុំដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរកុំឱ្យ ស៊ើបសួរ ប្រសិនបើបណ្តឹងអាជ្ញា ត្រូវផុតរលត់ ឬប្រសិនបើអំពើនោះមិនមែនជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទេ។ គួរកត់សម្គាល់ដែរថា បណ្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលជាដើមបណ្តឹងមួយថ្មី ដែលទើបតែ បញ្ចូលក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌថ្មីនេះឯង ហើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបង់នូវប្រាក់តម្កល់ទុក តាមការកំណត់ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរតាម ដីកាសម្រេចដោយផ្អែកលើធនធាននៃដើម

[75] មាត្រា ១២៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

បណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី និងទៅលើការលំបាក នៃរឿងក្តីដែលអាចមើលឃើញជាមុន តែចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចលើកលែងមិនឱ្យបង់។

ផ្នែកទី២៖ ការចេញដីកាក្នុងការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ

កថាខណ្ឌ១៖ ដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ

១.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ

ការប្រគល់វត្ថុចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ គឺជាការប្រគល់វត្ថុដែលចៅក្រមស៊ើបសួរបានចាប់យក និងដកហូតវត្ថុដែលពាក់ពន្ធ័នឹង បទល្មើសហើយយកមកដើម្បីទុកជាភស្តុតាងក្នុង ការស្វែងរកតម្រុយបន្ថែមពីមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌។ ចំពោះវត្ថុដែលចាប់យកនេះចៅក្រមស៊ើបសួរមានសិទ្ធិក្នុងការប្រគល់ឱ្យ ឬបដិសេធមិនប្រគល់ទៅម្ចាស់វិញ ។

១.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ

នៅពេលដែលមិនទាន់ចេញដីការដំណោះស្រាយនៅឡើយទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរមានសមត្ថកិច្ចប្រគល់សងទៅឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ នូវវត្ថុដែលចាប់បាន កាលណាកម្មសិទ្ធិនេះគ្មានការជំទាស់អ្វីប្រាកដប្រជាទេ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចតាមដីកាដែលមានសំអាងហេតុ ក្រោយពីបានទទួលមតិពីព្រះរាជអាជ្ញា។ ដីកាសម្រេច ត្រូវឱ្យដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់អ្នកប្តឹង និងមេធាវីនៃអ្នកប្តឹងប្រសិនជាមាន។ ប៉ុន្តែ ចៅក្រមស៊ើបសួរ នឹងមិនប្រគល់សងទៅឱ្យអ្នកប្តឹងសុំទេ កាលណាវិធានការនេះ អាចបង្កជាឧបសគ្គដល់ការសំដែងឲ្យឃើញការពិត។ ចំពោះវត្ថុដែលមានគ្រោះថ្នាក់ដល់បុគ្គល ឬទ្រព្យសម្បត្តិដូចជាអាវុធ ឬ ជាតិផ្ទុះ ព្រមទាំងវត្ថុដែលការកាន់កាប់មិនស្របច្បាប់មិនអាចត្រូវប្រគល់សងទៅឲ្យសាមីខ្លួនបានទេ។ វត្ថុទាំងអស់នេះត្រូវធ្វើការរឹបអូសដើម្បីជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ [76]។

១.៣. និទ្ទេសដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ

ដីកានេះមាននិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅ ៖

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញានៃបុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័ (កម្មសិទ្ធិករ)

-ប្រភេទនៃវត្ថុ ដែលយក

-ឈ្មោះនិងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា

-ដីកាត្រូវចុះលេខរៀងនៃការចេញដីកាស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅចុះលេខដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ ។

[76]មាត្រា ១៦១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

១.៤. នីតិវិធីការសម្រេចប្រគល់វត្ថុចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ

ចំពោះនីតិវិធីនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរ មានអំណាចក្នុងការប្រគល់វត្ថុចាប់យកឱ្យម្ចាស់វិញតាម ឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់គាត់ដោយចេញដីកាសម្រេចដែលមានសំអាងហេតុ បន្ទាប់ពីមានយោបល់ពីព្រះរាជអាជ្ញា ឬតាមរយៈដីកាសន្និដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោយមានការស្នើសុំពីគូភាគី ឬពីគ្រប់បុគ្គលទាំងអស់ដែលមានប្រយោជន៍លើវត្ថុដែលចាប់យក។

១.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ បន្ទាប់ពីការប្រគល់វត្ថុចាប់យកឱ្យម្ចាស់ដើមវិញ ទោះប្រគល់ រឺ មិនប្រគល់ក៏ដោយ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវចេញដីកាសម្រេច និងជូនដំណឹង អំពីការសម្រេចនេះ តាមពាក្យសុំរបស់អ្នកប្តឹងសុំ។ ក្នុងករណីអ្នកប្តឹងសុំមិនសុខចិត្តនឹងដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរគឺអាចប្តឹងទៅសភាស៊ើបសួរដើម្បីឱ្យសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។

១.៦. សិទ្ធិធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

កាលណាបើចៅក្រមស៊ើបសួរ និងព្រះរាជអាជ្ញាសម្រេចបដិសេធមិនប្រគល់វត្ថុចាប់យកឱ្យម្ចាស់វិញនោះ ក្នុងករណីនេះតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបានបើកសិទ្ធិឱ្យម្ចាស់ និងគ្រប់បុគ្គលដែលមានប្រយោជន៍ អាចមានសិទ្ធិប្តឹងទៅឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ដូច្នេះម្ចាស់វត្ថុ ឬគ្រប់បុគ្គលដែលមានប្រយោជន៍លើវត្ថុចាប់យក អាចប្តឹងទៅឧទ្ធរណ៍បានចំពោះដីកាសម្រេចបដិសេធមិនប្រគល់វត្ថុចាប់យករបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ចំពោះរយៈពេលនៃការប្តឹងទៅឧទ្ធរណ៍មានរយៈពេល៥(ប្រាំ)ថ្ងៃ គិតចាប់ពីការជូនដំណឹងពីដីកា [77]។

កថាខណ្ឌ២៖ ដីកាដំណោះស្រាយ

២.១. និយមន័យដីកាដំណោះស្រាយ

ដីកាដំណោះស្រាយ គឺជាដីកាដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវធ្វើតែក្រោយពីទទួលបានដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ហើយដីកានេះអាចជាដីកាបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ឬដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់។ ដីកាដំណោះស្រាយជាមូលដ្ឋានក្នុងការពិចារណាសេចក្តីសម្រេចជាចុងក្រោយនៃការ បញ្ចប់កិច្ចស្រាវជ្រាវបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ។

២.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាដំណោះស្រាយ

ជាគោលការណ៍ដីកាដំណោះស្រាយត្រូវតែមានសំអាងហេតុ (ការយល់ឃើញ) ដោយចៅក្រមស៊ើបសួរមុននឹងឈានទៅដល់ការវិនិច្ឆ័យក្នុងសេចក្តីសម្រេចក្នុងដីការបស់ខ្លួនដោយទៅលើកំណត់ ហេតុផ្សេង តាំងពី

[77] មាត្រា ២៦៩ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ដំណាក់កាលនគរបាល និងដំណាក់កាលរបស់អយ្យការរួមទាំងយោងតាមកំណត់ហេតុធ្វើតេស្ដ៏កោសលវិច័យ ក្នុងសេចក្ដីសម្រេចក្នុងដីការបស់ខ្លួនដោយទៅលើពិនិត្យទៅលើកំណត់ហេតុផ្សេងតាំងពីដំណាក់កាលនគរបាល និងដំណាក់កាលរបស់អយ្យការរួមទាំងយោងតាមកំណត់ហេតុធ្វើតេស្ដ៏កោសលវិច័យនិង ភស្តុតាងផ្សេងៗដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងដែលខ្លួនបានធ្វើ ការស្រាវជ្រាវកន្លងមក រួមទាំងពិចារណាទៅលើអំពើដែលជនត្រូវចោទបានប្រព្រឹត្តឬមិនបានប្រព្រឹត្ត ដោយផ្អែកទៅភស្តុតាងចៅក្រមស៊ើបសួរអាចវិនិច្ឆ័យសម្រេច ។

២.៣. និទ្ទេសនៃដីកាដំណោះស្រាយ

ដីកាដំណោះស្រាយ មានចុះនិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅះ

-ឈ្មោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរ

-ឈ្មោះក្រឡាបញ្ជី

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញាណរបស់ជនត្រូវចោទ

- សំអាងហេតុ

-ប្រភេទនៃបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ និងអត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើស

-ដីកា នេះត្រូវមានចុះលេខរៀងនៃការចេញដីកា ស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃ សៀវភៅនៃដីកាដំណោះស្រាយ។ ដីកាដំណោះស្រាយ ត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ ចុះហត្ថលេខាដោយចៅក្រមស៊ើបសួររួមទាំងក្រឡាបញ្ជីនិងមានបោះត្រាផង។

២.៤. អានុភាពនៃដីកាដំណោះស្រាយ

ចៅក្រមស៊ើបសួរក្រោយពីទទួលបាននូវ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាដំណោះស្រាយ ហើយដីកានោះវាមានអានុភាពបញ្ចប់នូវះ

បិទបញ្ចប់ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន និងការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

ការបញ្ចប់ការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ៖ គឺមានន័យថាជនត្រូវចោទ ត្រូវបានដោះលែងអោយ មានសេរីភាពវិញក៏ប៉ុន្តែចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចរក្សាជនត្រូវចោទឱ្យនៅជាប់ឃុំបណ្ដោះអាសន្នរហូតដល់ពេលចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការបាន តាមសេចក្ដីសម្រេចដោយឡែកនៃដីកាដំណោះស្រាយ ដីកានេះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវយោងតាមលក្ខខណ្ឌ នៃមាត្រា ២០៥ (មូលហេតុនៃការឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ ២០០៧។ សេចក្ដីសម្រេចរក្សាទុកជនត្រូវក្នុងការឃុំជា បណ្ដោះអាសន្ន នឹងលែងមានអានុភាពក្នុងរយៈពេល ៤ (បួន)ខែ ប្រសិនបើជនត្រូវចោទ មិនបានចូលទៅបង្ហាញ ខ្លួននៅមុខតុលាការ នោះមានន័យថាជនត្រូវចោទត្រូវបានដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន ដោយឯកឯង។

ក. ដីកាសម្រេចបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ

ការអនុវត្តជាក់ស្តែង ក្រោយពីទទួលសំណុំរឿងដោយភ្ជាប់ជាមួយដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរពីព្រះរាជអាជ្ញាវិញ ចៅក្រមស៊ើបសួរពិនិត្យលើយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ថាតើព្រះរាជអាជ្ញាប្តឹងសុំអ្វីខ្លះ រួចធ្វើការសម្រេចដោយឆន្ទានុសិទ្ធថាតើ ឯកភាពតាមយោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬសម្រេចផ្សេងពីនេះ ក្រឡាបញ្ជី និងជំនួយការត្រូវព្រាងដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះទៅ ព្រះរាជអាជ្ញា ជនរងគ្រោះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជនត្រូវចោទ មេធាវី ដើម្បីដាក់ជូនចៅក្រមពិនិត្យ និងហត្ថលេខា។ បន្ទាប់ពីចៅក្រមស៊ើបសួរចុះហត្ថលេខារួច ក្រឡាបញ្ជី ឬជំនួយការ យកលិខិតនោះទៅបោះត្រា និងយកលេខរដ្ឋបាល ដើម្បីបញ្ជូនចេញ។ ការអនុវត្តជាក់ស្តែងការជូនដំណឹងអំពីដីកាដំណោះស្រាយ ពេលខ្លះក្រឡាបញ្ជីធ្វើការបញ្ជូនតាមនីតិវិធី បើជននោះត្រូវចោទនៅក្នុងឃុំ។ ចំពោះសំណុំរឿងដែលមានជនត្រូវចោទនៅក្នុងឃុំបណ្តោះអាសន្ន ក្រឡាបញ្ជីត្រូវព្រាងដីកាបន្ថែមលើដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះ គឺជាដីកាសម្រេចរក្សាទុកត្រូវចោទនៅក្នុងឃុំបណ្តោះអាសន្ន។ ដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះត្រូវធ្វើជា ៤ច្បាប់ ហើយ១ច្បាប់រក្សាទុកក្នុងលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបាល និង១ច្បាប់រក្សាទុកក្នុងក្រូណូក្រឡាបញ្ជីអយ្យការ និង១ច្បាប់រក្សាទុកក្នុងក្រូណូក្រឡាបញ្ជីចៅក្រម១ ច្បាប់រក្សាទុកក្នុងសំណុំរឿង។

ខ. ដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទ ដែលជាប់ឃុំបណ្តោះអាសន្ន ជនត្រូវចោទនោះ ត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងពន្ធនាគារ រហូតដល់ផុតរយៈពេលសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា លើកលែងតែព្រះរាជអាជ្ញាយល់ព្រមឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទនោះភ្លាម។ សេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿងនៃនីតិវិធី។ ក្នុងករណីមានបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញាអំពីការដោះលែងឲ្យនៅក្រៅឃុំ ឬលើកលែងការចោទប្រកាន់នោះ ជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំ ត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងពន្ធនាគារ រហូតដល់ទាល់តែសភាស៊ើបសួរបានសម្រេចអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ [78] ។

គ. ដីកាសម្រេចលើកលែងការចោទប្រកាន់

នៅពេលដែលចៅក្រមស៊ើបសួរចេញសេចក្តីសម្រេច ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវផ្អែកទៅលើមូលហេតុមួយចំនួនដូចជា៖

- អំពើប្រព្រឹត្តមិនមែនជាបទល្មើសឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬបទលហុ
- ជនដែលប្រព្រឹត្តអំពើនោះនៅតែមិនស្គាល់

[78] មាត្រា ២៧៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

- គ្មានភស្តុតាងដាក់បន្ទុកគ្រប់គ្រាន់ទៅលើជនត្រូវចោទ [79]។

ការលើកលែងការចោទប្រកាន់ អាចទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែក គឺទាក់ទងទៅនឹងអំពើទាំងអស់ដែលដាក់ឱ្យពិនិត្យទៅលើបុគ្គល ឬទាក់ទងត្រឹមតែមួយផ្នែកនៃអំពើនេះ។ ដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់ ដកសមត្ថកិច្ចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរខ្លួនឯងពីសំណុំរឿង និងបញ្ចប់ការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ និងការឃុំបណ្តោះអាសន្ន។ កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចដោះលែងជនត្រូវចោទដែលឃុំបណ្តោះអាសន្ន ជនត្រូវចោទនោះត្រូវរក្សាទុកនៅក្នុងពន្ធនាគាររហូតដល់ផុតរយៈពេលសម្រាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ព្រះរាជអាជ្ញា លើកលែងតែព្រះរាជអាជ្ញាយល់ព្រមឲ្យដោះលែងជនត្រូវចោទភ្លាមៗ។

ប្រសិនបើ ព្រះរាជអាជ្ញាប្តឹងឧទ្ធរណ៍ពីដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរនោះ ជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំត្រូវរក្សាទុកនៅពន្ធនាគាររហូតដល់ពេលដែលសភាស៊ើបសួរសម្រេចអំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ។ កាលណា សភាស៊ើបសួរសម្រេចថាបន្តការស៊ើបសួរដោយខ្លួនឯង សភាស៊ើបសួរប្រគល់គ្រប់ភារកិច្ចទៅសមាជិករបស់ខ្លួនម្នាក់ដែលប្រើប្រាស់អំណាចជាចៅក្រមស៊ើបសួរ។

កាលណា ការស៊ើបសួរហាក់ដូចជាត្រូវបានបញ្ចប់ សំណុំរឿងនៃនីតិវិធីត្រូវតម្កល់ទុកនៅការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីនៃសភាស៊ើបសួរ។ ប្រធាននៃសភាស៊ើបសួរ កំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃសវនាការ។ សភាស៊ើបសួរ បិទការស៊ើបសួរ តាមសាលដីកាដំណោះស្រាយ។ ក្នុងករណីដែលសភាស៊ើបសួរ សម្រេចដោះលែងជនត្រូវចោទដែលជាប់ឃុំ សេចក្តីសម្រេចនេះត្រូវមានអានុភាពអនុវត្តភ្លាមៗ។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ពីដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់ និងដីកានានាមួយចំនួនទៀតរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ចំណែកឯភាគីតំណាងអយ្យការ (ព្រះរាជអាជ្ញា ឬអគ្គព្រះរាជអាជ្ញា) មានអំណាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ពីគ្រប់ដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ក្រោយពេលដែលដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ឬសាលដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់របស់សភាស៊ើបសួរបានចូលជាស្ថាពរ ប្រសិនបើលេចចេញនូវបន្ទុកថ្មីឡើង ការស៊ើបសួរអាចបើកឡើងវិញតាមដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួររបស់តំណាងអយ្យការ។

កថាខណ្ឌ៣៖ ដីកាបញ្ជូនលិខិត

៣.១. អត្ថន័យនៃដីកាបញ្ជូនលិខិត

ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអោយព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាបញ្ជូនលិខិតនោះ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវ

[79] មាត្រា ២៤៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ចេញដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងនោះ។ ចំពោះដីកាបញ្ជូនលិខិតនេះ ត្រូវមាននិទ្ទេសដែលត្រូវចុះជាកាតព្វកិច្ចលើដីកាបញ្ជូន [80]។

៣.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាបញ្ជូនលិខិត

ក. ដីកាបញ្ជូនព័ត៌មានទៅអយ្យការ

កាលណាដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចចិត្តក្នុងបញ្ចប់កិច្ចស្រាវជ្រាវបទល្មើស ដែលបើក ការស្រាវជ្រាវដោយព្រះរាជអាជ្ញាដែលជាម្ចាស់បណ្ដឹងអាជ្ញា មកខ្លួនជាចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែជូនដំណឹងអំពីកិច្ចដែលខ្លួនបម្រុង នឹងបញ្ចប់តាមរយៈដីកាបញ្ជូនពត៌មានទៅព្រះរាជអាជ្ញា។ ដើម្បីទទួលយោបល់ពីគេវិញថាតើការសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួននោះមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ហើយ ឬនៅសំរាប់បញ្ចប់កិច្ចស្រាវជ្រាវនោះ ឬព្រះរាជអាជ្ញាដែលធ្វើការចោទប្រកាន់នោះអាចយល់ឃើញថាសំណុំរឿងមិនទាន់ ពេញលេញហើយមាន ការបញ្ចេញយោបល់មិនឯកភាពនិងអាចស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរបំពេញកិច្ច ស្រាវជ្រាវ បន្ថែម។ ក្នុងករណីព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានចោទប្រកាន់ បានឯកភាពនឹងការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរនោះមានន័យថាចៅក្រមស៊ើបសួរនិងបន្តនីតិវិធិដើម្បីបញ្ចប់កិច្ចស្រាវជ្រាវបទល្មើស ព្រហ្មទណ្ឌរបស់ខ្លួនបានហើយ។

ខ. លិខិតជូនដំណឹងទៅភាគី

ភាគីក្នុងរឿងក្ដីព្រហ្មទណ្ឌ អាចជាដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬជាជនរងគ្រោះអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីនិងជនត្រូវចោទជាដើម [81]។ កាលណានីតិវិធីនៃការស្រាវជ្រាវបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌបានដល់ទីបញ្ចប់ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវតែជូនដំណឹងទៅភាគីពាក់ពន្ធ័ ដើម្បីទទួលដំណឹងអំពីការបញ្ចប់ការស៊ើបសួររបស់ខ្លួនក្នុងគោលបំណងឱ្យភាគីអាចស្នើសុំ ឬធ្វើកិច្ចអ្វីមួយដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍មុនពេល ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីពិនិត្យនិងធ្វើដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរមកចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ រួចបញ្ចប់កិច្ចស្រាវជ្រាវបទល្មើសត្រឹមដីកាដំណោះស្រាយរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរដែលអាចជាដីកាលើកលែងការចោទប្រកាន់ ឬបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ។

គ. គ្រប់ព័ត៌មានបញ្ជូនត្រលប់មកវិញ

គ្រប់ពត៌មានដែលបានទទួល ត្រលប់មកវិញមានសារសំខាន់សំរាប់ជាភស្តុតាងមួយដែលបញ្ជាក់អំពីភាពត្រឹមត្រូវក្នុងការអនុវត្តមុខងារ របស់ខ្លួនក្នុងឋានៈជាចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ធ្វើឲ្យកិច្ចស្រាវជ្រាវខ្លួនបានទទួលនូវជោគជ័យតាមរយៈភាពគ្មានជំទាស់ ឬអាចឱ្យដឹងអំពីការស្នើសុំផ្សេងៗក្រោយពីបញ្ជូនពត៌មាន

[80] មាត្រា ២៤៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[81] មាត្រា ២៤៦ កថាខណ្ឌទី ១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

ឡើងវិញតែបើគ្មានទេចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវរងចាំរយៈពេលពីរថ្ងៃក្រោយ ពីការជូនដំណឹងអំពីការបញ្ចប់កិច្ចស្រាវជ្រាវ និងបញ្ជូនសំណុំរឿងឲ្យព្រះរាជអាជ្ញា។

៣.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបញ្ជូនលិខិត

ដីកាបញ្ជូនលិខិតមាននិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចខាងក្រោមៈ

-ឈ្មោះចៅក្រមស៊ើបសួរ

-ឈ្មោះក្រឡាបញ្ជី

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-កាលបរិច្ឆេទនៃដីកា សន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ

-អត្តសញ្ញាណនៃជនត្រូវចោទ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ និងទីកន្លែងកំណើត លំនៅឋានរបស់ជនត្រូវចោទ ប្រសិនបើមានពិរុទ្ធកម្មប្រកាស (ធ្លាប់មានទោស ឬអត់) ។

-លេខ និង កាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើដីកា។

ទំព័រនីមួយៗនៃដីកាត្រូវតែចុះហត្ថលេខាដោយ ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជី។ដីកាមិនត្រូវតម្រូវឲ្យមានការចន្លោះបន្ទាត់ឡើយ។ ការឆូត ឬការយោងត្រូវតែមានបញ្ជាក់ដោយហត្ថលេខារបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្រឡាបញ្ជី នៅលើរឹមទំព័រ។

៣.៤. អានុភាពនៃដីកាបញ្ជូនលិខិត

ចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងនោះ។ ចំពោះដីកាបញ្ជូនលិខិតនេះ ត្រូវមាននិទ្ទេសដែលត្រូវចុះជាកាតព្វកិច្ចលើដីកាបញ្ជូន។

កថាខណ្ឌ៤៖ ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង

៤.១. អត្ថន័យនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង

សាលាដំបូង មានសមត្ថកិច្ចជំនុំជម្រះរឿងក្តី ដែលស្ថិតនៅក្នុងសមត្ថកិច្ចដែនដីរបស់ខ្លួន តែប៉ុននោះលើកលែងរឿងក្តីទាំងឡាយដែលច្បាប់ប្រគល់សមត្ថកិច្ចទៅឱ្យសាលាជម្រះក្តីផ្សេងទៀត។ក្នុងចាំបាច់ដើម្បីធានាប្រយោជន៍សាធារណៈ សុវត្ថិភាព សន្តិសុខសង្គមនិងដំណើរការល្អនៃយុត្តិធម៌មន្ត្រីក្រសួង យុត្តិធម៌អាចសម្រេចផ្ទេរសមត្ថកិច្ចក្នុងការចាត់ការរឿងក្តីពីសាលាដំបូងមួយទៅសាលាដំបូងមួយទៀតបាន [82]។

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង គឺជាសេចក្តីសម្រេចចេញដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬចៅក្រមស៊ើបសួរបញ្ជាឲ្យ ប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួនត្រូវធ្វើការកោះហៅជនត្រូវមកសាលាដំបូង។

៤.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង

[82] មាត្រា១៩ នៃស្តីពីរៀបចំអង្គតុលាការលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញាការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ធ្វើការកោះហៅជនត្រូវចោទ មកសួរចម្លើយបានគ្រប់ពេលវេលានៅក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌតាមរយៈប្រធានពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួន ។ ក្នុងករណីជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំ ត្រូវបានកោះហៅតាមផ្លូវប្រៃសណីយ តាមផ្លូវរដ្ឋបាល ឬតាមរយៈអង្គភាពនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ [83]។ ក្នុងករណីចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការកោះហៅ**ជនត្រូវចោទដែលជាអនីតិជន**គឺត្រូវមានមេធាវី អមជាមួយជាដាច់ខាតក្នុងការសួរចម្លើយ។ អនីតិជន មានសិទ្ធិមិនឆ្លើយនិងសំនួរ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរនិងមន្ត្រីនគរបាល ក្នុងករណីមេធាវីអវត្តមាន។ ប្រសិនចៅក្រមស៊ើបសួរ ធ្វើការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទដែលជានីតិជន គឺមានមេធាវីក៏បាន ឬមិនមានក៏បាន ព្រោះគាត់អាចឆ្លងខ្លួនឯងបានប្រកបដោយសតិគ្រប់គ្រាន់។

៤.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង មាននិទ្ទេសដូចខាងក្រោម៖

-ឈ្មោះចៅក្រមស៊ើបសួរ

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញាណនៃជនត្រូវចោទ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ និងទីកន្លែងកំណើត

-លេខ និង កាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើដីកា។

៤.៤. នីតិវិធីនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង

ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចកោះហៅជនត្រូវចោទត្រូវធ្វើទៅតាមអាសយដ្ឋានចុងបង្អស់ដែលបានប្រកាសដូចដែលចែងក្នុងមាត្រា១៤៣។មួយវិញទៀតចៅក្រមស៊ើបសួរអាចកោះហៅជនត្រូវចោទ តាមរយៈប្រធានពន្ធនាគារ រឺ មណ្ឌល។ ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវបំពេញកិច្ច ឬទម្រង់ការណាមួយនោះ ត្រូវផុតរលត់នៅចុងក្រោយវេលាម៉ោង ២៤ (ម្ភៃបួន) ។ រយៈពេលដែលផុតតាមធម្មតានៅថ្ងៃ សៅរ៍ ថ្ងៃ អាទិត្យ ឬ ថ្ងៃបុណ្យត្រូវអូសបន្លាយរហូតដល់ថ្ងៃទីមួយ ដែលបើកធ្វើការវិញ។

៤.៥. អានុភាពនៃដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនជនត្រូវចោទទៅសាលាដំបូង

កាលណាចៅក្រមស៊ើបសួរ រកស្វែងរក ភស្តុតាង និងចម្លើយការពិតរបស់ជនត្រូវចោទ ឬអ្នកដែលពាក់ពន្ធ័ ទាំងអស់ ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចធ្វើការកោះ អោយជនទាំងនោះមក សាលាជម្រះក្តី ទៅតាមវេលាដែលបានកោះហៅ ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាង និងចម្លើយដែលជាការពិតរបស់ជនទាំងនោះ [84]។

កថាខណ្ឌ៥៖ ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ

[83] មាត្រា ២៣៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហាឆ្នាំ ២០០៧ ។

[84] មាត្រា ២៣២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

៥.១. អត្ថន័យនៃដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ

អ្នកជំនាញត្រូវបានចាត់តាំងតាមដីការបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ដីកាត្រូវបញ្ជាក់អំពីបេសកម្មរបស់អ្នកជំនាញ ព្រមទាំងរយៈពេលដែលត្រូវបំពេញ បេសកម្មនេះផងដែរ។ នៅពេលដែលវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុ នៃការធ្វើកោសលវិច័យដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវតែចេញដីកាសម្រេចចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ដែលមាននៅក្នុងប្រកាសរបស់ក្រសួងយុត្តិធម៌ ឬអ្នកជំនាញក្រៅបញ្ជីថ្នាក់ជាតិចំពោះតែលក្ខខណៈបច្ចេកទេសរបស់អ្នកជំនាញពិសេសក្នុងការធ្វើកោសលវិច័យទៅលើភស្តុតាងត្រូវតែបញ្ជូនវត្ថុតាងនោះ ភ្ជាប់ទៅជាមួយនឹងដីកាសម្រេចចាត់តាំងអ្នកជំនាញ [85]។

៥.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ

ចៅក្រមស៊ើបសួរដែលបានចាត់តាំងអ្នកជំនាញឱ្យ បំពេញនូវកិច្ចបច្ចេកទេសផ្នែកកោសវិច័យទៅលើវត្ថុតាង ឬស្លាកស្នាមអ្វីមួយ ដែលខ្លួនបានសង្ស័យថាមានការពាក់ពន្ធ័ បទល្មើស និងសំណុំរឿងដែលកំពុងមានចំណាត់ការនេះ។ ម្យ៉ាងទៀតដោយខ្លួនមិនអាចវិនិច្ឆ័យបានដោយប្រើភ្នែកទទេថា តើវត្ថុតាងនោះ ឬស្លាកស្នាមនោះមានភាពត្រូវគ្នាជាមួយ នឹងអំពើជនត្រូវចោទបានប្រព្រឹត្ត ឬមិនមែនទេ? ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីពិរុទ្ធរបស់ជនត្រូវចោទ។ ដោយសារតែវត្ថុតាងមួយចំនួនមានតែវិទ្យាសាស្ត្រ និងឯកទេសផ្នែកនោះតែប៉ុណ្ណោះដែលអាចមានចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍អំពីកម្មវត្ថុដែលត្រូវធ្វើកោសលវិច័យ [86]។

អ្នកជំនាញដែលត្រូវបានខ្លួនចាត់តាំងឱ្យ បំពេញកិច្ចផ្នែកបច្ចេកទេស ក្រោយពីការបំពេញភារកិច្ចរួចហើយត្រូវតែបញ្ជូននូវះ របាយការណ៍ស្តីពីការធ្វើកោសលវិច័យ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន វត្ថុតាងដែលនៅសល់នោះ ខ្លួនវិញ តាមការកំណត់ពេលវេលាជាក់លាក់របស់ខ្លួន ក្នុងដីកាសម្រេចចាត់តាំងអ្នកជំនាញ។ នៅពេលដែលដល់កាលកំណត់អ្នកជំនាញត្រូវតែ បញ្ជូលលទ្ធផលនោះមកចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ ។

ករណីមិនឃើញចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចធ្វើការជាស់តឿន និងប្រគល់នូវលទ្ធផលមក ខ្លួនឱ្យបានឆាប់រហ័ស [87] ក្រោយពេលដែលបានទទួលនូវលទ្ធផល និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានពីអ្នកជំនាញនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរ អាចនឹងវាយតម្លៃបានគ្រប់គ្រាន់នូវវត្ថុតាងនោះ និងបង្ហាញភាពស៊ីចង្វាក់នៃអំពីដែលជនត្រូវ ចោទថាបានប្រព្រឹត្ត ឬមិនបានប្រព្រឹត្តបទ ល្មើសដូចដែលតំណាងអយ្យការបានធ្វើការចោទប្រកាន់និងការវិនិច័យផ្ទាល់ខ្លួនឈានរហូតដល់ការសម្រេចសេចក្តី មួយត្រឹមត្រូវចំពោះ ជនត្រូវចោទ។ ដូចជាករណី **ក** ជាជនត្រូវចោទពីបទ **ជួញដូរដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន** ក្រោយពីសមត្ថកិច្ចធ្វើការកសាងសំណុំរឿង និងព្រះរាជអាជ្ញាបានបើកការស៊ើបសួរ

[85] មាត្រា ១៦៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[86] មាត្រា ១៦៥ កថាខណ្ឌទី២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧។

[87] មាត្រា ១៦៩ របាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧។

មក ចៅក្រមស៊ើបសួរមក ចៅក្រមស៊ើបសួរដោយមានការសង្ស័យថាជា សារធាតុញៀនដែលមានចំនួន ០៣ កញ្ចប់មធ្យមជារបស់ **ក** ចៅក្រម ស៊ើបសួរត្រូវតែធ្វើកោសលវិច័យដោយចាត់តាំង អ្នកជំនាញផ្នែកគ្រឿងញៀន និងបញ្ជូននូវវត្ថុតាងទៅអ្នកជំនាញ ក្រោយពីអ្នកជំនាញបំពេញភារកិច្ចរួច ត្រូវតែបញ្ជូលលទ្ធផលនោះត្រឡប់មក ចៅក្រមស៊ើបសួរ វិញដើម្បីធ្វើការវិនិច្ឆ័យ និងសម្រេចអំពីបទល្មើសដែលុះ តំណាងអយ្យការបើកការស៊ើបសួរ។ ក្នុងគោលបំណងបំភ្លឺនូវការពិតនៃការដាក់ បន្ទុកដោយចោទពីបទល្មើស គ្រឿងញៀនប្រសិនជារកឃើញសារធាតុញៀនមែន។ ការធ្វើកោសលវិច័យត្រូវតែឱ្យបានឆាប់រហ័សនិងទាន់ពេលវេលា ដើម្បីឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរមាន មូលដ្ឋានគ្រប់ឱ្យសមស្របគោលការណ៍ គ្មានបទល្មើសបើគ្មានចេតនាប្រព្រឹត្តបទល្មើស។

៥.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ

ដីកានេះមាននិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅ ៖

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញានៃបុគ្គលដែលពាក់ពន្ធ័

-មន្ត្រីជំនាញក្នុងការធ្វើកោសលវិច័យ

-បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់និង អត្ថបទច្បាប់ដែលកំណត់និង បង្ក្រាបបទល្មើសនេះ

-ឈ្មោះនិងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា

-ដីកាត្រូវចុះលេខរៀងនៃការចេញដីកា ស្របតាមលំដាប់លេខរៀងនៃសៀវភៅចុះលេខដីកា ចាត់តាំងអ្នកជំនាញ

៥.៤. នីតិវិធីនៃដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវចាត់អ្នកជំនាញបំពេញបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ក្រោមការពិនិត្យរបស់ ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ អ្នកជំនាញត្រូវជូនព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អំពីការប្រព្រឹត្តិទៅនៃបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ការលំបាកដែលខ្លួនអាចជួបប្រទះ។ ប្រសិនបើអ្នកជំនាញមិនគោរពរយៈពេលដែលកំណត់ដោយ ចៅក្រមស៊ើបសួរទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរចាត់តាំងអ្នកជំនាញនោះ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើកាលៈទេសៈតម្រូវនោះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចអនុញ្ញាតតាមដីកាសម្រេចឱ្យធ្វើការពន្យារពេលបាន ។

៥.៥. អានុភាពនៃដីកាចាត់អ្នកជំនាញ

នៅពេលដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវស្វែងភស្តុតាងដាក់បន្ទុកជនត្រូវចោទ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាច ធ្វើការស៊ើបសួរស្វែងរកភស្តុតាងទៅតាមនីតិវិធី ផ្សេងៗ បើសិនមិនទាន់ភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសម្រេច ឱ្យឃុំ ឬមិនឃុំជនត្រូវចោទ។ ក្នុងករណីជនត្រូវបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលបានបន្សល់ទុកវត្ថុ ឬភស្តុតាងនៃបទល្មើស ដែលទាក់ទងនិងបច្ចេកទេស និងបេសកម្ម ដូចនេះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចាត់ អ្នកជំនាញដើម្បីម្នាក់ ឬអ្នកជំនាញច្រើន

រូបបំពេញបេសកម្មរបស់ខ្លួន ក្រោមការពិនិត្យរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ។ អ្នកជំនាញត្រូវជូន ព័ត៌មានដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរ អំពីការប្រព្រឹត្តទៅនៃបេសកកម្មរបស់ខ្លួនជាអាទិ៍ ការលំបាកដែលខ្លួនអាចជួបប្រទះ។

កថាខណ្ឌ៦៖ ដីកាសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ

៦.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ

ការស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំឱ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ ណាមួយដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមធ្វើតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋាន របស់ព្រះរាជអាជ្ញាទេនោះ ចៅក្រមរូបនេះត្រូវចេញដីកាបដិសេធនៅក្នុងរយៈពេល១៥ ថ្ងៃ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ។ ដីកានេះត្រូវមានសំអាងហេតុ ហើយត្រូវបានជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងថវិវេលា យ៉ាងឆាប់បំផុត។

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនបានសម្រេចក្នុងរយៈពេល ១៥(ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃទេ ព្រះរាជអាជ្ញា អាចប្តឹងដោយផ្ទាល់តាមរយៈពាក្យសុំ ទៅសភាស៊ើបសួរដែលសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៦.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ

ក. ការស្នើសុំបំពេញកិច្ចដោយព្រះរាជអាជ្ញា

ជាគោលការណ៍ នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរ ព្រះរាជអាជ្ញាមានសិទ្ធិស្នើសុំឲ្យចៅក្រមធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍។ ជាធម្មតាការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ច របស់ព្រះរាជអាជ្ញាភាគច្រើន គឺមានគោលបំណងក្នុងការបំពេញបន្ថែមនូវចំណុចខ្វះខាតដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ បានបំពេញដើម្បីឱ្យកាន់តែមានភាពច្បាស់លាស់។ ដូច្នេះនៅគ្រប់ពេលវេលា នៃការស៊ើបសួរព្រះរាជអាជ្ញាអាចសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរណាមួយដែលខ្លួនយល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍។ ក្នុងករណីចៅក្រមស៊ើបសួរមិនព្រមធ្វើតាមសេចក្តីសន្និ របស់ព្រះរាជអាជ្ញាទេនោះចៅក្រមស៊ើបសួររូបនោះ ត្រូវចេញដីកាបដិសេធនៅក្នុងរយៈពេល១៤(ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃបន្ទាប់ពីខ្លួនទទួលបាន។ ហើយដីកាដែលចៅក្រមស៊ើបសួរសម្រេចចេញ ត្រូវមានសំអាងហេតុ និងត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ទៅព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងថេរវេលាយ៉ាងឆាប់បំផុត។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានធ្វើការសម្រេចនៅក្នុងថេវេលា ១៥ (ដប់ប្រាំ)ថ្ងៃទេ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចប្តឹងដោយផ្ទាល់ទៅសភាស៊ើបសួរតាមរយៈពាក្យសុំដើម្បីឲ្យសភាស៊ើបសួរសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ [៨៨]។

ខ. ការស្នើសុំបំពេញកិច្ចដោយជនត្រូវចោទ

នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរ ជនត្រូវចោទមានសិទ្ធិស្នើសុំចៅក្រមស៊ើបសួរ សួរចម្លើយខ្លួន ស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សួរតទល់គ្នា ឬចុះទៅដល់ទីកន្លែងបានដោយពាក្យសុំត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយមានសំអាងហេតុ។ ករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំនោះទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកា

[៨៨] មាត្រា ១៣២ នៃក្រមនីតិវិធិព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

បដិសេធនៅក្នុងចិរវេលា ១ ខែ ក្រោយពីទទួលពាក្យសុំ។ ដីកាត្រូវមានសំអាងហេតុ ហើយត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងជនត្រូវចោទ។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងចិរវេលា ១ ខែនោះទេ ជនត្រូវចោទអាចប្ដឹងដោយផ្ទាល់សុំសភាស៊ើបសួរតាមរយៈ ពាក្យសុំដើម្បីឲ្យសភាស៊ើបសួរសម្រេច ជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ [89]។

គ. ការស្នើសុំបំពេញកិច្ចដោយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី

នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីមានសិទ្ធិស្នើសុំចៅក្រមស៊ើបសួរ សួរចម្លើយខ្លួន ស្ដាប់ចម្លើយសាក្សី សួរតទល់គ្នា ឬចុះទៅដល់ទីកន្លែងបានដោយពាក្យសុំត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយមានសំអាងហេតុ។ ករណីដែលចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនព្រមធ្វើតាមពាក្យសុំនោះទេ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវចេញដីកាបដិសេធនៅក្នុងចិរវេលា ១ ខែ ក្រោយពីទទួលពាក្យសុំ។ ដីកាត្រូវមានសំអាងហេតុ ហើយត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ព្រះរាជអាជ្ញា និងដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរមិនបានសម្រេចក្នុងចិរវេលា ១ ខែនោះទេ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី អាចប្ដឹងដោយផ្ទាល់សុំសភាស៊ើបសួរតាមរយៈពាក្យសុំ ដើម្បីសភាស៊ើបសួរសម្រេចជំនួសចៅក្រមស៊ើបសួរ។

៦.៣. នីតិវិធីនៃដីកាសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ

ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយព្រះរាជអាជ្ញា

ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរ មិនព្រមធ្វើតាមសេចក្ដីដ្ឋានរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ទេនោះចៅក្រមត្រូវចេញដីកាបដិសេធនៅក្នុងរយៈពេល ១៥(ដប់ប្រាំ)ថ្ងៃ។ ដីកានេះត្រូវមានសំអាងហេតុហើយត្រូវតែជូនដំណឹងដល់ព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងចិរវេលាយ៉ាងឆាប់បំផុត។ ក្នុងករណីដែលព្រះរាជអាជ្ញាអាចពិនិត្យមើលសំណុំរឿងស៊ើបសួរ ឬស្នើសុំឲ្យបញ្ជូនសំណុំរឿងមកពិនិត្យប៉ុន្តែត្រូវមានភារកិច្ចបង្វិលសំណុំរឿងនេះទៅវិញនៅក្នុងចិរវេលា២៤(ម្ភៃបួន)ម៉ោង។ ព្រះរាជអាជ្ញាអាចមានវត្តមាននៅក្នុងគ្រប់កិច្ចស៊ើបសួរជា ពិសេសក្នុងការសួរចម្លើយជនត្រូវចោទក្នុងការសួរតទល់និងក្នុងការស្ដាប់ចម្លើយ។

ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយជនត្រូវចោទ

នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរ ជនត្រូវចោទ អាចសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរធ្វើការសួរចម្លើយខ្លួន ស្ដាប់ចម្លើយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬ សាក្សី សួរតទល់គ្នា ឬចុះទៅដល់ទីកន្លែង។ពាក្យសុំត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវមានសំអាងហេតុ។

ការស្នើសុំឱ្យបំពេញកិច្ចដោយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី

[89] មាត្រា ១៣៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

នៅគ្រប់ពេលវេលានៃការស៊ើបសួរ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចសុំដល់ចៅក្រមស៊ើបសួរឱ្យស្តាប់ចម្លើយខ្លួន ស្តាប់ចម្លើយសាក្សី សួរចម្លើយជនត្រូវចោទសួរតទល់គ្នា ឬចុះទៅដល់ទីកន្លែង។ ពាក្យសុំត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងត្រូវមានសំអាងហេតុ។

៦.៤. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចបដិសេធពាក្យសុំឱ្យធ្វើកិច្ចស៊ើបសួរ

ចំពោះសំណើរសុំឲ្យបំពេញកិច្ច គឺជានីតិវិធីមួយដែលអនុញ្ញាតនិងព្រះរាជអាជ្ញា ជនត្រូវចោទដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីស្នើសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរណាមួយដែលខ្លួន យល់ឃើញថាមានប្រយោជន៍ក្នុងការសម្តែងឱ្យឃើញការពិត។ ក្នុងករណីមានការស្នើសុំឲ្យបំពេញកិច្ចណាមួយ ចៅក្រមស៊ើបសួរមិនជាប់កាតព្វកិច្ចត្រូវតែស៊ើបសួរតាមការស្នើសុំនោះ។ ប្រសិនបើគ្មានជូនដំណឹងអំពីការបដិសេធដល់អ្នកស្នើសុំទេនោះអ្នកស្នើសុំអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅសភាស៊ើបសួរ។

កថាខណ្ឌ៧៖ ដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក

៧.១. អត្ថន័យនៃដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក

ជនត្រូវចោទដែលតាំងខ្លួនដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវតែតម្កល់ទុកប្រាក់របស់ ខ្លួននៅសាលាជម្រះក្តីដែលខ្លួនបានដាក់ពាក្យស្នើសុំ។

៧.២. លក្ខខណ្ឌនៃដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបង់ទុកប្រាក់តម្កល់ទុក តាមការកំណត់របស់ចៅក្រម ស៊ើបសួរតាមដីកាសម្រេច ដោយផ្អែកលើធនធាននៃដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងទៅលើការលំបាកនៃរឿងក្តីដែលអាចមើលឃើញជាមុខ តែចៅក្រមស៊ើបសួរក៏អាចលើកលែងមិនបង់ប្រាក់បានដែរ។ ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរតម្រូវឱ្យមានការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក តែដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនព្រមបង់ក្នុងរយៈពេលកំណត់ដោយចៅក្រមទេ នោះចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវប្រកាសថាមិនអាចទទួលពាក្យបណ្តឹងនេះបាន។ ការតម្រូវឲ្យមានការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុកគឺដើម្បីធានាការបង់ប្រាក់ពិន័យ រដ្ឋប្បវេណី ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរយល់ឃើញថានីតិវិធីធ្វើឡើងដោយរំលោភ ឬដោយអូសបន្លាយពេលវេលា ចៅក្រមស៊ើបសួរចេញដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់ពិន័យរដ្ឋប្បវេណី តែប្រាក់ពិន័យនេះពុំអាចលើសពីចំនួនទឹកប្រាក់ តម្កល់ទុកបានឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញប្រសិនពុំត្រូវបង់ប្រាក់ពិន័យរដ្ឋប្បវេណីទេប្រាក់តម្កល់ទុកនេះត្រូវបង្វិលទៅឱ្យ សាមីខ្លួនវិញនៅពេលបញ្ចប់នីតិវិធី ។

៧.៣. និទ្ទេសដែលត្រូវចុះក្នុងដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក

ដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក មាននិទ្ទេសសំខាន់ៗ ជាអាទិ៍ដូចតទៅ ៖

-លេខ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ សំណុំរឿង

-អត្តសញ្ញានៃអ្នកដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

-ឈ្មោះនិងឋានៈរបស់ចៅក្រមដែលចេញដីកា សម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក

៧.៤. នីតិវិធីចុះក្នុងដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក

ក្នុងករណីដែលមានការបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទទួលបង្កាន់ដៃដែល មានចុះហត្ថលេខា ដោយប្រធានតុលាការ ព្រះរាជអាជ្ញា និងក្រឡាបញ្ជី ។ ប្រសិនបើប្រាក់តម្កល់ទុក មិនត្រូវបានបង់នៅក្នុងរយៈពេល ដែលកំណត់ដោយចៅក្រមស៊ើបសួទេ ពាក្យប្តឹងដោយមានការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវប្រកាស ថាមិនអាចទទួលបានដោយចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ចៅក្រមស៊ើបសួរនេះ សម្រេចតាមដីកាដែលត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី [90]។ បើប្រាក់តម្កល់ទុកត្រូវបង្វិល ទៅសាមីខ្លួននៅពេល នៅពេលបញ្ចប់នីតិវិធី លើកលែងតែត្រូវអនុវត្ត។បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៤១ ចែងថា ប្រសិនបើ ការស៊ើបសួរដែលបានបើកបន្ទាប់ពីមានពាក្យប្តឹងដោយមាន ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានបិទតាមដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ ហើយប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរសួរយល់ថា នីតិវិធីឡើងដោយរំលោភ ឬដោយអូសបន្លាយ ពេលវេលា នោះចៅក្រមស៊ើបសួរអាចដីកាសម្រេចឱ្យដើមបណ្តឹងបង់ប្រាក់ពិន័យរដ្ឋប្បវេណី ។

៧.៥. អានុភាពនៃដីកាសម្រេចឱ្យបង់ប្រាក់តម្កល់ទុក

ការស៊ើបសួរដែលបានបើកបន្ទាប់ពីមានពាក្យប្តឹងដោយមាន ការតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវបានបិទតាមដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់ ហើយប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបសួរសួរយល់ថា នីតិវិធីឡើងដោយរំលោភ ឬដោយអូសបន្លាយ ពេលវេលា នោះចៅក្រមស៊ើបសួរអាចដីកាសម្រេចឲ្យដើមបណ្តឹងបង់ប្រាក់ពិន័យរដ្ឋប្បវេណី។ ចំនួនប្រាក់ពិន័យមិនអាចលើសចំនួនទឹកប្រាក់តម្កល់ទុកឡើយ។ ដីកាសម្រេចឲ្យបង់ប្រាក់ពិន័យនេះត្រូវដំណឹងដល់សាមីខ្លួន ជាបន្ទាន់ [91]។

[90] មាត្រា ១៤០ កថាខណ្ឌ ២ និង ៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

[91] ម. ១៤១ កថាខណ្ឌ ២ និង ៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ឆ្លងតាមរយៈពេលការសិក្សាស្រាវជ្រាវចងក្រង សរសេរអត្ថបទសារណា លើប្រធានបទ **ដីកាក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ** យើងថា ដីកាត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងស្ថាប័នស៊ើបសួរ ដែលតាមរយៈចៅក្រមស៊ើបសួរ។ ដីកានេះ បានស្តែងចេញនូវសកម្មភាព ជាច្រើនចេញនូវសកម្មភាពជាច្រើន ដូចជាការដោះបន្ទុក ឬការបន្ទុកជនត្រូវចោទ ការឃុំខ្លួន ការស្វែងរកចាប់ខ្លួន ការបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន និងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នរបស់ជនត្រូវចោទ ដែលទាក់ទងនឹងសេរីភាពរបស់បុគ្គល។ ក្នុងនោះស្ថាប័នស៊ើបសួរត្រូវតែមានទំនាក់ទំនង នឹងដំណើរការនៃនីតិវិធីនៃរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីឱ្យមានតម្លាភាពយុត្តិធម៌ និងភាពពិតប្រាកដនិយម លើដំណើរការនៃនីតិវិធី ធ្វើយ៉ាងណាកុំឱ្យមានភាពអសកម្ម និងភាពលំបាកទាក់ទងនឹង ការអនុវត្តជាក់ស្តែង។

តាមរយៈនៃដីកានីមួយៗ នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរ ដែលត្រូវបានយកមកបកស្រាយនៅក្នុងអត្ថបទសារណានេះឲ្យយើងដឹងច្បាស់អំពីសកម្មភាព និងចំណាត់ការនានារបស់ស្ថាប័នស៊ើបសួរ ថាតើដីកានីមួយៗ មានអត្ថន័យយ៉ាងដូចម្តេច? ប្រើប្រាស់លើស្ថានភាពបែបណា? មានទម្រង់ការដូចម្តេច? ត្រូវគោរពទម្រង់ការអ្វីខ្លះ? មានអានុភាពយ៉ាងដូចម្តេច? យ៉ាងណាមិញ ការយល់ដឹងយ៉ាងដូច្នេះ ដើម្បីអាចឱ្យឃើញបានចូល រួមផ្នែកក្នុងការត្រួតពិនិត្យលើសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរតុលាការ ជៀសវាងការធ្វើឡើងដោយរំលោភអំណាចដោយប្រការណាមួយ។

បើទោះបីជាប្រធានបទនេះ បានត្រួសត្រាយ និងនាំផ្លូវឲ្យអ្នកសិក្សាបានស្វែងយល់កាន់តែច្បាស់ និងស៊ីជម្រៅអំពីនីតិវិធីនៃចេញដីកាក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបសួរ និងការខិតខំធ្វើការស្រាវជ្រាវ បកស្រាយយ៉ាងយកចិត្ត ទុកដាក់ ដោយឈរលើមូលដ្ឋានច្បាប់ ក៏ដូចជា ឈរលើការអនុវត្តជាក់ស្តែងយ៉ាងណាក៏ដោយ នាងខ្ញុំពិតជាជឿជាក់ ថារាល់កំហុស និងការខ្វះខាត ប្រាកដជាកើតមានជាក់ជាពុំខាន នេះដោយហេតុថា ប្រធានបទខាងលើនេះជាប្រធានបទថ្មីដែលពីមុខមកជាក់ជាពុំធ្លាប់មានអ្នក យកមកធ្វើការបកស្រាយនៅឡើយទេ។ យ៉ាងណាមិញ ប្រធានបទសារណានេះជាប្រធានបទដ៏លំបាកមួយផង ព្រោះតាមរយៈអត្ថន័យ នៃដីកាជាច្រើន ហើយត្រូវដឹងពីនីតិវិធីនៃការអនុវត្តផ្ទាល់របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ជាពិសេសដីកាមួយចំនួនពុំត្រូវបានកំណត់ឱ្យជាក់លាក់នៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនោះឡើយដោយសារដីកានេះត្រូវផ្អែកលើ បច្ចេកទេសនៃការអនុវត្តផ្ទាល់នៅតាមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។ ទោះបីជាមានភាពខ្វះចន្លោះបន្តិចមែន ប៉ុន្តែប្រធានបទនេះ ក៏ជាផ្នែកមួយដ៏មានសារៈសំខាន់បំផុតសម្រាប់អ្នកសិក្សា ក៏ដូចជាអ្នកដែលប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ហេតុដូចនេះនាងខ្ញុំ ទទួលការរិះគន់ពីសំណាក់ មហាជនគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន ក្នុងការសិក្សាកែសម្រួលបន្តលើ ប្រធាននេះឲ្យកាន់តែល្អប្រសើរ ឆ្ពោះទៅរកភាពគ្មានចន្លោះខ្វះខាត ដើម្បីទុកជាឯកសារ និងគន្លឹះក្នុងការស្រាវជ្រាវប្រធានបទនេះនៅពេលក្រោយទៀត។

អនុសាសន៍

តាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីនីតិវិធីនៃការអនុវត្តដីកានីមួយៗ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរក្នុងករណីរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌយើងសង្កេតឃើញថា នីតិវិធីនេះគឺមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅ ហើយសំខាន់ ណាស់ក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ប៉ុន្តែទោះបីជាយ៉ាងណា ក៏នៅតែមានចំនុចមួយចំនួន ដែលត្រូវកែប្រែដើម្បីឲ្យមានភាពល្អប្រសើរឡើងវិញផងដែរ និងដើម្បីការពារនូវបញ្ហាប្រឈមដែលកើតមានឡើង នៅពេលអនាគត។ យើងដឹងហើយថា គ្រប់ដីកាទាំងអស់មិនមែនសុទ្ធតែអាចយកមកអនុវត្តលើជនត្រូវចោទបានទេ។ ការអនុវត្តនេះដើម្បីបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន ជនណាម្នាក់ឬច្រើននាក់ ដែលចេញដោយតុលាការ។ ករណីខ្លះអាចជួបប្រទះនូវបញ្ហាមួយចំនួនដែលធ្វើឱ្យមានការរាំងស្ទះនូវដំណើរការនៃនីតិវិធីនៃការអនុវត្ត ដីកា ឬការបំពេញបេសកម្ម ផ្សេងៗ ដែលជាឧបករណ៍នៃបច្ចេកទេសដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវ។ ប្រសិនបើយើងក្រឡេកទៅមើលករណីផ្សេងទៀត ការជួបប្រទះនូវបញ្ហាអាចបណ្តាលមកពីការខ្វះការយកចិត្តទុកដាក់ពីបុគ្គល ដែលមានសមត្ថភាពក្នុងការដោះស្រាយរឿងក្តី ពោលគឺចៅក្រមស៊ើបសួរ ត្រូវដឹកនាំនៃនីតិវិធី នៃការចេញអនុវត្តដីកា បើមានភាពយឺតយ៉ាវ ឬបញ្ហានយោបាយ ឬអំពីពុករលួយ ដែលកើតឡើងក្នុងសង្គមដែលធ្វើឱ្យអ្នក ដែលប្រព្រឹត្តនូវបទល្មើសរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវ គឺចៅក្រមស៊ើបសួរជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ចំពោះវិធានការដែលតម្រូវឲ្យមានការឃុំខ្លួនជនត្រូចចោទ ឬ ដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវអនុវត្តន៍មាន ក្រុបកទៅដោយការពិចារណាខ្ពស់ ព្រោះត្រង់ចំនុចនេះ វាបណ្តោយឱ្យមានប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធនិង សេរីភាពជាមូលដ្ឋានរបស់ជនត្រូវចោទ។

ដូចដែលយើងបានដឹងហើយថាចំពោះ ការអនុវត្ត និងទ្រឹស្តី រមែងតែងតែមិនដូចគ្នាទាំងស្រុងនោះទេ។ នៅត្រង់ចំនុចនេះ ក្រុមរបស់យើងខ្ញុំសូមធ្វើការសំណូមពរទៅដល់មន្រ្តីដែលមានសមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តដីកា ពោល គឺចៅក្រមស៊ើបសួរ សូមបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និងប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ។ លើសពីនេះក្រុមយើងខ្ញុំ សូមសំណូមពរទៅមន្រ្តីទាំងអស់ មិនថាតែចៅក្រមស៊ើបសួរនោះទេ ពោលគឺ ទៅដល់មន្រ្តីដែលមានសមត្ថភាពនៅក្នុងរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ សូមបំពេញភារកិច្ចប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និងប្រកបតាមវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន ដើម្បីធ្វើជាសសរដ៏រឹងមាំមួយសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ពឹងពាក់អាស្រ័យ នៅពេលដែលពួកគាត់ជួបបញ្ហាអ្វីមួយ ព្រោះយើងដឹងហើយថានៅពេលដែលប្រជាពលរដ្ឋមានបញ្ហា គឺពួកគាត់តែងតែប្តឹងមកតុលាការ ដើម្បីឱ្យតុលាការធ្វើការដោះស្រាយទៅបញ្ហាដែលពួកគាត់កំពុងជួបប្រទះ ប្រសិនបើតុលាការធ្វើការដោះស្រាយមិនមានភាពយុត្តិធម៌ និងមិនប្រកបទៅតាមវិជ្ជាជីវៈ របស់ខ្លួននោះទេ នោះនឹងធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តលើតុលាការ។ ដូច្នេះក្នុងនាមយើងជាប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរយើងត្រូវតែគោរពទៅតាមច្បាប់ចូលជាធរមាន និងលើកស្ទួយវិស័យច្បាប់ ហើយខ្លួនឱ្យជាមនុស្សល្អ មួយក្នុងសង្គមជាតិ ដើម្បីរក្សានូវកិត្តិយស ក៏ដូចជាសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ។

ឯកសារយោង

១. បទដ្ឋានគតិយុត្ត

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩៣ ។

-ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ។ --

-ក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១០ ។

-ច្បាប់ស្ដីពីវិសោធនកម្មមាត្រា ២៤៧, ៣៦៨, ៣៧២, និងមាត្រា ៣៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣ ។

-ច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤ ។

- ច្បាប់ស្ដីពីការលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤។

-ច្បាប់ស្ដីពីយុត្តិធម៌ អនិតិជន ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៦ ។

២.សៀវភៅ

-សៀវភៅ នីតិភស្តុតាងរបស់លោកចៅក្រម អ៊ិន បូផា បោះពុម្ពលើកទី២ ឆ្នាំ ២០១៦ ។

-សៀវភៅ នីតិវិធីព្រុះហ្មទណ្ឌ របស់លោកសាស្ត្រចារ្យ រុន ពណ្ណារិទ្ធ និង លោកស្រីសាស្ត្រចារ្យ ចាំង ស៊ីណាត ឆ្នាំ ២០១៥ - ២០១៦។

-សេចក្ដីណែនាំស្ដីពីនីតិវេជ្ជសាស្ត្រ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៦ ។

-សៀវភៅនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ របស់លោកស្រី ឌី លីឡា និង លោក ខាន់ សុខា ។

-សៀវភៅមេរៀននីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ (កិច្ចសហប្រត្តិបត្តិការបារាំង គំរោងទ្រទ្រង់នីតិរដ្ឋ) ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៦។

ឧបសម្ព័ន្ធ

17

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ....

លេខ ....តព្រ.

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អមដោយ លោក/លោកស្រី .... ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បានឃើញមាត្រា ២០៣, ២០៤, ២០៥ និងមាត្រា ២០៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ......ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

ដែលទាក់ទងនឹង :

នាមត្រកូល .... នាមខ្លួន .... ភេទ ប្រុស/ស្រី អាយុ ....ឆ្នាំ

កើតថ្ងៃទី ....ខែ .... ឆ្នាំ ....សញ្ជាតិ .... សាសនា ....

ទីកន្លែងកំណើតផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម.............. ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....

ទីលំនៅផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម .... ភូមិ ....ឃុំ/សង្កាត់ ....

ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី .... មុខរបរ ....

នៅលីវ/ ប្ដី/ ប្រពន្ធ ឈ្មោះ .... (រ/ស) មានកូន ....នាក់

ឪពុកឈ្មោះ .... (រ/ស) ម្ដាយឈ្មោះ .... (រ/ស)

ប្រវត្តិនៃការផ្ដន្ទាទោសដោយតុលាការ ....

ជននេះត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ ....

....តាមមាត្រា ....

នៃច្បាប់ ....។

យល់ឃើញថា ជននេះត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ឬមជ្ឈិម ដែលច្បាប់កំណត់ផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារស្មើ ឬលើសពី ១ ឆ្នាំ ។

យល់ឃើញថា ការពិភាក្សាដេញដោលចំពោះមុខត្រូវបានធ្វើឡើងតាមនីតិវិធីរួចរាល់ហើយ ។

យល់ឃើញថា កាតព្វកិច្ចទាំងឡាយនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ មានលក្ខណៈមិនគ្រប់គ្រាន់ ដោយធៀបនឹងគោលដៅដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ២០៣ និងមាត្រា ២០៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួន

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ....
លេខ ....តព្រ.

យើង ....ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានឃើញមាត្រា ២០៦, ២១៩, ២២០, ២២១ និងមាត្រា ២២២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

ដែលទាក់ទងនឹង :

នាមត្រកូល ....នាមខ្លួន ....ភេទ ប្រុស/ស្រី អាយុ ....ឆ្នាំ
កើតថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....សញ្ជាតិ ....សាសនា ....
ទីកន្លែងកំណើតផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម..............ភូមិ ....
ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....
ទីលំនៅផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម ....ភូមិ ....ឃុំ/សង្កាត់ ....
ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....មុខរបរ ....
នៅលីវ/ ប្ដី/ ប្រពន្ធ ឈ្មោះ ....(រ/ស) មានកូន ....នាក់
ឪពុកឈ្មោះ ....(រ/ស) ម្ដាយឈ្មោះ ....(រ/ស)

ចូល/ឃាត់/ចាប់ខ្លួន នៅថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

ប្រវត្តិនៃការផ្ដន្ទាទោសដោយតុលាការ ....

ជននេះត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ ....
.... តាមមាត្រា ....
នៃច្បាប់ ....។

បានឃើញដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នលេខ ....តព្រ. ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

បង្គាប់

១. ឱ្យភ្នាក់ងារមានសមត្ថកិច្ចនៃកងកម្លាំងសាធារណៈធ្វើការនាំខ្លួនជនត្រូវចោទដែលមានឈ្មោះ ....
ទៅពន្ធនាគារ ឬ មណ្ឌលឃុំខ្លួន ....ដោយអនុវត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

២. ឱ្យប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ....ទទួល និងឃុំខ្លួនជននេះរហូតដល់មានបទបញ្ជាថ្មីសម្រេចផ្សេងពីនេះ ។

៣. ឱ្យគ្រប់ភ្នាក់ងារនៃកងកម្លាំងសាធារណៈទាំងអស់សហការអនុវត្តឱ្យបានល្អនៅពេលដីកានេះត្រូវបានបង្ហាញក្នុងករណីចាំបាច់ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

19

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ....

លេខ ....តព្រ.

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អមដោយ លោក/លោកស្រី .... ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បានឃើញមាត្រា ២០៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ......ខែ ......ឆ្នាំ ....

របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

បានឃើញ ....

.... ។

ក្រោយពីបានសាកសួរចម្លើយជនត្រូវចោទចប់សព្វគ្រប់ និងពិនិត្យពិចារណាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

មិនឃុំខ្លួនឈ្មោះ .... ភេទ ប្រុស/ស្រី អាយុ ....ឆ្នាំ

កើតថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....សញ្ជាតិ ....សាសនា ....

ទីកន្លែងកំណើតផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម..........ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....

ទីលំនៅផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម ....ភូមិ ....ឃុំ/សង្កាត់ ....

ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....មុខរបរ ....

នៅលីវ/ ប្តី/ ប្រពន្ធ ឈ្មោះ .... (រ/ស) មានកូន ....នាក់

ឪពុកឈ្មោះ .... (រ/ស) ម្តាយឈ្មោះ .... (រ/ស)

ប្រវត្តិនៃការផ្តន្ទាទោសដោយតុលាការ ....

ដែលត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទ ....

ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម..........ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....

កាលពីថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ..........បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ....

នៃច្បាប់ .... ។

បានទទួលដំណឹង

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ......ខែ ......ឆ្នាំ ......

ព្រះរាជអាជ្ញា

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ......ខែ ......ឆ្នាំ ......

ក្រឡាបញ្ជី

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ....

លេខ ....តព្រ.

ដីកាសម្រេច

ដាក់ជនត្រូវចោទឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អមដោយ លោក/លោកស្រី .... ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បានឃើញមាត្រា ២២៣ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

☐ បានឃើញដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

☐ បានឃើញដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

សំអាងហេតុ

....

....

....

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១. ដាក់ជនត្រូវចោទឈ្មោះ .... ភេទ ប្រុស/ស្រី អាយុ .... ឆ្នាំ

កើតថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... សញ្ជាតិ .... សាសនា ....

ទីកន្លែងកំណើតផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម .... ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ .... ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី ....

ទីលំនៅផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម .... ភូមិ .... ឃុំ/សង្កាត់ ....

ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី .... មុខរបរ ....

ត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ ....

ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម .... ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ .... ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី ....

កាលពីថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្ដន្ទាទោសតាមមាត្រា ....

នៃ ....

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

[illegible]

[illegible] ________

[illegible] ________ [illegible]

ដីកាសម្រេចបញ្ចប់ការស៊ើបសួរ

យើង.. ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃតុលាការខេត្ត-ក្រុង ....

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ.................... ចុះថ្ងៃទី............ ខែ.................... ឆ្នាំ....................

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ............... ចុះថ្ងៃទី............ ខែ............. ឆ្នាំ...............

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

របស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង.. ។

ក្រោយពីបានអង្កេតស្រាវជ្រាវប្រមូលភស្តុតាង និងពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់ឃើញថា (១): ....

....

....

....

....

....

....

បានឃើញ (២): ....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

យល់ឃើញថា ឈ្មោះ .... អាយុ.............ឆ្នាំ ភេទ.......... ជាតិ..............សាសនា........... មុខរបរ .... ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ននៅភូមិ..........................ឃុំ-សង្កាត់...

ស្រុក-ខណ្ឌ...ខេត្ត-ក្រុង......................................ទោសពីមុន ....
ឪពុកឈ្មោះ... "រ-ស" ម្តាយឈ្មោះ .... "រ-ស"
ប្តីឬប្រពន្ធឈ្មោះ..."រ-ស"មានកូន ឬនៅលីវ .... ឃុំខ្លួននៅ
ថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... លេខឃុំខ្លួន ....ត្រូវជាប់ចោទ
ពីបទ.. ប្រព្រឹត្តនៅភូមិ...
ឃុំ-សង្កាត់........................... ស្រុក-ខណ្ឌ................................ ខេត្ត-ក្រុង..កាលពី
ថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... តាមមាត្រា.........................នៃច្បាប់ ....
....។

យល់ឃើញថា[៣] : ....

............ហេតុដូច្នេះ សម្រេច[៤]

១- កែប្រែបទល្មើសលើឈ្មោះ .... ដែលមានសាវតាជាតិខាងលើនេះ
ពីបទ .... ប្រព្រឹត្តនៅភូមិ...................................ឃុំ-សង្កាត់ ....
ស្រុក-ខណ្ឌ .... ខេត្ត-ក្រុង..........................កាលពីថ្ងៃទី............ ខែ.................. ឆ្នាំ..................
បទល្មើសដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា .... នៃច្បាប់ ....
ទៅជាបទ .... ដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ....
នៃច្បាប់ ....។

ធ្វើនៅ....................... ថ្ងៃ........... ខែ.............. ឆ្នាំ............

បានទទួលដំណឹងរួចហើយ

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

នៅថ្ងៃ............ ខែ........... ឆ្នាំ..........

ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ....

លេខ ....តព្រ.

ដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អមដោយ លោក/លោកស្រី .... ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បានឃើញមាត្រា ២១៥ មាត្រា ២១៦ មាត្រា ២១៧ និងមាត្រា ២១៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានឃើញពាក្យសុំដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

របស់ ....ជា .... ។

បានឃើញយោបល់របស់តំណាងអយ្យការចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

.... ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យពិចារណាលើសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់ហើយ

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១. ដោះលែងជនត្រូវចោទឈ្មោះ .... ភេទ ប្រុស/ស្រី អាយុ ....ឆ្នាំ

កើតថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....សញ្ជាតិ ....សាសនា ....

ទីកន្លែងកំណើតផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម..............ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....

ទីលំនៅផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម ....ភូមិ ....ឃុំ/សង្កាត់ ....

ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....មុខរបរ ....

ត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទ ....

ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម..............ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....

កាលពីថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ...................................... ឱ្យនៅក្រៅឃុំ ។

២. បង្គាប់ឱ្យប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន ....ដោះលែងជនត្រូវចោទដូចមានឈ្មោះខាងលើ ដែលត្រូវបានឃុំខ្លួនតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ .... ប្រសិនបើឈ្មោះនេះមិនត្រូវបានឃុំខ្លួនពីបទល្មើសផ្សេងទៀតទេ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានទទួលដំណឹង

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ....ខែ .... ឆ្នាំ ....

ព្រះរាជអាជ្ញា

ក្រឡាបញ្ជី

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ....

លេខ ....តព្រ.

ដីកាសម្រេចមិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អមដោយ លោក/លោកស្រី .... ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បានឃើញមាត្រា ២១៦ មាត្រា ២១៧ និងមាត្រា ២១៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ....ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី ...... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញពាក្យសុំដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

របស់ ....ជា .... ។

បានឃើញយោបល់របស់តំណាងអយ្យការចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

.... ។

យល់ឃើញថា

....

....

....

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

មិនព្រមដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំជនត្រូវចោទឈ្មោះ .... ភេទ ប្រុស/ស្រី អាយុ ...... ឆ្នាំ

កើតថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... សញ្ជាតិ .... សាសនា ....

ទីកន្លែងកំណើតផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម.......... ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ .... ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី ....

ទីលំនៅផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម .... ភូមិ .... ឃុំ/សង្កាត់ ....

ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី .... មុខរបរ ....

ដែលត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទ ....

ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម.......... ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ .... ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី ....

កាលពីថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ...... បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ....

នៃច្បាប់ .... ។

បានទទួលដំណឹង

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ ......

ព្រះរាជអាជ្ញា

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ ......

ក្រឡាបញ្ជី

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

សាលាដំបូងខេត្ត-ក្រុង

សំណុំរឿងលេខ ......

លេខ.................. ជស

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

<u>ដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន</u>

.................................ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃតុលាការខេត្ត-ក្រុង..។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ............................ ចុះថ្ងៃទី.......... ខែ........................ ឆ្នាំ......................

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... របស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង .... ។

បានឃើញដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... របស់តុលាការខេត្ត-ក្រុង... ។

ដើម្បីធានាការស៊ើបសួរឱ្យបានល្អ :-

បង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនឈ្មោះ... អាយុ............ ឆ្នាំ ភេទ.......... ជាតិ..............................

របររកស៊ី.............................. កើតនៅភូមិ ....ឃុំ-សង្កាត់......................................

ស្រុក-ខណ្ឌ.............................. ខេត្ត-ក្រុង............................ ។ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នភូមិ..................................

ឃុំ-សង្កាត់...................... ស្រុក-ខណ្ឌ........................ខេត្ត-ក្រុង..............................ទោសពីមុន.....................។

ឪពុកឈ្មោះ..."រ-ស" ម្ដាយឈ្មោះ..."រ-ស"

ប្ដី ឬប្រពន្ធឈ្មោះ......................................."រ-ស" មានកូន ឬទៅលើ...។

ត្រូវចាប់ខ្លួនពីថ្ងៃទី............ខែ..................... ឆ្នាំ............ ពីបទ..

ប្រព្រឹត្តនៅភូមិ............................. ឃុំ-សង្កាត់ .... ស្រុក-ខណ្ឌ ....ខេត្ត-ក្រុង ....

កាលពីថ្ងៃទី.......... ខែ.......... ឆ្នាំ.......... បទល្មើសដែលមាន និងផ្ដន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ....

នៃច្បាប់..។

បង្គាប់ឱ្យប្រធានមន្ទីរឃុំឃាំងខេត្ត-ក្រុង...................................ឃុំខ្លួនឈ្មោះខាងលើបណ្ដោះអាសន្នឱ្យបានស្របតាមដីកានេះ ។

ធ្វើនៅ..................... ថ្ងៃទី....... ខែ....... ឆ្នាំ ....

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

បានទទួលដំណឹងហើយ

នៅថ្ងៃទី............ ខែ............ ឆ្នាំ២០០.......

ព្រះរាជអាជ្ញា

យើង .... ប្រធានមន្ទីរឃុំឃាំង ខេត្ត-ក្រុង.......................................

បានអនុវត្តឃុំខ្លួនឈ្មោះ... ភេទ.................... .អាយុ..............ឆ្នាំ ជាតិ.........................

ពីបទ..

ប្រព្រឹត្តនៅភូមិ... ឃុំ-សង្កាត់...

ស្រុក-ខណ្ឌ.. ខេត្ត-ក្រុង..

កាលពីថ្ងៃទី............ ខែ............... ឆ្នាំ...........................តាមអំណាចដីកានេះកាលពីថ្ងៃទី.................. ខែ...............

ឆ្នាំ.......... ត្រង់លេខខ្លួន................................. ។

<u>សំគាល់:</u>ឈ្មោះនេះបានឃុំខ្លួនផ្សេងទៀតពីបទ... កាលពីថ្ងៃទី............ ខែ.................... ឆ្នាំ.................... ត្រង់លេខខ្លួន...................... តាមអំណាចដីកា បង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនលេខ.......................... ចុះថ្ងៃទី.......................... ខែ.......................ឆ្នាំ.........................របស់តុលាការខេត្ត-ក្រុង.. ។ (បើគ្មានដាក់ថាគ្មាន)

ធ្វើនៅថ្ងៃទី...................... ខែ.......... ឆ្នាំ ២០០....

ប្រធានមន្ទីរឃុំឃាំង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដីកាបង្គាប់ឱ្យដោះលែង

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ....

លេខ ....តព្រ. យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ....ចុះថ្ងៃទី .... ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី .... ខែ ....ឆ្នាំ ....

☐ បានឃើញដីកាសម្រេចដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំលេខ ....ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

☐ បានឃើញដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់លេខ ....ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បង្គាប់

ឱ្យប្រធានពន្ធនាគារ ឬមណ្ឌលឃុំខ្លួន .... ដោះលែងជនត្រូវចោទ

ឈ្មោះ .... ភេទ ប្រុស/ស្រី អាយុ ....ឆ្នាំ

កើតថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....សញ្ជាតិ ....សាសនា ....

ទីកន្លែងកំណើតផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម.......... ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....

ទីលំនៅផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម .... ភូមិ ....ឃុំ/សង្កាត់ ....

ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី .... មុខរបរ ....

ដែលត្រូវបានឃុំខ្លួនតាមដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំខ្លួនលេខ ....ចុះថ្ងៃទី..........ខែ ....ឆ្នាំ ....

ប្រសិនបើឈ្មោះនេះមិនត្រូវបានឃុំខ្លួនពីបទល្មើសផ្សេងទៀតទេ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

[illegible]

[illegible] ———

[illegible]——————— [illegible]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួន(១)

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរ តុលាការខេត្ត-ក្រុង .... ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ.................... ។

បានឃើញដីកាកោះលេខ............. ចុះថ្ងៃទី .... ខែ ....ឆ្នាំ .... ដែលតំណាងអយ្យការបាន ចាត់ការតាមនីតិវិធីត្រឹមត្រូវរួចហើយ ប៉ុន្តែឈ្មោះនេះ មិនព្រមចូលខ្លួនមកបំភ្លឺនៅចំពោះមុខអយ្យការតាមកាលកំណត់ទេ។

បង្គាប់មកឈ្មោះ .... ភេទ............. អាយុ .... ឆ្នាំ ជាតិ ....

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន នៅភូមិ......................ឃុំ-សង្កាត់ .... ស្រុក-ខណ្ឌ ....

ខេត្ត-ក្រុង ....ឱ្យចូលខ្លួននៅកាន់អយ្យការអមតុលាការ ខេត្ត-ក្រុង ....

នៅថ្ងៃទី......................... ខែ .... ឆ្នាំ .... វេលាម៉ោង ....

ដើម្បី ....

.... ។

ក្នុងករណីមិនចូលខ្លួនតាមកាលកំណត់ខាងលើនេះទេ យើងនឹងចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ។

ធ្វើនៅ..................... ថ្ងៃទី........ ខែ......... ឆ្នាំ ....

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

យើង... ជា ....

បានប្រគល់ដីកាបង្គាប់ឱ្យចូលខ្លួននេះដល់ឈ្មោះ..ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ននៅភូមិ................ ឃុំ-សង្កាត់ ....ស្រុក-ខណ្ឌ .... ខេត្ត-ក្រុង .... នៅថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... ហើយយើងបានប្រាប់ថា ឱ្យយកចុងដីកានេះទៅប្រគល់ដល់ក្រឡាបញ្ជី នៅពេលដែលខ្លួនចូលទៅចំពោះមុខអយ្យការអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង .... ។

ក្នុងករណីមិនចូលខ្លួនតាមកាលកំណត់ខាងលើនេះទេ យើងនឹងចេញដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន ។

អ្នកទទួល	**អ្នកប្រគល់**
ហត្ថលេខា ឬ ស្នាមមេដៃ	ហត្ថលេខា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

—⁂—

[illegible]

លេខសំណុំរឿង ....

លេខ________ [illegible]

ដីកាបង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួន

យើង... ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនៃតុលាការខេត្ត-ក្រុង .... ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ............ ចុះថ្ងៃទី ....ខែ.......................ឆ្នាំ................................ ។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ.............. ចុះថ្ងៃទី............

ខែ.................ឆ្នាំ.................. ។

បានឃើញ...

....

យល់ឃើញថា..

យល់ឃើញថា ដើម្បីធានាដល់ការស៊ើបអង្កេតឱ្យបានពេញលេញ គប្បីសំរេចនាំខ្លួនឈ្មោះ

.... មកចំពោះមុខ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដើម្បីបំភ្លឺការពិត ក្នុងសំណុំរឿងក្តីនេះ ។

សេចក្តីសម្រេច

បង្គាប់ឱ្យនាំខ្លួនឈ្មោះ.. ភេទ........... អាយុ...........ឆ្នាំ

ជាតិ................... របររកស៊ី..

ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នភូមិ.......................................

ឃុំ-សង្កាត់... ស្រុក-ខណ្ឌ.............................. ខេត្ត-

ក្រុង.....................................

ដើម្បីសាកសួរបកពត៌មានផ្សេងៗ ទាក់ទងនឹងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌខាងលើ ។

បង្គាប់ទៅលោក...ជា...

.... អនុវត្តដីកានេះ ឱ្យបានសម្រេច

បានទទួលដំណឹងរួចហើយ នៅថ្ងៃទី......... ខែ.......... ឆ្នាំ ២០០...

ព្រះរាជអាជ្ញា

ធ្វើនៅ............ ថ្ងៃទី......... ខែ................

ឆ្នាំ..........

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

[illegible] ______

[illegible] ______ [illegible]

ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួន

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃតុលាការខេត្ត-ក្រុង .... ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... ។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ.................. ឆ្នាំ .... របស់ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង .... ។

បានឃើញ[2] .... ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យលើសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់ យល់ឃើញថា[3]:-

ឈ្មោះ.. ភេទ.......... អាយុ............ឆ្នាំ ជាតិ..
របររកស៊ី.................................. កើតនៅភូមិ............................ឃុំ-សង្កាត់..
ស្រុក-ខណ្ឌ.................................. ខេត្ត-ក្រុង.............................. ។ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នភូមិ...................................
ឃុំ-សង្កាត់...................... ស្រុកខណ្ឌ.............................ខេត្ត-ក្រុង......................... ទោសពីមុន...................... ។
ឪពុកឈ្មោះ.................................."រ-ស" ម្ដាយឈ្មោះ................................"រ-ស"ប្ដី ឬប្រពន្ធឈ្មោះ.......................
"រ-ស" មានកូន ឬចៅលើវ.. ....ត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទ..................................... ។
ប្រព្រឹត្តនៅភូមិ............................ ឃុំ-សង្កាត់ .... ស្រុក-ខណ្ឌ ....ខេត្ត-ក្រុង .... ។
កាលពីថ្ងៃទី..........ខែ.......... ឆ្នាំ......... បទល្មើសដែលមាន ចែងឱ្យផ្ដន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ....
នៃច្បាប់... ។

យល់ឃើញថា:..
....
....

យល់ឃើញថា:..
....
....

យល់ឃើញថា:..
....
....

យល់ឃើញថា:..
....
....

យល់ឃើញថា:...

....

....

យល់ឃើញថា:...

....

....

យល់ឃើញថា:...

....

....

យល់ឃើញថា:...

....

....

យល់ឃើញថា:...

....

....

យល់ឃើញថា:...

....

....

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១. ឱ្យចាប់ខ្លួនឈ្មោះខាងលើនេះមកប្រគល់ជូនតុលាការសាមុីចាត់ការតាមច្បាប់ ។

២. បង្គាប់ទៅភ្នាក់ងារមានសមត្ថកិច្ចឱ្យចាប់ខ្លួនឈ្មោះខាងលើនេះមកប្រគល់ជូនតុលាការសាមុីចាត់ការតាមច្បាប់ ។

ធ្វើនៅ.............. ថ្ងៃទី......... ខែ ....ឆ្នាំ.........

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

បានទទួលដំណឹង និង ....

នៅថ្ងៃទី.......................... ខែ................ ឆ្នាំ...........

ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដីកាចាត់ឱ្យស៊ើបសួរជំនួស

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ...... យើង ...... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

លេខ ...... តព្រ. បានឃើញមាត្រា ១៣១ មាត្រា ១៧៣ មាត្រា ១៧៤ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ...... ចុះថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ ......

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ ...... ចុះថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ ......

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ ...... ចុះថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ ......

ដែលទាក់ទងនឹងឈ្មោះ ...... ភេទប្រុស/ស្រី អាយុ ...... ឆ្នាំ
កើតថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ ...... សញ្ជាតិ ...... សាសនា ......
ទីកន្លែងកំណើតផ្ទះលេខ ...... ផ្លូវ ...... ក្រុម ...... ភូមិ ......
ឃុំ/សង្កាត់ ...... ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ...... ខេត្ត/រាជធានី ......
ទីលំនៅផ្ទះលេខ ...... ផ្លូវ ...... ក្រុម ...... ភូមិ ...... ឃុំ/សង្កាត់ ......
ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ...... ខេត្ត/រាជធានី ...... មុខរបរ ......
នៅលីវ/ ប្តី/ ប្រពន្ធ ឈ្មោះ ...... (រ/ស) មានកូន ...... នាក់
ឪពុកឈ្មោះ ...... (រ/ស) ម្តាយឈ្មោះ ...... (រ/ស)

ត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទ ......
ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះលេខ ...... ផ្លូវ ...... ក្រុម ...... ភូមិ ......
ឃុំ/សង្កាត់ ...... ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ...... ខេត្ត/រាជធានី ......
កាលពីថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ ...... បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ......
នៃ ...... ។

សំអាងហេតុ

....
....
.... ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

ប្រគល់សិទ្ធិឱ្យ ...... ដើម្បីបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ :
....
....
.... ។

ក្រោយពីអនុវត្តដីកានេះចប់សព្វគ្រប់ ត្រូវបញ្ជូនលទ្ធផលមកសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញវិញ មិនឱ្យហួសពីថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ ...... ជាកំណត់ ។

<u>ជូនភ្ជាប់មកជាមួយ</u> :

....

....

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ...... ខែ ...... ឆ្នាំ ......

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

៣៥៥៥៥៣

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ "ក"

លេខ....................តព្រ

ដីកាចាត់ឲ្យឆែកឆេរលំនៅឋានជំនួស

យើង **ក** ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

បានឃើញ មាត្រា ១៣១, ១៧៣, ១៧៤ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

បានឃើញ សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខៈ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ...............ឆ្នាំ...........................

បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ................ចុះថ្ងៃទី.........ខែ........ឆ្នាំ.........

បានឃើញ សំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ ចុះថ្ងៃទី ខែ.......ឆ្នាំ...

ដែលទាក់ទងនឹងៈ

១. ឈ្មោះ.................... ភេទ..... អាយុ......ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នស្នាក់នៅភូមិ........ ផ្លូវ.........សង្កាត់.............. ខេត្ត................ ២. ឈ្មោះ ភេទ គ្មានអត្តសញ្ញាណ និងគូកន ពីបទមនុស្សឃាតដោយចេតនា។ ប្រព្រឹត្តនៅភូមិ............... សង្កាត់....................... ខណ្ឌ............... រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី............... ខែ........ឆ្នាំ.....បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៤ នៃច្បាប់ស្តីពីស្ថានទម្ងន់ទោស នៃបទឧក្រិដ្ឋ។

សំអាងហេតុ

- តាមរយៈពាក្យបណ្តឹងចុះថ្ងៃទី ខែ.......ឆ្នាំ........របស់ឈ្មោះ................. ត្រូវជាឪពុករបស់សពជនរងគ្រោះឈ្មោះ.........................បានបញ្ជាក់ថាឈ្មោះប្រើប្រាស់លេខទូរស័ព្ទ...........................។
- ឈ្មោះ ....ខាងលើតុលាការនៅតែពុំទាន់ស្គាល់អត្តសញ្ញាណ ច្បាស់លាស់។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

ប្រគល់សិទ្ធិឲ្យ ប្រធាននាយកដ្ឋាន សន្តិសុខផ្ទៃក្នុង នៃក្រសួងមហាផ្ទៃ ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ស្វែងរកអត្តសញ្ញាណឈ្មោះ............. ដែលមានទំនាក់ទនងនឹងលេខទូរស័ព្ទ.........................។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី............ខែ ....ឆ្នាំ...............

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដីកាចាត់តាំងអ្នកជំនាញ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ....
លេខ ....តព្រ.

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានឃើញមាត្រា ១៦២ មាត្រា ១៦៣ មាត្រា ១៦៥ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសេចក្តីសម្រេចស្តីពីការទទួលស្គាល់មន្ត្រីជំនាញក្នុងការធ្វើកោសលវិច័យគ្រឿងញៀន និងសារធាតុញៀន លេខ ៦៦១ កយ.ទអជ/១១ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១ របស់ទីស្តីការក្រសួងយុត្តិធម៌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ....ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី ...... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដែលមានជនត្រូវចោទៈ

១- ឈ្មោះ.. អាយុ................ឆ្នាំ ភេទ ....

២- ឈ្មោះ.. អាយុ................ឆ្នាំ ភេទ ....

៣- ឈ្មោះ.. អាយុ................ឆ្នាំ ភេទ ....

ត្រូវចោទប្រកាន់ពីបទ ....

ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះលេខ ....ផ្លូវ ....ក្រុម............ ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....

កាលពីថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ.......... បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ....

នៃ ....។

សំអាងហេតុ

១. វត្ថុចាប់យកមាន ....ដូចក្នុង

....

តុលាការពុំអាចវាយតម្លៃសន្និដ្ឋានដោយខ្លួនឯងបាន ។

២. ដើម្បីតុលាការរកយុត្តិធម៌បានត្រឹមត្រូវ គប្បីសម្រេចចាត់តាំងអ្នកជំនាញ ឱ្យពិនិត្យ សន្និដ្ឋាន និងវាយតម្លៃឱ្យបានច្បាស់លាស់ជាមុនសិន ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

ចាត់តាំង :

១. ឯកឧត្តមវេជ្ជបណ្ឌិត **មាស វីរិទ្ធ** អគ្គលេខាធិការរង និងជាប្រធានមន្ទីរពិសោធន៍គ្រឿងញៀននៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន

២. លោកស្រី វិស្វករគីមី **ឈឹម សិទ្ធិបុណ្ណរិទ្ធ** អនុប្រធានមន្ទីរពិសោធន៍គ្រឿងញៀននៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន

៣. លោកវេជ្ជបណ្ឌិត **ជុន ហុងពាន** ប្រធានការិយាល័យនៃមន្ទីរពិសោធន៍គ្រឿងញៀននៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន

ជាអ្នកជំនាញដើម្បីធ្វើកោសលវិច័យលើវត្ថុចាប់យក ....

....

....ដែលសង្ស័យថាមានសារធាតុញៀន។

ក្រោយពីបានអនុវត្តដីកានេះចប់សព្វគ្រប់ ត្រូវបញ្ជូនលទ្ធផលមកសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាចធ្វើបាន។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ជូនភ្ជាប់មកជាមួយ :

....

....

251

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

មន្ទីរស៊ើបសួរ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

លេខ...............

លេខស៊ើបសួរ.......

ដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងឱ្យពិនិត្យ

យើង.......................ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូង................

បានឃើញមាត្រា ២៤៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរដែលទាក់ទងនឹង :

ជនត្រូវចោទ

នាមត្រកូល..............នាមខ្លួន...........................

កើតថ្ងៃទី :...

ទីកន្លែងកំណើត :..

អាសយដ្ឋាន :..

មុខរបរ :..

នៅលីវ ☐ ឬរៀបការ ☐ ឈ្មោះប្រពន្ធ ឬប្តី............

សញ្ជាតិ :...

ឪពុកឈ្មោះ................"រ-ស" ម្តាយឈ្មោះ..........."រ-ស

អនីតិជន ☐ ឬនីតិជន ☐

លោក លោកស្រី.............................ជាមេធាវី

☐ **នៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ** : ដីកាសម្រេចដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមផ្លូវតុលាការលេខ........ ចុះថ្ងៃទី.......... ខែ............ ឆ្នាំ........

☐ **ជាប់ឃុំខ្លួន :** ដីកាសម្រេចឱ្យឃុំខ្លួនលេខ..........ចុះថ្ងៃទី និងដីកាបង្គាប់ឱ្យឃុំលេខ............. ចុះថ្ងៃទី..... ខែ.......... ឆ្នាំ............

☐ **នៅក្រៅឃុំ**

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

នាមត្រកូល..............នាមខ្លួន...........................

កើតថ្ងៃទី :...

ទីកន្លែងកំណើត :..

អាសយដ្ឋាន :..

មុខរបរ :..

នៅលីវ ☐ ឬរៀបការ ☐ ឈ្មោះប្រពន្ធ ឬប្តី.............

សញ្ជាតិ :..

ឪពុកឈ្មោះ................"រ-ស" ម្តាយឈ្មោះ..........."រ-ស

អនីតិជន ☐ ឬនីតិជន ☐

លោក លោកស្រី............................ជាមេធាវី

បញ្ជា ឱ្យបញ្ជូនសំណុំរឿងស៊ើបសួរនេះ ទៅព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ឬ ផ្តល់យោបល់ទៅតាមនីតិវិធីនៃច្បាប់ ។

បានទទួលអនុវត្ត

ក្រឡាបញ្ជី

ធ្វើនៅ................ ថ្ងៃទី... ខែ.... ឆ្នាំ........

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

យោបល់របស់ព្រះរាជអាជ្ញា

យើង........................ព្រះរាជអាជ្ញានៃអយ្យការអមសាលាដំបូង.............

បានឃើញដីកាបញ្ជូនឱ្យឆ្លើយខាងលើ

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរទាក់ទងនឹងឈ្មោះ ....

ក្រោយពីបានពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់ ស្នើសុំ :

☐ ....

☐ ចោទប្រកាន់បន្ថែម តាមដីកាដែលមានភ្ជាប់ជាមួយ

☐ បន្តការស៊ើបសួរ

☐ បញ្ជូនសំណុំរឿងទៅសភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាដំបូង ....

☐ លើកលែងការចោទប្រកាន់

☐ រក្សាជនត្រូវចោទឱ្យនៅក្នុងឃុំបណ្តោះអាសន្ន

☐ ឱ្យដោះលែងជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំ

ធ្វើនៅ............. ថ្ងៃទី... ខែ...... ឆ្នាំ..........

ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ....

លេខ ....តព្រ.

ដីកាលើកលែងចោទប្រកាន់

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អមដោយ លោក/លោកស្រី .... ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បានឃើញមាត្រា ២៤៧ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ....ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ក្រោយពីបានស៊ើបសួរ និងពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់

សំអាងហេតុ

១. ជនត្រូវចោទឈ្មោះ .... ភេទ ប្រុស/ស្រី អាយុ .... ឆ្នាំ

កើតថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... សញ្ជាតិ .... សាសនា ....

ទីកន្លែងកំណើតផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម.................. ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....

ទីលំនៅផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ ....ក្រុម .... ភូមិ .... ឃុំ/សង្កាត់ ....

ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី .... មុខរបរ ....

ត្រូវបានដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ ....

ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម.................. ភូមិ ....

ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង ....ខេត្ត/រាជធានី ....

កាលពីថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ....

នៃ .... ។

២. ....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

លើកលែងចោទប្រកាន់លើឈ្មោះ.......................................ពីបទ..................

ប្រព្រឹត្តនៅផ្ទះលេខ......ភូមិ ....ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខណ្ឌ ....

ខេត្ត/រាជធានី ...... កាលពីថ្ងៃទី ......ខែ ...... ឆ្នាំ ...... វេលាម៉ោង............ ។

ត្រង់មាត្រា...នៃច្បាប់ស្តីពី..................... ។

នៅរាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ...ខែ ... ឆ្នាំ.........

ក្រឡាបញ្ជី **ចៅក្រមស៊ើបសួរ**

បានទទួលដំណឹង

ថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ

ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូង ....
បន្ទប់ស៊ើបសួរទី
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ....
ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ..........
លេខស៊ើបសួរ ....
លេខ ....

ដីការក្សាការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន

(មាត្រា ២០៣ និងមាត្រាបន្តបន្ទាប់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ)

យើង....................................ចៅក្រមស៊ើបសួរ នៃសាលាដំបូង ....
បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងអោយស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....
បានឃើញ សំណុំរឿងស៊ើបសួរទាក់ទងនឹងជនត្រូវចោទ:
ឈ្មោះ ....ភេទ ....ជាតិ ....កើតនៅថ្ងៃទី ....
នៅភូមិ ....ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខ័ណ្ឌ ....ខេត្ត/រាជធានី ....
កំរិតវប្បធម៌ ....មុខរបរ ....ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ននៅភូមិ ....
ឃុំ/សង្កាត់ ....ស្រុក/ខ័ណ្ឌ ....ខេត្ត/រាជធានី ....
ប្តី ឬ ប្រពន្ធឈ្មោះ ....មានកូន ....នាក់ ឪពុកឈ្មោះ ....“រ-ស”
ម្តាយឈ្មោះ ....“រ-ស” ទោសពីមុន ....
ជននេះត្រូវបានដាក់អោយស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ: ....តាមមាត្រា.........
នៃ ....ប្រព្រឹត្តនៅ ភូមិ ....ឃុំ/សង្កាត់ ....
ស្រុក/ខ័ណ្ឌ ....ខេត្ត/រាជធានី ....កាលពីថ្ងៃទី ....ខែ...........ឆ្នាំ........
បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ...........ឆ្នាំ........
បានឃើញ ដីកាដំណោះស្រាយលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ...........ឆ្នាំ........

យល់ឃើញថា

- ជននេះត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ឬមជ្ឈិម ដែលច្បាប់កំណត់ផ្តន្ទាទោសស្មើ ឬលើសពី ០១ឆ្នាំ។
- កាតព្វកិច្ចទាំងឡាយនៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការមានលក្ខណ:មិនគ្រប់គ្រាន់ ដោយធៀបនឹងគោលដៅ ដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ២០៣ និង ២០៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។
- ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នជនត្រូវចោទ គឺជាមធ្យោបាយតែមួយគត់ដើម្បី:
  - □ រក្សាភស្តុតាង ឬតម្រុយជាសំភារ:
  - □ រារាំងកុំអោយមានការគាបសង្កត់សាក្សី ឬជនរងគ្រោះ

....

....

....

....

....

....

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ....

លេខ ....ដជរ.

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អមដោយ លោក/លោកស្រី .... ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បានឃើញមាត្រា ២៤៧ មាត្រា ២៥០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ .... ចុះថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ ....

របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យ ស៊ើបសួរ ចប់សព្វគ្រប់ហើយ យល់ឃើញថា មានពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់លើ :

១. នាមត្រកូល .... នាមខ្លួន .... ភេទ ប្រុស/ស្រី អាយុ .... ឆ្នាំ
កើតថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... សញ្ជាតិ .... សាសនា ....
ទីកន្លែងកំណើតផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម .... ភូមិ ....
ឃុំ/សង្កាត់ .... ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី ....
ទីលំនៅផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម .... ភូមិ .... ឃុំ/សង្កាត់ ....
ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី .... មុខរបរ ....
នៅលីវ/ ប្ដី/ ប្រពន្ធ ឈ្មោះ .... (រ/ស) មានកូន .... នាក់
ឪពុកឈ្មោះ .... (រ/ស) ម្ដាយឈ្មោះ .... (រ/ស)
ពីបទ ....
ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម .... ភូមិ ....
ឃុំ/សង្កាត់ .... ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី ....
កាលពីថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្ដន្ទាទោសតាមមាត្រា ....
នៃច្បាប់ .... ។

២. នាមត្រកូល .... នាមខ្លួន .... ភេទ ប្រុស/ស្រី អាយុ .... ឆ្នាំ
កើតថ្ងៃទី .... ខែ .... ឆ្នាំ .... សញ្ជាតិ .... សាសនា ....
ទីកន្លែងកំណើតផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម .... ភូមិ ....
ឃុំ/សង្កាត់ .... ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី ....
ទីលំនៅផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម .... ភូមិ .... ឃុំ/សង្កាត់ ....
ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី .... មុខរបរ ....
នៅលីវ/ ប្ដី/ ប្រពន្ធ ឈ្មោះ .... (រ/ស) មានកូន .... នាក់
ឪពុកឈ្មោះ .... (រ/ស) ម្ដាយឈ្មោះ .... (រ/ស)
ពីបទ ....
ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះលេខ .... ផ្លូវ .... ក្រុម .... ភូមិ ....
ឃុំ/សង្កាត់ .... ស្រុក/ខណ្ឌ/ក្រុង .... ខេត្ត/រាជធានី ....

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

បន្ទប់ស៊ើបសួរ ....

លេខ .... តព្រ.

ដីកាសម្រេច

ប្រគល់វត្ថុដែលចាប់យកឱ្យទៅម្ចាស់ដើមវិញ

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អមដោយ លោក/លោកស្រី .... ជាក្រឡាបញ្ជី ។

បានឃើញមាត្រា ១៦១ មាត្រា ២៤៨ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

បានឃើញសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ..........ឆ្នាំ...........

បានឃើញសំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ ....ចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានឃើញកំណត់ហេតុទទួលវត្ថុតាងចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ .... របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

បានឃើញពាក្យសុំចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....របស់ ....។

បានឃើញយោបល់របស់តំណាងអយ្យការចុះថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....។

សំអាងហេតុ

....

....

....

....

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

ប្រគល់ ....

....

....

....។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

បានទទួលដំណឹង រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ......ខែ ...... ឆ្នាំ ...... ព្រះរាជអាជ្ញា	ក្រឡាបញ្ជី	ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

<u>ដីកាដំណោះស្រាយ</u>

លេខ:.............. "ធ" ដ.ដ

យើង ....ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អមដោយលោកស្រី ....ជាក្រឡាបញ្ជី

-**បានឃើញ** មាត្រា ២៤៧ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មមាត្រា ២៥៧, មាត្រា ២៦៨ មាត្រា ៣៧២,មាត្រា ៣៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, មាត្រា ២៥០ និងមាត្រាដែលពាក់ព័ន្ធនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

-**បានឃើញ** សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១៤០២ ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ ។

-**បានឃើញ** ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ ៩៥២ អ.យ.ផ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ ។

-**បានឃើញ** សំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ ៨៤៩ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ ។

-**បានឃើញ** ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ ២៣០០ អ.យ.ផ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ របស់តំណាង អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដែលបានសម្រេចចោទប្រកាន់លើ៖

១.នាមត្រកូល-នាមខ្លួន ....ភេទប្រុស អាយុ ១៩ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ មុខរបរ អ្នកគិតលុយនៅផ្ទះសំណាក់ឌីដា ទីកន្លែងកំណើត.................................. ទីលំនៅមុនពេលឃាត់ខ្លួនស្នាក់នៅមជ្ឈមណ្ឌលកុមារកំព្រាកុលាបទី៤ ផ្លូវលេខ២៧១ ភូមិទី១ សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ ឪពុកឈ្មោះ ...."រស់" ម្តាយឈ្មោះ ...."រស់" នៅលើវ ជានីតិជន ទោសពីមុនគ្មាន ។ (ក្នុងឃុំ)

ពីបទ៖ **រក្សាទុកដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន** ប្រព្រឹត្តនៅក្រោយសាលសន្និសិទ្ធចតុមុខ ផ្លូវព្រះស៊ីសុវត្ថិ ភូមិទី១ សង្កាត់ជ័យជំនះ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា **៤០** នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ។

២.នាមត្រកូល-នាមខ្លួន **បុរសមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណ ភេទប្រុស អាយុប្រហែល ៣៥ឆ្នាំ ។ (គេចខ្លួន)**

ពីបទ៖ **ចាត់ចែងឲ្យប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន** ប្រព្រឹត្តនៅក្រោយសាលសន្និសិទ្ធចតុមុខ ផ្លូវព្រះស៊ីសុវត្ថិ ភូមិទី១ សង្កាត់ជ័យជំនះ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា **៤២** នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ។

<u>**សំអាងហេតុ**</u>

-បានឃើញរបាយការណ៍សំយោគលេខ ០៣៩/២០១៧ រ.ប.ក ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៧ របស់អធិការដ្ឋាននគរបាលខណ្ឌដូនពេញ នៃស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ បានសន្និដ្ឋានថា៖ ជនត្រូវចោទឈ្មោះ .... ហៅ **ខ្មៅ** ភេទប្រុស អាយុ ១៩ឆ្នាំ ពិតជាបាន **រក្សាទុកដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន** ប្រាកដមែន។

-ជនត្រូវចោទឈ្មោះ......... ហៅ **ខ្មៅ** បានឆ្លើយសារភាពនៅគ្រប់ដំណាក់កាលប្រហាក់ប្រហែលគ្នាថា៖ ខ្លួនពិតជាបានរក្សាទុកគ្រឿងញៀនចំនួន០១កញ្ចប់តូច ដែលបុរសម្នាក់ឲ្យមកខ្លួនពិតប្រាកដមែន តែត្រូវសមត្ថកិច្ចត្រួតពិនិត្យឆែកឆេរឃើញ ។

-ផ្អែកតាមរបាយការណ៍សំយោគលេខ ០៣៩/២០១៧ រ.ប.ក ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ របស់អធិការដ្ឋាននគរបាលខណ្ឌដូនពេញ នៃស្នងការដ្ឋាននគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ និងតាមចម្លើយសារភាព របស់ជនត្រូចចោទ ព្រមទាំងឯកសារមួយចំនួនដែលទាក់ទងនឹងសំណុំរឿង អាចសន្និដ្ឋានថា៖ កាលពីថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ ពិតជាមានបទល្មើស **រក្សាទុកដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន** ដែលប្រព្រឹត្តដោយជនត្រូវចោទ ឈ្មោះ ....**ហៅ ខ្មៅ** ភេទប្រុស អាយុ ១៩ឆ្នាំ និងបទល្មើស **ចាត់ចែងឲ្យប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ប្រព្រឹត្តដោយ បុរសមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណ** ប្រព្រឹត្តនៅក្រោយសាលសន្និសិទ្ធចតុមុខ ផ្លូវព្រះស៊ីសុវត្ថិ ភូមិទី១ សង្កាត់ជ័យជំនះ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ ពិតប្រាកដមែន។

-អំពើប្រព្រឹត្តរបស់ជនត្រូវចោទបានធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម និងរបៀបរៀបរយសាធារណៈ ដែលច្បាប់បានការពារ និងតម្រូវឲ្យផ្តន្ទាទោស ។

-មានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ដាក់បន្ទុកលើជនត្រូវចោទឈ្មោះ ....**ហៅ ខ្មៅ** ភេទប្រុស អាយុ ១៩ឆ្នាំ ពីបទ: **រក្សាទុកដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន និង ជនមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណ ពីបទ: ចាត់ចែងឲ្យប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន** ប្រព្រឹត្តនៅក្រោយសាលសន្និសិទ្ធចតុមុខ ផ្លូវព្រះស៊ីសុវត្ថិ ភូមិទី១ សង្កាត់ជ័យជំនះ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា **៤០ និងមាត្រា ៤២** នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ។

-ជនត្រូវចោទ ជនមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណ ក្រោយពីបានស៊ើបសួរការស្រាវជ្រាវរួចមក នៅតែរកមិនឃើញអត្តសញ្ញាណ និងគ្មានសាវតាជាតិ គប្បីចេញដីកាដំណោះស្រាយលើកលែងចោទប្រកាន់តាមមាត្រា ២៤៧ ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មមាត្រា ២៤៧, មាត្រា២៦៤, និងមាត្រា៣៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

-តំណាងអយ្យការប្តឹងសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចបញ្ជូនជនត្រូវចោទឈ្មោះ .... **ហៅ ខ្មៅ ភេទប្រុស អាយុ ១៩ឆ្នាំ** ទៅជំនុំជម្រះ និងសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់លើ **ជនមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណ** ដោយហេតុថាគ្មានសាវតាជាតិ។

<u>**ហេតុដូច្នេះសម្រេច**</u>

១.បញ្ជូនជនត្រូវចោទឈ្មោះ **សំ ភារ៉ាត់** ហៅ **ខ្មៅ** ភេទប្រុស អាយុ ១៩ឆ្នាំ ព្រមទាំងវត្ថុតាង និង បញ្ជីរាយនាមជនដែលទាក់ទិនក្នុងរឿងនេះ ទៅប្រធានសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញដើម្បីកំណត់ពេល សវនាការជំនុំជម្រះ។

២.រក្សាជនត្រូវចោទឈ្មោះ **សំ ភារ៉ាត់** ហៅ **ខ្មៅ** ភេទប្រុស អាយុ ១៩ឆ្នាំ ក្នុងពន្ធនាគារបន្ត រហូតដល់ពេលចូលបង្ហាញខ្លួននៅមុខតុលាការ។

៣.លើកលែងចោទប្រកាន់លើ **ជនមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណ** ដោយហេតុថាគ្មានសាវតាជាតិ ពី បទៈ**ចាត់ចែងឲ្យប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន** ប្រព្រឹត្តនៅក្រោយសាលសន្និសិទ្ធចតុ មុខ ផ្លូវព្រះស៊ីសុវត្ថិ ភូមិទី១ សង្កាត់ជ័យជំនះ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី២៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា **៤២** នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ។

លេខៈ...............អ.យ.ផ   រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី...... ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧

បានទទួលដំណឹង   **ក្រឡាបញ្ជី**   **ចៅក្រមស៊ើបសួរ**

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី...... ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧

ជ.ព្រះរាជអាជ្ញា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

លេខ៖

<u>**ដីកាបញ្ជូនព័ត៌មាន**</u>

យើង......................... ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានឃើញ សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ លេខ០១៥ អក ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១៥ បញ្ជាឲ្យបញ្ជូនសំណុំរឿងស៊ើបសួរ ទាក់ទងនឹងឈ្មោះ .... ភេទប្រុស អាយុ ២១ឆ្នាំ ជាជនត្រូវចោទ (ក្នុងឃុំ) នៅក្នុងការស៊ើបសួរពីបទ៖ **រក្សាទុកដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន**ប្រព្រឹត្តនៅរាជធានីភ្នំពេញកាលពីថ្ងៃទី ២៩ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១៥ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្ដន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា មាត្រា ៤០ នៃច្បាប់ស្ដីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

ទៅព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋាន ឬផ្ដល់យោបល់លើ ការបិទការស៊ើបសួរស្របតាមមាត្រា ២៤៦ និងមាត្រា២៤៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ....ខែ........... ឆ្នាំ ....
ចៅក្រមស៊ើបសួរ

យោបល់របស់តំណាងអយ្យការ
បានទទួលព័ត៌មានរួចហើយ
រាជធានីភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី .... ខែ...........ឆ្នាំ...........
តំណាងអយ្យការ

40

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូង........................

លេខ ....

ដីកាបង្គាប់អោយនាំជនជាប់ចោទទៅតុលាការ

យើង .... ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូង ....
ជំរាបមកលោកប្រធានមន្ទីរឃុំឃាំង.............................អោយនាំជនជាប់ចោទដូចមានឈ្មោះ
ខាងក្រោមទៅកាន់សាលាដំបូង ....នៅថ្ងៃទី.........ខែ ....ឆ្នាំ ....
វេលាម៉ោង............. ដើម្បី ....

ល.រ	នាមត្រកូល-នាមខ្លួន	ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ និងលេខខ្លួន	អាយុ	បទល្មើស

ធ្វើនៅ........................, ថ្ងៃទី.......... ខែ...........ឆ្នាំ ....

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

យើង..
ប្រធានមន្ទីរឃុំឃាំងខេត្ត-រាជធានី ....
សូមបញ្ជាក់ថាជនដែលមានឈ្មោះខាងលើនេះពិតជា
បានជាប់ឃុំឃាំងនៅមន្ទីររបស់យើង ពិតប្រាកដមែន
ហើយយើងនឹងចាត់ការបញ្ជូនខ្លួនជនទាំងនេះ អោយ
បានទាន់ពេលវេលា តាមការកំណត់របស់តុលាការ។
ថ្ងៃទី ....ខែ ....ឆ្នាំ ....

ប្រធានមន្ទីរឃុំឃាំង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដីកាបង្គាប់អោយស្រាវជ្រាវ និងបំពេញសាវតាជាតិ

លេខ..................

យើង.............ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

-បានឃើញ សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ៖ ១០១ អកចុះថ្ងៃទី ០២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៦

-បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរ លេខៈ ៥៥៩ ដកសស ចុះថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដែលមានវិមតិសង្ស័យលើឈ្មោះ .... ភេទប្រុសមានទីលំនៅមិនពិតប្រាកដ (គ្មានសាវតាជាតិ) ។

ពីបទៈ **ទទួលផលចោរកម្ម** ប្រព្រឹត្តនៅ ខណ្ឌពោធិសែនជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី ១២ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៥ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៣៩៩ និងមាត្រា ៤០០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់ហើយ

យល់ឃើញថាៈ សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ១០១ អក ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែកុម្ភៈឆ្នាំ ២០១៦ នៅខ្វះចន្លោះ ចំពោះសាវតាជាតិឈ្មោះ............ ដើម្បីធានាដល់ការស៊ើបសួរបានពេញលេញ គប្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវនិងបំពេញ សាវតាជាតិ ជនត្រូវចោទដូចខាងលើ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

បង្គាប់មកលោកអធិការនគរបាលឲ្យស្រាវជ្រាវនិងបំពេញសាវតាជាតិជនត្រូវចោទដែលមានដូចខាងលើ ក្រោយពីបានស្រាវជ្រាវ និងបំពេញសាវតាជាតិចប់សព្វគ្រប់ហើយសូមលោកចាត់បញ្ជូនមកសាលាដំបូងរាជធានី ភ្នំពេញដើម្បីបានចាត់ចែងការតាមច្បាប់។

រាជធានីភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី........... ខែ..............ឆ្នាំ២០១៨

ចៅក្រមស៊ើបសួរ

ជូនភ្ជាប់ជាមួយ
ដីកាសន្និដ្ឋានរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ៥៥៩
ចុះថ្ងៃទី១១ ខែសីហាឆ្នាំ ២០១៦

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

<u>ដីកាបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះ</u>

លេខ:.............. "ធ"ដ.ជ

យើង **ក** ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

អមដោយលោកស្រី **ខ** ជាក្រឡាបញ្ជី

-**បានឃើញ** មាត្រា ២៤៧ថ្មី នៃច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មមាត្រា ២៥៧, មាត្រា ២៦៨ មាត្រា ៣៧២,មាត្រា ៣៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, មាត្រា ២៥០ និងមាត្រាដែលពាក់ព័ន្ធនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

បានឃើញ សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៧៩១ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨។

បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ ៤៣១៥ អ.យ.ធ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨។

បានឃើញ សំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ ៤៤០៦ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨។

បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ ៤៧៥៤ អ.យ.ធ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដែលបានសម្រេចចោទប្រកាន់លើះ

១.នាមត្រកូល-នាមខ្លួន .... ភេទប្រុស អាយុ ៣០ឆ្នាំ មុខរបរលក់ដូរ មានទីកន្លែងកំណើតនៅ ភូមិកំពង់អំពិល ឃុំកមពង់អំពិល ស្រុកពារាំង ខេត្តព្រៃវែង ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នស្នាក់នៅផ្ទះលេខ ២៣០៤ ផ្លូវលេខ៩៣ ក្រុម១៣ ភូមិផ្សារតូច សង្កាត់ទួលសង្កែ១ ខណ្ឌឬស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ ឪពុកឈ្មោះ .... "រស់" ម្តាយឈ្មោះ ...."រស់" នៅលីវ ជានីតិជន ទោសពីមុនគ្មាន។(ក្រៅឃុំ)

២.នាមត្រកូល-នាមខ្លួន.......... ភេទប្រុស អាយុ ៥៥ឆ្នាំ មុខរបរមន្ត្រីចូលនិវត្តន៍ ទីកន្លែងកំណើតនៅសង្កាត់លេខ៣ ក្រុងភ្នំពេញ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ២៣០៦A ផ្លូវលេខ៩៣ ក្រុម១៣ ភូមិផ្សារតូច សង្កាត់ទួលសង្កែ១ ខណ្ឌឬស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ ឪពុកឈ្មោះ .... "រស់" ម្តាយឈ្មោះ .... "រស់" ប្រពន្ធឈ្មោះ........ មានកូនចំនួន ០៣នាក់ ទោសពីមុនគ្មាន ជានីតិជន។ (ក្រៅឃុំ)

ដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមការពិនិត្យពីបទ **ហិង្សាដោយចេតនា** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិផ្សារតូច សង្កាត់ទួលសង្កែ១ ខណ្ឌឬស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា **២១៧** នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

<u>យល់ឃើញថា</u>

- តាមរបាយការណ៍របស់សមត្ថកិច្ច ឯកសារភស្តុតាង ចម្លើយសាក្សី មានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាឃើញថា កាលពីថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៨ នៅចំណុចភូមិផ្សារតូច សង្កាត់ទួលសង្កែ ខណ្ឌឬស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ មានករណី ហិង្សាដោយចេតនា កើតឡើងបង្ករដោយឈ្មោះ.......... និងឈ្មោះ............ដែលបានធ្វើសកម្មភាពវាយគ្នាទៅវិញទៅមកបណ្តាលឲ្យរងរបួសរៀងៗខ្លួន ហើយក៏មានអ្នកជិតខាងចូលមកជួយឃាត់ និងបំបែកគ្នាចេញរៀងៗខ្លួន ។

-អំពើប្រព្រឹត្តរបស់ជនត្រូវចោទបានធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ របៀបរៀបរយសាធារណៈ, សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរបស់រូបវន្តបុគ្គល និងសង្គម ដែលច្បាប់បានការពារ និងតម្រូវឲ្យផ្តន្ទាទោស។

-មានភស្តុតាង និងពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ដាក់បន្ទុកលើជនត្រូវចោទឈ្មោះ.......... ភេទប្រុស អាយុ ៣០ឆ្នាំ និងឈ្មោះ......... ភេទប្រុស អាយុ ៥៥ឆ្នាំ ពីបទ **ហិង្សាដោយចេតនា** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិផ្សារតូច សង្កាត់ទួលសង្កែ១ ខណ្ឌឫស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា **២១៧** នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

-តំណាងអយ្យការប្តឹងសុំឲ្យចៅក្រមស៊ើបសួរ សម្រេចបញ្ជូនជនត្រូវចោទឈ្មោះ.......... ភេទប្រុស អាយុ ៣០ឆ្នាំ និងឈ្មោះ........ភេទប្រុស អាយុ ៥៥ឆ្នាំ ទៅជំនុំជម្រះ ជាសេចក្តីសន្និដ្ឋានដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ គប្បីតុលាការពិចារណាតាម។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

-បញ្ជូនជនត្រូវចោទ៖

១.ឈ្មោះ .... ភេទប្រុស អាយុ ៣០ឆ្នាំ។

២.ឈ្មោះ ...... ភេទប្រុស អាយុ ៥៥ឆ្នាំ។

ព្រមទាំងវត្ថុតាង និង បញ្ជីរាយនាមជនដែលទាក់ទិនក្នុងរឿងនេះទៅប្រធានសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញដើម្បីកំណត់ពេលសវនាការជំនុំជម្រះ។

ថ្ងៃ.......................កើត ខែកត្តិក ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ព.ស២៥៦៣

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី.......ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩

បានទទួលដំណឹង **ក្រឡាបញ្ជី** **ចៅក្រមស៊ើបសួរ**

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី........ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៩

តំណាងអយ្យការ